

Voorwaarden voor Vermogensbeheer

U laat Van Lanschot Kempen uw vermogen beheren of u wilt dat wij uw vermogen voor u gaan beheren. Hiervoor hebt of sluit u een Overeenkomst voor Vermogensbeheer met Van Lanschot Kempen NV, ook handelend onder de naam Van Lanschot Kempen. Bij deze overeenkomst horen afspraken. Deze afspraken noemen we voorwaarden. Deze vindt u in deze brochure 'Voorwaarden voor Vermogensbeheer'. Hierin leest u alles over onze dienstverlening voor Vermogensbeheer, de beleggingen die wij in uw portefeuille kunnen opnemen en de beleggingsrisico's die hieraan verbonden zijn. Lees deze voorwaarden goed. Als u akkoord gaat met de Overeenkomst voor Vermogensbeheer, dan gelden vanaf dat moment deze voorwaarden.

Inhoud

Inleiding	›	3
1. Algemene afspraken en afspraken over uw Vermogensbeheerrekening	›	5
2. Vermogensbeheer	›	10
3. Wat is een beleggingsprofiel en hoe werkt het?	›	16
4. Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer	›	23
5. Kosten voor vermogensbeheer	›	32
6. Overige voorwaarden	›	39
7. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen	›	46
8. Beleidsstukken voor beleggen	›	60
Bijlage 1. Begrippenlijst	›	65
Bijlage 2. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)	›	66
Bijlage 3. Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen	›	67

Inleiding

1. Wie is Van Lanschot Kempen?
2. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot Kempen?
3. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?
4. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?
5. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

In dit document staan de *voorwaarden* die horen bij de Overeenkomst voor Vermogensbeheer (*overeenkomst*) die u hebt of gaat sluiten met ons. Elk hoofdstuk begint met een korte toelichting op wat er in dat hoofdstuk staat beschreven.

In de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* gebruiken wij begrippen. In de tekst van de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* staan deze begrippen schuingedrukt. Deze begrippen hebben we achterin deze *voorwaarden* in een lijst opgenomen ([Bijlage 1 Begrippenlijst](#)) met een toelichting.

1. Wie is Van Lanschot Kempen?

U sluit of hebt een *overeenkomst* met Van Lanschot Kempen NV. We noemen ons ook Van Lanschot Kempen. Wij zijn de oudste onafhankelijke bank in Nederland. Ons adres is:

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch.

U kunt ons ook bereiken via onze *website* vanlanschotkempen.com/private-banking. Ook kunt u bellen met Client Services. Deze afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur, telefoon 0800 1737.

Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel 's-Hertogenbosch, nummer 16038212, btw-identificatie-nummer NL0011.45.770.B01.

Wij zijn als bank geregistreerd in het register van de Wet op het financieel toezicht (*wet*). Daardoor staan wij onder toezicht van:

De Nederlandsche Bank NV (DNB)
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

en van de:

Autoriteit Financiële Markten (AFM)
Postbus 11723
1001 GS Amsterdam.

Informatie over onze inschrijving in de registers kunt u vinden op de websites www.dnb.nl/openbaar-register en www.afm.nl/registers.

2. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot Kempen?

Wij verlenen de volgende beleggingsdiensten.

- Vermogensbeheer en Evi Beheer
- Beleggingsadvies
- Zelf Beleggen en Evi Go (execution only)

Als u gebruikmaakt van onze beleggingsdienst Vermogensbeheer, dan verlenen wij u vaak ook een of meer andere diensten die met uw *beleggingen* te maken hebben. Deze *voorwaarden* gelden ook voor die andere diensten. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het bewaren van uw *beleggingen* of het herbeleggen van dividenden.

3. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?

De Algemene Voorwaarden Van Lanschot Kempen (Algemene Voorwaarden) gelden ook voor u. Dit zijn de algemene voorwaarden die gelden voor alle diensten en producten die u van ons afneemt. Onze Algemene Voorwaarden zijn door de Nederlandse Vereniging van Banken gedeponereerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. Wij gaan ervan uit dat u van de inhoud kennisneemt.

Daarnaast kunnen er nog aanvullende voorwaarden gelden voor of kan er nog aanvullende informatie horen bij:

- bepaalde diensten die we u verlenen,
- de manier waarop wij contact met u hebben,
- bepaalde beleggingen waarin u belegt.

Zo hoort bij sommige *beleggingen* een prospectus en het Essentiële-informatiedocument (*Eid*).

Als wij niet de opsteller van die voorwaarden of prospectus zijn, zijn wij voor de inhoud niet verantwoordelijk. En hoewel wij met u in het Nederlands contact hebben, kan de tekst van die voorwaarden of informatie in het Engels zijn. Als u de Engelse taal niet begrijpt, dan moet u dat bij ons aangeven.

4. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?

Leest u over hetzelfde onderwerp iets in de Algemene Voorwaarden en in andere voorwaarden wat tegenstrijdig is? Dan geldt de volgende rangorde. De voorwaarden die horen bij een product of dienst gaan vóór op de Algemene Voorwaarden, behalve als de Algemene Voorwaarden u als consument meer rechten of bescherming geven. De afspraken in een overeenkomst gaan weer vóór op de voorwaarden bij die overeenkomst. De inhoud van uw *overeenkomst* gaat bijvoorbeeld vóór op hoofdstuk 6 van *deze voorwaarden*. En *deze voorwaarden* gaan weer vóór op de Algemene Voorwaarden die u al hebt.

5. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

Dan blijven alle andere afspraken in *deze voorwaarden* wel geldig.

1. Algemene afspraken en afspraken over uw Vermogensbeheerrekening

Inleiding

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?
2. Bent u het niet eens met ons?
3. Hebt u een klacht?
4. Welke garantiestelsels zijn er?
5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot Kempen failliet gaat?

Afspraken over uw vermogensbeheerrekening

6. Waarom openen wij voor u een vermogensbeheerrekening?
7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw vermogensbeheerrekening?
8. Welke rentepercentages gelden er?
9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw vermogensbeheerrekening?
10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw vermogensbeheerrekening?
11. Wat gebeurt er als u een vermogensbeheerrekening hebt samen met een andere persoon?
12. Wat gebeurt er met uw vermogensbeheerrekening als u overlijdt?
13. Mag u uw vermogen op uw vermogensbeheerrekening verpanden?

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden die u al hebt ontvangen. Hierin spreken wij af hoe wij met elkaar omgaan. Ook leest u hoe wij omgaan met de *vermogensbeheerrekening* die wij voor u openen.

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?

Uw privacy is belangrijk voor ons. Wij behandelen uw persoonsgegevens daarom verantwoord en zorgvuldig. Persoonsgegevens vertellen tenslotte van alles over u. Het is voor ons essentieel dat uw informatie bij ons veilig is. Wij verwerken persoonsgegevens voor klanten. Wij hebben uw persoonsgegevens om allerlei redenen nodig. Om een klant te accepteren, maar ook om producten en diensten aan te kunnen bieden. Wij zijn graag transparant over wat wij met uw persoonsgegevens doen en vinden het belangrijk dat deze kloppen. Wij gebruiken uw persoonsgegevens voor onze dienstverlening. Het komt voor dat we uw persoonsgegevens aan derden verstrekken. Dit doen we alleen als dat nodig is voor het uitvoeren van de *overeenkomst* met u of om onze bedrijfsvoering efficiënt te houden. Wilt u precies weten wat wij doen met uw persoonsgegevens? Lees dan alle informatie daarover in onze Privacy Statement op vanlanschotkempen.com/privacy.

Wij nemen telefoongesprekken met u bijna altijd op. Dit doen we omdat we dit wettelijk verplicht zijn, maar ook om mogelijke klachten goed te kunnen afwikkelen. Wij hoeven u niet bij elk telefoongesprek te vertellen dat wij het opnemen. Wij bewaren de opnames tien jaar. Na deze tien jaar vernietigen we ze. Als u een opgenomen telefoongesprek van uzelf wilt beluisteren, dan kan dat.

2. Bent u het niet eens met ons?

Bent u het niet eens met ons over iets wat te maken heeft met *beleggingen* die op uw *vermogensbeheerrekening* zijn geadminestreerd? Dan bent u verplicht om de eventuele schade te beperken. Neemt u zo snel mogelijk contact op met uw banker. Vindt u samen met uw banker geen oplossing? Dan moet u bijvoorbeeld de *overeenkomst* opzeggen en uw posities laten verkopen. Dat moet u ook doen als u op dat moment nog niet weet wat de uitkomst is van het geschil of als u nog niet weet of wij aansprakelijk zijn voor de schade.

3. Hebt u een klacht?

Als u een klacht hebt, dan kunt u dat aan ons laten weten. Wij hebben een klachtenprocedure. Die vindt u op onze *website*. U kunt uw klacht schriftelijk of mondeling indienen bij uw banker. Een klacht moet worden ingediend binnen één jaar nadat het feit zich heeft voorgedaan of nadat u redelijkerwijs kennis hebt kunnen nemen van het feit.

Vermeld in ieder geval uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer, e-mailadres en het nummer van uw *vermogensbeheerrekening*. Geef een duidelijke omschrijving van uw klacht. Voeg eventueel de belangrijkste documenten toe om uw klacht te ondersteunen.

Bent u niet tevreden? Of stuurt u uw klacht liever niet naar uw banker? Dan kunt u uw klacht voorleggen aan onze afdeling Kwaliteit & Service. Stuurt u dan:

- een e-mail naar kwaliteit-service@vanlanschotkempen.com of
- een brief naar:
Van Lanschot Kempen NV
Kwaliteit & Service
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch.

Komt u er met ons niet uit? Dan kunt u uw klacht mogelijk voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Dit moet u doen binnen drie maanden nadat u van ons reactie hebt gehad. Hoe u dit doet en de criteria die daarvoor gelden, leest u op www.kifid.nl. U kunt ook eerst bellen met het Kifid, telefoon (070) 333 89 99. In plaats daarvan kunt u met uw klacht ook naar de rechtbank in Amsterdam gaan.

4. Welke garantiestelsels zijn er?

Als De Nederlandsche Bank constateert dat Van Lanschot Kempen niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan gelden het beleggerscompensatiestelsel en het depositogarantiestelsel zoals vastgesteld in de *wet*. Op grond hiervan kunnen klanten die voldoen aan bepaalde criteria worden gecompenseerd. Beide compensatiestelsels zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen die voortvloeien uit *beleggingen*.

Uw *beleggingen* vallen onder het beleggerscompensatiestelsel. Het geld op uw *vermogensbeheerrekening* valt onder het depositogarantiestelsel. Het depositogarantiestelsel geldt per rekeninghouder per bank. Hebt u naast de *vermogensbeheerrekening* nog andere rekeningen bij Van Lanschot Kempen? Dan wordt het saldo op al deze rekeningen bij elkaar geteld om te beoordelen of u recht hebt op compensatie uit het depositogarantiestelsel. Meer informatie over het depositogarantiestelsel vindt u in [Bijlage 2 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel \(DGS\)'](#) achterin deze *voorwaarden*. Ook vindt u meer informatie over de garantiestelsels op vanlanschotkempen.com/private-banking.

5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot Kempen failliet gaat?

De meeste van uw *beleggingen* zijn beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Door deze wet vallen de meeste *beleggingen* niet in ons *vermogen* bij een faillissement. Sinds 1 april 2016 worden ook derivaten zoals opties en futures door deze wet beschermd. Daarnaast kunt u nog posities hebben in girale edelmetalen. Deze worden niet gezien als een effect en zijn daarom ook niet beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Meer informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van *beleggingen* vindt u in [Bijlage 3 'Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen'](#) van deze *voorwaarden*.

Afspraken over uw vermogensbeheerrekening

6. Waarom openen wij voor u een vermogensbeheerrekening?

Zodra wij van u de geaccordeerde *overeenkomst* hebben ontvangen, openen wij voor u een *vermogensbeheerrekening*. Op uw *vermogensbeheerrekening* administreren wij zowel het geld dat beschikbaar is voor het *beheer* als uw *beleggingen*. Verandert het nummer van uw *vermogensbeheerrekening*? Dan gelden de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* ook voor de nieuwe *vermogensbeheerrekening*.

Als wij *beleggingen* voor u kopen, dan schrijven wij geld af van de liquiditeiten die u aanhoudt op uw *vermogensbeheerrekening*. De gekochte *beleggingen* schrijven wij bij op de *vermogensbeheerrekening* waar de beleggingen geadmistreerd worden. Bij een verkoop zullen de *beleggingen* juist afgeschreven worden van dit deel en zullen de opbrengsten bijgeschreven worden op het deel waar de liquiditeiten geadmistreerd worden.

Van uw *vermogensbeheerrekening* schrijven wij ook de kosten af zoals beschreven in hoofdstuk 5 van deze *voorwaarden*.

7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw vermogensbeheerrekening?

U kunt geld van en naar uw *vermogensbeheerrekening* overschrijven via uw *tegenrekening*. De *tegenrekening* is een betaalrekening in euro's die u bij ons aanhoudt of een betaalrekening in euro's bij een andere bank in Nederland. De kosten voor het aanhouden van een betaalrekening bij ons vindt u op onze *website* vanlanschotkempen.com/betalen.

Wilt u geld overschrijven vanaf uw *tegenrekening* bij ons naar uw *vermogensbeheerrekening*? Zorgt u dan voor voldoende saldo op deze *tegenrekening*. Hierna geeft u uw banker opdracht het gewenste bedrag over te schrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*.

Indien uw *tegenrekening* een betaalrekening is bij een andere bank in Nederland, kunt u zelf de overschrijving verzorgen naar uw *vermogensbeheerrekening*. U dient er dan wel rekening mee te houden dat alles wat u overboekt binnen vijf werkdagen belegd wordt.

Als u geld wilt opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*, geeft u dit door aan uw banker. U kunt zelf geen geld overschrijven van uw *vermogensbeheerrekening*. Het minimale bedrag dat u kunt opnemen is € 10.000. Het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* moet na de opname nog minimaal de restwaarde bedragen, die geldt voor het door u gekozen beleggingsconcept. Voor het beleggingsconcept Smart geldt een minimale restwaarde van € 40.000. Voor de overige beleggingsconcepten is dit € 80.000. Is het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* na de opname minder dan de minimale restwaarde? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening en/of beleggingsconcept niet voortzetten.

In hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden* leest u hoe wij opdrachten voor u uitvoeren en verwerken.

8. Welke rentepercentages gelden er?

Voor de *vermogensbeheerrekening* hanteren wij een rentetrap met rentetreden. Dit betekent dat de hoogte van het rentepercentage waarmee wij het rentebedrag berekenen afhankelijk is van het saldo dat op uw *vermogensbeheerrekening* staat. Voor iedere rentetrede geldt een afzonderlijk rentepercentage. De rentepercentages kunnen ook negatief zijn. Dit betekent dat u geld aan ons moet betalen. Brengen wij negatieve rente in rekening? Dan mogen wij het rentebedrag afschrijven van het saldo op uw *vermogensbeheerrekening*.

De rentepercentages en de rentetreden zijn variabel. Dit betekent dat wij de rentepercentages en de rentetreden altijd kunnen aanpassen. Wij informeren u altijd vooraf over een aanpassing. De hoogte van de rentepercentages en de rentetreden kunt u vinden op vanlanschotkempen.com/private-banking/sparen/tarieven. U kunt het rentepercentage ook opvragen bij uw banker.

9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw vermogensbeheerrekening?

Een debetstand op uw *vermogensbeheerrekening* is niet toegestaan. Ontstaat er vanwege onze aankoopopdracht tijdelijk toch een debetstand? Dan betaalt u daarover geen rente.

10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw vermogensbeheerrekening?

U kunt de actuele verdeling van uw *vermogen* en de resultaten van uw *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* dagelijks inzien via Online Bankieren en de Beleggen App. U ontvangt geen papieren rekeningafschriften en transactienota's van uw *vermogensbeheerrekening*, behalve als wij dit apart met u afspreken.

Een keer per kwartaal ontvangt u van ons een uitgebreide portefeuillerapportage, deze noemen wij ook wel de Rapportage Vermogensbeheer. Deze portefeuillerapportage bevat in elk geval de volgende gegevens.

- Een overzicht van de *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*
- De waarde van het geld en de *beleggingen* die wij voor u *beheren*
- Een specificatie van de wijzigingen in het beheerde *vermogen* sinds de laatste rapportage
- De absolute en relatieve wijziging in de waardering van uw *beleggingen* over de rapportageperiode
- De met u overeengekomen vergelijkingsmaatstaf
- De kosten die wij u in rekening (gaan) brengen

In de portefeuillerapportage geven wij u ook informatie over onze visie en ons beleggingsbeleid. Daarbij ontvangt u een periodiek geschiktheidsrapport over de wijze waarop de voor u aangekochte *beleggingen* aansluiten bij de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt. Op uw verzoek sturen wij u in de maanden waarin u geen portefeuillerapportage ontvangt een overzicht met de verdeling van uw *vermogen*.

Op uw verzoek kunnen wij u naast uw periodieke wettelijke verplichte portefeuillerapportage ook een geconsolideerde portefeuillerapportage verstrekken. Hierin worden op uw verzoek verschillende effectenrekeningen meegenomen die u samen met iemand anders hebt (en/of-rekeningen) en/of effectenrekeningen op naam van een rechtspersoon waarvan u enig bestuurder en UBO bent. Deze geconsolideerde portefeuillerapportage komt dus niet in de plaats van uw periodieke wettelijke verplichte portefeuillerapportage. Deze rapportage bevat derhalve niet de wettelijke elementen zoals de totale kosten. Wij bewaken ook niet de overkoepelende risico's, profielen en spreiding. Als u deze geconsolideerde portefeuillerapportage ergens voor gebruikt, doet u dat geheel voor eigen rekening en risico. U kunt hier geen rechten aan ontlenen.

U krijgt ook één keer per jaar een Financieel Jaaroverzicht. Dit overzicht ontvangt u van ons digitaal, tenzij wij andere afspraken met u maken.

Wij brengen u via een e-mail op de hoogte als uw portefeuille met 10% is gedaald. In het bericht noemen we ook de peildatum. Dit is de datum waarop uw portefeuille 10% in waarde of meer is gedaald ten opzichte van de waarde aan het einde van het voorgaande kwartaal (startwaarde). Dit meten we aan het einde van elke beursdag met een correctie voor eventuele tussentijdse bijstortingen of opnames. We kijken niet gedurende de dag of er sprake is van een verlies van 10% of meer. Als uw portefeuille in hetzelfde kwartaal nog verder daalt ten opzichte van de startwaarde, ontvangt u bij elke volgende 10% of meer daling opnieuw een bericht. U ontvangt dit bericht op de dag na de peildatum.

Alle relevante informatie over uw *vermogensbeheerrekening* en de wijzigingen in het beheerde *vermogen* stellen wij beschikbaar via Online Bankieren. U kunt uw berichten vinden in uw persoonlijke digitale dossier. Wij adviseren u deze berichten te downloaden en op een veilige plek te bewaren.

11. Wat gebeurt er als u een vermogensbeheerrekening hebt samen met een andere persoon?

U kunt samen met andere personen een *vermogensbeheerrekening* bij ons hebben. U bepaalt dan samen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening*? Dan mag u ook ieder apart bepalen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*. U en de andere personen geven elkaar toestemming om ieder apart geld van de *vermogensbeheerrekening* op te nemen. Tevens geeft ieder van u toestemming aan de ander om ons te verzoeken de en/of-*vermogensbeheerrekening* op te nemen in een geconsolideerde portefeuillerapportage, zoals omschreven in '10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw vermogens-beheerrekening?' van dit hoofdstuk. Wanneer we een bericht sturen naar één van u, dan gaan we ervan uit dat we dit bericht hebben gestuurd aan u allemaal. Behalve als we hierover iets anders met u hebben afgesproken. Geeft een van u aan ons een opdracht of deelt een van u ons iets mee? Dan gaan wij ervan uit dat deze persoon dit doet namens u allen.

Moet u ons nog iets betalen? Dan is ieder van u verantwoordelijk om het hele bedrag aan ons te betalen.

Soms mogen wij beslissen dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*. Bijvoorbeeld als u van plan bent te scheiden van uw partner en u hebt samen bij ons een *vermogensbeheerrekening*. Wij sturen ieder van u dan zo snel mogelijk een brief hierover.

Ook mogen wij besluiten om een opdracht of besluit van één van u niet uit te voeren of niet toe te staan. Wij mogen dit doen als de andere persoon waarmee u de rekening hebt niet schriftelijk instemt met de opdracht of het besluit. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

12. Wat gebeurt er met uw vermogensbeheerrekening als u overlijdt?

Als u overlijdt, dan hebben uw erfgenamen recht op het geld en de *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*. Om vast te kunnen stellen wie uw erfgenamen zijn, moeten zij ons een verklaring van erfrecht sturen. Of een ander document dat voor ons geldt als een verklaring van erfrecht. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening* en overlijdt één van u? Dan mogen de andere personen apart de *vermogensbeheerrekening* blijven gebruiken op de manier zoals wij met u hebben afgesproken in de *overeenkomst*.

13. Mag u uw vermogen op uw vermogensbeheerrekening verpanden?

U mag uw *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* aan ons verpanden voor een krediet dat wij aan u verstrekken. Wij bepalen voor welk bedrag wij uw *vermogen* als zekerheid accepteren. Is er in de kredietovereenkomst een beleggingsdoel opgenomen? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor het bereiken van dat beleggingsdoel. Een krediet kan van invloed zijn op de beleggingsafspraken die we met u maken. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effectenfinancieringstransactie.

U mag uw *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* niet verpanden voor een krediet dat een derde aan u verstrekt.

2. Vermogensbeheer

Inleiding

Vermogensbeheer bij Van Lanschot Kempen

1. Wat is Vermogensbeheer?
2. Wanneer is de dienstverlening Vermogensbeheer passend voor u?
3. Op welke manieren kunt u bij Van Lanschot Kempen uw vermogen laten beheren?
4. Welke beleggingen nemen wij op in Vermogensbeheer?
5. Welke beleggingsconcepten kunt u kiezen in Vermogensbeheer?
6. Hoe wordt uw vermogen verdeeld?

Overig

7. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening bij onze bank?
8. Wanneer eindigt de Overeenkomst voor Vermogensbeheer?
9. Hoe kunt u de Overeenkomst voor Vermogensbeheer opzeggen?
10. Wat gebeurt er met uw vermogen als u overlijdt?
11. Wat gebeurt er met uw vermogen als u onder bewind of curatele wordt gesteld?
12. Wat gebeurt er met uw vermogen als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit wat de dienstverlening Vermogensbeheer inhoudt. We leggen u daarbij uit hoe wij uw *vermogen* voor u *beheren* en welke beleggingsconcepten u kunt kiezen in Vermogensbeheer.

Vermogensbeheer bij Van Lanschot Kempen

1. Wat is Vermogensbeheer?

Wij *beheren* uw *vermogen*. U neemt zelf geen aan- of verkoopbeslissingen. Uw persoonlijke wensen, risicobereidheid, beleggingsdoelstellingen, kennis en ervaring met beleggen, duurzaamheidsvoorkeuren en uw financiële positie vormen het uitgangspunt voor ons *beheer*. Na de inventarisatie van deze onderdelen komen wij samen met u overeen welk beleggingsprofiel passend is voor u. De voornaamste kenmerken per beleggingsprofiel kunt u vinden in hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden*.

Bij onze dienstverlening Vermogensbeheer maken we gebruik van onze eigen inschatting en verwachting van de manier waarop uw *beleggingen* zich zullen ontwikkelen. Het zijn inschattingen en verwachtingen, daarom mag u er niet van uitgaan dat ze zeker uitkomen. Hebt u schade door een beleggingsbeslissing die wij namens u hebben genomen? Of hebt u schade doordat de opbrengst van uw *beleggingen* niet overeenkomt met onze inschatting of verwachting? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor deze schade. Wij zijn wel aansprakelijk als komt vast te staan dat wij de *overeenkomst* met u niet goed hebben uitgevoerd.

Voor onze dienstverlening Vermogensbeheer gebruiken wij beleggingsinformatie van andere organisaties die we zorgvuldig hebben uitgekozen. Wij zijn er niet verantwoordelijk voor als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is. Voor het *beheer* van uw *vermogen* maken we gebruik van onze eigen ervaring en deskundigheid en die van onze dochteronderneming Van Lanschot Kempen Investment Management NV (VLK Investment Management). Daarnaast maken we gebruik van ons eigen onderzoek en van derden naar aandelen, obligaties en beleggingsfondsen. Dit onderzoek noemen wij *research*. Deze *research* gebruiken we om een mening (opinie) te vormen over *beleggingen*. Op basis daarvan *beheren* wij uw *vermogen* en geven wij invulling aan uw portefeuille. Wij houden daarbij rekening met duurzaamheid.

2. Wanneer is de dienstverlening Vermogensbeheer passend voor u?

In het algemeen is Vermogensbeheer passend voor klanten die niet zelf de aan- en verkoopbeslissingen willen nemen en dit graag aan een ander overlaten. Als u kiest voor Vermogensbeheer, kiest u voor gemak en vertrouwen. U legt het *beheer* van uw *vermogen* in handen van specialisten. Zij nemen de noodzakelijke aan- en verkoopbeslissingen. Er zijn verschillende redenen waarom beleggers kiezen voor Vermogensbeheer. Financiële markten zijn complex en informatie komt steeds sneller beschikbaar. Het filteren en beoordelen van deze informatie vereist een grote mate van deskundigheid, die niet iedere belegger in huis heeft. Misschien hebt u weinig interesse in beleggen of hebt u er simpelweg de tijd niet voor. Het kan ook zijn dat het u vanwege uw beroep niet is toegestaan om zelf te handelen. Allemaal goede redenen waarom Vermogensbeheer passend kan zijn voor u.

U moet bij uw keuze ook rekening houden met de kosten ten opzichte van de mogelijke, verwachte rendementen en de omvang van uw *vermogen*. Zijn deze in verhouding en herkent u zich grotendeels in dit algemene profiel? Dan is Vermogensbeheer doorgaans passend.

3. Op welke manieren kunt u bij Van Lanschot Kempen uw vermogen laten beheren?

Wij kennen twee soorten Vermogensbeheer.

1. Vermogensbeheer

In de *voorwaarden* die u nu leest, geven we verder alleen uitleg over deze manier van Vermogensbeheer.

2. Evi Beheer

Meer informatie over Evi Beheer vindt u op de website www.evivanlanschot.nl. Ook kunt u bellen met Evi, telefoon 0800 290 29 00. U kunt Evi op werkdagen bereiken van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur.

4. Welke beleggingen nemen wij op in Vermogensbeheer?

Bij de invulling van de portefeuilles gebruiken wij beleggingsfondsen en op uw verzoek ook individuele aandelen. Als u wilt dat wij voor u beleggen in individuele aandelen dan kan dit bij het beleggingsconcept Duurzaam. Het beleggen via individuele aandelen is niet in alle regio's mogelijk. Wij streven ernaar om te beleggen in aandelen van bedrijven die vooroplopen op het gebied van duurzaamheid.

Op basis van internationale standaarden, verdragen en richtlijnen sluiten we ook bedrijven uit. Door voor u te beleggen in individuele aandelen in plaats van aandelenbeleggingen via beleggingsfondsen kunnen wij een minder grote spreiding voor u aanbrengen in deze vermogenscategorie. Het gevolg hiervan kan zijn dat het resultaat van de *beleggingen* op jaarbasis meer dan gebruikelijk schommelt en daardoor afwijkt van marktgemiddelden.

De systematiek voor de individuele aandeleselectie is gebaseerd op onze eigen ESG-uitsluitingen en bedrijven die vooroplopen in duurzaamheid. Bovendien wordt met de selectie beoogd een marktconform rendement te behalen. Dit gebeurt door voor een belangrijk deel te kiezen voor aandelen met de grootste marktwaarde in de betreffende regio's. Dit kan betekenen dat onze keuze voor u in Vermogensbeheer afwijkt van bijvoorbeeld onze opinie van een aandeel voor een beleggingsadvies klant. Verder maken wij gebruik van actief beheerde beleggingsfondsen maar ook van indexfondsen en indextrackers. De verdeling daarvan verschilt per beleggingsconcept.

Een deel van de beleggingsfondsen zijn fondsen die door VLK Investment Management zijn opgezet. Dat kunnen zogenoemde huisfondsen zijn en zogenoemde mandaatfondsen. Huisfondsen zijn beleggingsfondsen waarvan VLK Investment Management de beheerder is, en waar VLK Investment Management ook daadwerkelijk het beleggingsbeleid uitvoert. Deze fondsen worden aangeboden onder de naam VLK Investment Management. Mandaatfondsen zijn beleggingsfondsen waarvan VLK Investment Management de beheerder is, maar waarbij de uitvoering van het beleggingsbeleid is uitbesteed aan een gespecialiseerde externe vermogensbeheerder. Deze fondsen worden aangeboden onder de naam BestSelect Funds. Bij de selectie van huisfondsen en mandaatfondsen gebruiken we dezelfde criteria als voor beleggingsfondsen van derden. Dit doen we om mogelijke belangenconflicten te voorkomen. Meer informatie over welke maatregelen wij nemen om belangenconflicten te voorkomen, vindt u in hoofdstuk 8 'Beleidsstukken voor beleggen'.

5. Welke beleggingsconcepten kunt u kiezen in Vermogensbeheer?

In Vermogensbeheer kunt u kiezen uit een aantal unieke beleggingsconcepten. U bepaalt samen met uw banker welk beleggingsconcept het beste bij u past. Hieronder leest u uit welke beleggingsconcepten u kunt kiezen en wat dit betekent voor het *beheer* van uw *vermogen*. Het door u gekozen beleggingsconcept vormt samen met uw beleggingsprofiel de basis van de beleggingsafspraken die u met ons maakt. Wilt u uw *vermogen* verdelen over verschillende beleggingsconcepten? Dat kan ook. Voor elk beleggingsconcept openen we voor u een *vermogensbeheerrekening*. Per beleggingsconcept leggen we de gemaakte afspraken vast in de beleggingsafspraken in de *overeenkomst* die we met u sluiten.

Welk beleggingsconcept u ook kiest, wij *beheren* uw *vermogen* altijd actief en bewaken continu of uw portefeuille nog past bij uw wensen en doelen. U maakt optimaal gebruik van onze expertise in het analyseren van fondsen. Ook krijgt u toegang tot zorgvuldig geselecteerde fondsbeheerders.

Index

In het beleggingsconcept Index beleggen we voor u in kostenefficiënte indexfondsen en indextrackers, die gemakkelijk verhandelbaar zijn. Deze fondsen worden ook wel Exchange traded funds (ETF's) genoemd. We kunnen uw *vermogen* verdelen over de vermogenscategorieën Geldmarkt, Obligaties investment grade (IG), Obligaties high yield en Obligaties opkomende landen, Aandelen, Onroerend goed en Grondstoffen. Onder Geldmarkt nemen we naast actief of passief beheerde geldmarktfondsen ook liquiditeiten op. De overige vermogenscategorieën nemen we alleen in uw portefeuille op als hiervoor passende indexbeleggingen beschikbaar zijn.

Indexfondsen en -trackers hebben de doelstelling de relevante marktindex met een minimale afwijking te volgen. Ook binnen het beleggingsconcept Index integreren we duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen. Voor de geselecteerde Indexfondsen betekent dit onder meer dat we ons inspannen om de slechtste ondernemingen op ESG gebied uit te sluiten. Hiervoor selecteren we Indexfondsen waarbij controversiële wapens, tabak en bedrijven die betrokken zijn bij controversiële zaken, zoals het schenden van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu of corruptie, worden uitgesloten. Meer informatie hierover kunt u lezen in hoofdstuk 4 'Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer'.

De onderliggende beheerkosten van indexfondsen en -trackers zijn meestal lager dan die van actief beheerde fondsen. Ook de beheervergoeding die u ons betaalt voor het beleggingsconcept Index is lager dan voor de andere beleggingsconcepten. Met Index kiest u voor lagere kosten, eenvoud en transparantie.

Smart

Bij het beleggingsconcept Smart beleggen we uw *vermogen* in een optimaal gespreide, wereldwijd georiënteerde portefeuille. Een optimale portefeuille bestaat daarbij uit een combinatie van een groot aantal verschillende vermogens(sub-)categorieën en typen *beleggingen*, waarbij een zo hoog mogelijk verwacht rendement wordt behaald bij een zo laag mogelijke verwachte volatiliteit van dat rendement. Volatiliteit is de beweeglijkheid van de rendementen van *beleggingen*. Bij Smart sturen we op een stabiele langjarige volatiliteit van uw portefeuille.

Bij Smart beleggen we voor u in kostenefficiënte indexfondsen en exchange traded funds (ETF's). Ook binnen het beleggingsconcept Smart integreren we duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen. Voor de geselecteerde Indexfondsen betekent dit onder meer dat we ons inspannen om de slechtste ondernemingen op ESG gebied uit te sluiten. Hiervoor selecteren we indexfondsen en ETF's waarbij controversiële wapens, tabak en bedrijven die betrokken zijn bij controversiële zaken, zoals het schenden van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu of corruptie, worden uitgesloten. Meer informatie hierover kunt u lezen in hoofdstuk 4 'Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer'.

Daarmee vullen we de vermogenscategorieën Obligaties investment grade (IG), Obligaties high yield en Obligaties opkomende landen, Aandelen, Onroerend goed en Grondstoffen passief in. Voor Alternatieve beleggingen kunnen we ook gebruikmaken van actief beheerde fondsen, in het geval hiervoor geen passende passieve fondsen beschikbaar zijn. Geldmarkt, waaronder geldmarktfondsen of liquiditeiten zijn eveneens onderdeel van uw portefeuille. In Smart maken we op dit moment geen gebruik van zogenoemde huisfondsen. Op basis van de risico's die u acceptabel vindt, bepalen we in een optimalisatieproces de exacte verdeling van uw *vermogen* over de verschillende vermogenscategorieën en subcategorieën. Het optimalisatieproces voor Smart is gebaseerd op een optimalisatiemodel dat is ontwikkeld door de economen Fischer Black en Robert Litterman. Als input voor dit model gebruiken we de marktkapitalisatie, de verwachte rendementen en de volatiliteit van de verschillende vermogenscategorieën en de samenhang daartussen. Deze input leiden we af van financiële marktgegevens.

Minimaal één keer per kwartaal bepalen onze vermogensbeheerders met behulp van het Black-Litterman model een nieuwe optimale portefeuille voor de zes beleggingsprofielen van Smart.

Smart kan een passend beleggingsconcept zijn voor een doelgerichte langetermijnbelegger die graag een gespreide portefeuille wil, maar minder gelooft in de toegevoegde waarde van een tactisch allocatiebeleid en actief beheerde beleggingsfondsen. Bij een tactisch allocatiebeleid en actief *beheer* bij beleggingsfondsen past de beheerder de verdeling van de portefeuille over de verschillende *beleggingen* aan op basis van zijn eigen verwachtingen voor die *beleggingen*.

Actief

In het beleggingsconcept Actief beleggen we voor u in een zorgvuldige selectie van actief beheerde beleggingsfondsen, indexfondsen en indextrackers. In het algemeen hebben actief beheerde fondsen de doelstelling de relevante marktindex te verslaan. Indexfondsen en -trackers hebben de doelstelling de relevante marktindex met een minimale afwijking te volgen. De onderliggende beheerkosten van actieve fondsen zijn meestal hoger dan die van indexfondsen en -trackers. Wij maken steeds een zorgvuldige afweging tussen fondskenmerken, risico's en verwacht rendement. Ook binnen het beleggingsconcept Actief integreren we duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen. Dit betekent dat wij beleggingsfondsen en bedrijven selecteren die handelen in lijn met internationale standaarden zoals UN Global Compact en de Principles of Responsible Investment (PRI). We spreken fondsbeheerders en bedrijven actief aan op hun sociaal-ethische verantwoordelijkheid, milieuverantwoordelijkheid en goed bestuur (dialogo). Laten zij hierna geen verbetering zien, dan verwijderen wij de betreffende fondsen uit uw portefeuille. De dialoog met fondsbeheerders en bedrijven staat centraal, het aantal uitsluitingen is relatief beperkt. Beleggingsfondsen en bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens zoals clustermunition, landmijnen en nucleaire, biologische en chemische wapens, sluiten wij altijd uit. Daarnaast spannen wij ons in om de slechtste ondernemingen op ESG gebied uit te sluiten. Hiervoor selecteren we fondsen die, naast controversiële wapens en tabak, ook bedrijven die betrokken zijn bij controversiële zaken, zoals het schenden van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu of corruptie, uitsluiten. Meer informatie hierover kunt u lezen in hoofdstuk 4 'Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer'.

In uw Actief portefeuille kunnen wij uw *vermogen* verdelen over de vermogenscategorieën Geldmarkt, Obligaties investment grade (IG), Obligaties high yield, Obligaties opkomende landen, Aandelen, Onroerend goed en Grondstoffen.

Uw keuze: Alternatieve beleggingen wel of niet opnemen

In het beleggingsconcept Actief kunt u ervoor kiezen om nog een extra vermogenscategorie aan uw portefeuille toe te voegen: Alternatieve beleggingen. De opname van Alternatieve beleggingen kan het risico-rendementsprofiel van een portefeuille verbeteren. Dit komt doordat de rendementsbronnen bij Alternatieve beleggingen anders zijn dan die van gewone vermogenscategorieën (aandelen en obligaties). Het is goed om vooraf te weten dat de verhandelbaarheid van de fondsen in deze categorie beperkt is. Zo kan het bij het verkopen van bepaalde hedgefondsen een aantal maanden duren voordat de opbrengsten voor u beschikbaar komen. Bij de keuze wel of niet opnemen van Alternatieve beleggingen maakt u dus een afweging tussen het risico/rendements-profiel en de verhandelbaarheid van uw portefeuille.

Duurzaam

Verwacht u naast financieel rendement ook maatschappelijk rendement? Dan past ons beleggingsconcept Duurzaam misschien nog beter bij u.

Binnen Duurzaam hanteren we additionele duurzaamheidscriteria, zoals in hoofdstuk 4 'Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer' uitgebreid omschreven. Dit betekent dat wij voor u beleggingsfondsen selecteren die meer bedrijven uitsluiten en in de meest duurzame bedrijven van de sector beleggen. Wij selecteren alleen actieve beheerders van een aandelenfonds indien de fondsbeheerder gebruikmaakt van een 'best-in-class benadering'. Dit betekent dat ze zelf actief bedrijven selecteren op ESG-criteria en daarbij de minst duurzame bedrijven uitsluiten. Indien wij een passief aandelenfonds voor u selecteren, dan dient dit fonds te beleggen in aandelen van bedrijven die behoren tot 50% meest duurzame bedrijven in hun sector zoals bepaald door gerenommeerde ESG-dataproviders zoals MSCI ESG Research of Sustainalytics. In uw Duurzaam portefeuille kunnen wij uw *vermogen* verdelen over de vermogenscategorieën Geldmarkt, Obligaties investment grade (IG), Obligaties high yield, Obligaties opkomende landen, Aandelen en Onroerend goed. We nemen een vermogenscategorie alleen in uw portefeuille op als hiervoor passende *beleggingen* beschikbaar zijn.

6. Hoe wordt uw vermogen verdeeld?

De portefeuilles voor Index, Actief en Duurzaam stellen we samen op basis van onze verwachtingen voor de financiële markten, economische groei, inflatie en het begrotings- en monetaire beleid. Voor Smart werken we op een andere manier. De portefeuilles van Smart vullen we in via een optimalisatieproces dat is gebaseerd op het Black-Litterman model. Onder punt 5 van dit hoofdstuk leest u meer over dit optimalisatieproces.

In de tabel ziet u over welke vermogenscategorieën wij bij Vermogensbeheer uw *vermogen* kunnen verdelen. Ook ziet u per vermogenscategorie voorbeelden van *beleggingen* die tot die categorie gerekend kunnen worden. De vermogenscategorieën reageren verschillend en soms tegengesteld op economische bewegingen. Spreiding over vermogenscategorieën vinden wij daarom een krachtig middel om risico's te beperken. Meer informatie over de kenmerken en risico's van *beleggingen* vindt u in hoofdstuk 7 van deze *voorwaarden*. De daadwerkelijke samenstelling van uw portefeuille is afhankelijk van uw beleggingsprofiel en uw beleggingsconcept. Op basis daarvan verdelen wij uw *vermogen* over de verschillende vermogens(sub)categorieën en *beleggingen*. Wij houden hierbij rekening met minimum- en maximumgrenzen (bandbreedtes) die we hebben vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden* ziet u per beleggingsprofiel en beleggingsconcept welke bandbreedtes dat zijn en hoe wij deze gebruiken om in te spelen op gewijzigde omstandigheden op de financiële markten.

Overig

7. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening bij onze bank?

U neemt daarvoor contact op met uw banker. Uw banker gaat samen met u na welke andere dienstverlening passend is voor u. Hebt u uw keuze gemaakt? Dan ontvangt u een *overeenkomst* voor die andere dienstverlening, zoals Beleggingsadvies of Zelf Beleggen.

8. Wanneer eindigt de Overeenkomst voor Vermogensbeheer?

U sluit de *overeenkomst* met ons voor onbepaalde tijd. Zowel u als wij mogen de *overeenkomst* opzeggen door het sturen van een ondertekende brief aan de ander. Na opzegging stoppen wij met het *beheren* van uw *vermogen*. Wij verkopen daarna uw *beleggingen* of boeken deze over naar een andere rekening. De *overeenkomst* eindigt zodra er geen geld en *beleggingen* meer op uw *vermogensbeheerrekening* staan. Hebt u een *overeenkomst* voor verschillende beleggingsconcepten? Dan eindigt de *overeenkomst* zodra al uw bijbehorende *vermogensbeheerrekeningen* leeg zijn. Zegt u het *beheer* slechts op voor een deel van uw beleggingsconcept? Dan blijft uw *overeenkomst* van toepassing voor uw overgebleven *vermogensbeheerrekening(en)*.

In de volgende situaties eindigt de *overeenkomst* zonder dat opzegging nodig is.

- U bent failliet, valt onder een wettelijke regeling voor schuldsanering of vraagt surséance van betaling aan.
- U houdt zich niet aan de afspraken die in de verschillende toepasselijke *voorwaarden* staan.
- U verhuist naar de Verenigde Staten van Amerika.

In deze situaties kan de dienstverlening Vermogensbeheer niet worden voortgezet. Wij mogen dan alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* verkopen. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening*. Als gevolg van eventuele koersdalingen kan uw opbrengst dan lager zijn dan u op het moment van opzegging hebt verwacht. U ontvangt van ons een bevestiging van uw opzegging en de datum waarop wij de rekening opheffen.

Wilt u geld opnemen van uw *vermogensbeheerrekening* en komt het resterende *vermogen* op die rekening daardoor onder de minimale restwaarde van € 40.000 voor Smart of € 80.000 voor de andere beleggingsconcepten? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening en/of beleggingsconcept niet voortzetten. Wij nemen contact met u op om na te gaan wat uw bedoeling is.

9. Hoe kunt u de Overeenkomst voor Vermogensbeheer opzeggen?

U kunt de *overeenkomst* opzeggen door ons een ondertekende brief te sturen. U stuurt deze naar het kantooradres van uw banker. Ook kunt u uw banker een e-mail sturen. In sommige gevallen (bijvoorbeeld bij een en/of rekening) kunnen wij u vragen ons alsnog een ondertekende brief te sturen.

In uw brief of e-mail moet u duidelijk aangeven voor welke *vermogensbeheerrekening(en)* u de *overeenkomst* wilt opzeggen en wat u met uw *beleggingen* wilt doen. U kunt ons bijvoorbeeld opdracht geven uw *beleggingen* te verkopen of over te boeken naar een andere rekening bij ons of bij een andere partij. Voor het verkopen of overboeken van uw *beleggingen* betaalt u kosten. Deze kosten vindt u in hoofdstuk 5 van deze *voorwaarden*.

Geeft u in uw brief of e-mail niet aan wat u met uw *beleggingen* wilt doen? Of is het ons niet duidelijk wat u bedoelt? Dan kunnen we het *beheer* niet stopzetten. Wij nemen dan contact met u op om te vragen wat uw bedoeling is. Zodra uw bedoeling ons duidelijk is, stoppen wij binnen vijf werkdagen het *beheer*. Als gevolg van eventuele koersdalingen kan uw opbrengst dan lager zijn dan u op het moment van opzegging hebt verwacht. U ontvangt van ons een bevestiging van uw opzegging en de datum waarop wij het *beheer* stopzetten.

Sommige *beleggingen* mag u niet aanhouden buiten Vermogensbeheer. Deze *beleggingen* verkopen wij daarom eerst voordat wij stoppen met het *beheer*. Wilt u weten welke *beleggingen* dit zijn? Dan kunt u dit navragen bij uw banker. Hebben wij voordat wij het *beheer* hebben stopgezet nog aan- of verkoopopdrachten voor uw *beleggingen* gegeven? Dan betaalt u hiervoor alleen de eventuele andere kosten per transactie die u ook bij *beheer* zou moeten betalen. Deze andere kosten vindt u in hoofdstuk 5 van deze *voorwaarden* onder het kopje 'Externe transactiekosten'.

10. Wat gebeurt er met uw vermogen als u overlijdt?

Als u overlijdt, treden uw erfgenamen tijdelijk in uw plaats als partij bij de *overeenkomst*. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent. Totdat wij formeel weten wie uw erfgenamen zijn, blijven wij uw *vermogen beheren* aan de hand van de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt. Zolang wij uw *vermogen beheren*, schrijven wij de kosten af van de *vermogensbeheerrekening*.

Wij weten pas formeel wie uw erfgenamen zijn, nadat wij een verklaring van erfrecht hebben ontvangen. Zodra uw erfgenamen formeel bij ons bekend zijn, kunnen zij ons een opdracht geven wat er moet gebeuren met uw *vermogen*. Het kan zijn dat na verdeling van de nalatenschap de erfgenaam de *vermogensbeheerrekening* wenst aan te houden. Dan sluiten wij een nieuwe *overeenkomst* met die erfgenaam.

Hebben wij negen maanden na uw overlijden niet kunnen vaststellen wie formeel uw erfgenamen zijn of wie uw executeur is? Dan kunnen we de *overeenkomst* beëindigen. In dat geval verkopen wij alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening* ten behoeve van uw erfgenamen.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening* en overlijdt één van u? Dan wordt de *overeenkomst* tijdelijk voortgezet met de ander, totdat bekend is of er ook andere erfgenamen zijn. Dat moet blijken uit een verklaring van erfrecht. Blijkt daaruit dat er ook andere erfgenamen zijn? Dan kunnen zij ons samen een opdracht geven wat er moet gebeuren met uw *vermogen*. Als er geen andere erfgenamen zijn, dan zetten wij de *overeenkomst* voor onbepaalde tijd voort met de andere persoon. Wel moeten we met de ander opnieuw een beleggingsprofiel overeenkomen.

11. Wat gebeurt er met uw vermogen als u onder bewind of curatele wordt gesteld?

Als u onder bewind of curatele wordt gesteld, treedt uw bewindvoerder of curator namens u op als partij bij de *overeenkomst*. Zolang de bewindvoerder of curator niet formeel bij ons bekend is en er geen nieuw beleggingsprofiel is afgestemd, blijven wij uw *vermogen beheren* aan de hand van de beleggingsafspraken die wij met u hebben gemaakt. Wij weten pas formeel wie de bewindvoerder of curator is, nadat wij de benoeming door de rechtbank hebben ontvangen. Zolang wij uw *vermogen beheren*, schrijven wij de kosten af van de *vermogensbeheerrekening*. Hebben wij zes maanden na uw onder bewind- of curatelestelling niet kunnen vaststellen wie formeel uw bewindvoerder of curator is? Of zijn wij binnen deze periode nog geen nieuw beleggingsprofiel overeengekomen met de bewindvoerder of curator? Dan mogen wij alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* verkopen. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening*. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

12. Wat gebeurt er met uw vermogen als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Wij kunnen uw *vermogen* niet meer *beheren*. Wij mogen dan alle *beleggingen* verkopen waarna wij de opbrengst overboeken naar uw *tegenrekening*. Wij nemen daarna contact met u op om andere mogelijkheden te bespreken.

3. Wat is een beleggingsprofiel en hoe werkt het?

Inleiding

Onze beleggingsprofielen

1. Wat is een beleggingsprofiel?
2. Wat zijn vermogenscategorieën?
3. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Uw beleggingsprofiel

4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?
5. Met welke rendementen en risico's kan ik rekening houden?
6. Hoe berekenen wij de rendementen en risico's?
7. Welke gevolgen heeft het opnemen van geld uit uw belegde vermogen?

Gebruik van uw beleggingsprofiel

8. Uw beleggingsprofiel als basis voor het beheer van uw vermogen
9. Hoe gebruiken wij uw beleggingsprofiel voor de bewaking van uw portefeuille?
10. Waar ziet u de actuele verdeling van uw vermogen?
11. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u wat een beleggingsprofiel is en welke beleggingsprofielen wij gebruiken. Ook leest u hoe wij met u een passend beleggingsprofiel overeenkomen. Wij laten u per beleggingsprofiel de kenmerken zien, zodat u kunt bepalen of u zich er voldoende in herkent. Ook laten wij voor de verschillende beleggingsprofielen de rendementen en risico's zien die wij verwachten. Vervolgens informeren wij u hoe wij uw beleggingsprofiel gebruiken bij het *beheren* van uw *vermogen* en bij bewaking van de risico's in uw portefeuille. Ten slotte leest u hoe u ervoor kunt zorgen dat uw beleggingsprofiel blijft passen bij uw persoonlijke situatie.

Onze beleggingsprofielen

1. Wat is een beleggingsprofiel?

Een beleggingsprofiel geeft een indicatie van het risico dat u met uw *beleggingen* loopt. Het geeft ook een indicatie van het rendement dat u met uw *beleggingen* kunt behalen. De grootste invloed op het risico en het rendement van de portefeuille zijn de verhoudingen tussen de verschillende vermogenscategorieën binnen uw portefeuille.

Voordat wij uw portefeuille gaan invullen, bepalen wij samen met u het beleggingsprofiel dat het beste bij u past. Beleggen wij voor u volgens dit beleggingsprofiel? Dan wordt de kans kleiner dat eventuele tegenvallende beleggingsresultaten onaanvaardbare gevolgen hebben voor uw persoonlijke omstandigheden.

2. Wat zijn vermogenscategorieën?

De *beleggingen* in uw portefeuille delen wij in vermogenscategorieën in. De risicodragende *beleggingen* zijn onderverdeeld in de vermogenscategorieën Obligaties high yield, Obligaties opkomende landen, Aandelen, onroerend goed, Grondstoffen en de meeste Alternatieve *beleggingen*. De risicomijdende *beleggingen* zijn onderverdeeld in de vermogenscategorieën Geldmarkt en Obligaties investment grade. Deze vermogenscategorieën leggen we verder uit in hoofdstuk 7 van deze *voorwaarden*.

Vermogenscategorieën kunnen verschillend en soms tegengesteld reageren op economische bewegingen. Spreiding over verschillende vermogenscategorieën is daarom een krachtig middel om risico's te verminderen. Zo kan bijvoorbeeld het toevoegen van één risicodragende vermogenscategorie aan een portefeuille die uitsluitend bestaat uit risicomijdende vermogenscategorieën, het risico van deze portefeuille juist verlagen. Elk beleggingsprofiel kent een eigen samenstelling van vermogenscategorieën.

Vermogenscategorie	Voorbeelden van beleggingen
Geldmarkt	Het saldo op uw effectenrekening en/of spaarrekening, geldmarktfondsen
Obligaties investment grade	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van overheden en/of bedrijven met een hoge kredietkwaliteit
Obligaties high yield	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van bedrijven met een lage kredietwaardigheid
Obligaties opkomende landen	Obligaties (of beleggingsfondsen die beleggen in obligaties) van overheden of bedrijven uit opkomende landen
Aandelen	Aandelen (of beleggingsfondsen die beleggen in aandelen) van ondernemingen uit ontwikkelde landen en opkomende landen
Onroerend goed	(Beursgenoteerde) vastgoedfondsen
Grondstoffen	Beleggingsfondsen die beleggen in grondstoffen zoals goud, olie, metalen etc.
Alternatieve beleggingen	Beleggingsfondsen die beleggen in hedge funds, private equity of private debt
Gemengd	Beleggingsfondsen die beleggen in meerdere vermogenscategorieën

3. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Wij gebruiken zes beleggingsprofielen. Bij elk beleggingsprofiel ziet u een beschrijving van de 'gemiddelde' belegger voor wie dat beleggingsprofiel geschikt is. Met behulp van deze beschrijving kunt u controleren of uw keuze bij u past. Niet alle kenmerken hoeven op uw persoonlijke situatie van toepassing te zijn.

Zeer defensief

Een zeer defensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zeer sterk hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn en veel minder aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een zeer defensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en obligaties investment grade, en veel minder in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en Grondstoffen. U accepteert een beperkt negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een beperkte kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Defensief

Een defensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn en in mindere mate aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een defensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en Obligaties investment grade, en in mindere mate in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en grondstoffen. U accepteert een gematigd negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een beperkte kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Neutraal

Een neutraal beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zowel hechten aan vermogensbehoud op de korte termijn alsmede aan vermogensgroei op de lange termijn. Als belegger met een neutraal beleggingsprofiel belegt u zowel in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en Obligaties investment grade, alsmede in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en Grondstoffen. U accepteert een negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*.

Gematigd offensief

Een gematigd offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die hechten aan vermogensgroei op de lange termijn en in mindere mate aan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een gematigd offensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en Grondstoffen, en in mindere mate in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en Obligaties investment grade. U accepteert een aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*.

Offensief

Een offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die sterk hechten aan vermogensgroei op de lange termijn en veel minder aan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een offensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en Grondstoffen, en veel minder in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en Obligaties investment grade. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een grote kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich zeer bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*.

Zeer offensief

Een zeer offensief beleggingsprofiel is geschikt voor beleggers die zeer sterk hechten aan vermogensgroei op de lange termijn en vrijwel niet aan vermogensbehoud op de korte termijn. Als belegger met een zeer offensief beleggingsprofiel belegt u vrijwel volledig in risicodragende *beleggingen* zoals Aandelen, Obligaties high yield, Onroerend goed en Grondstoffen, en vrijwel niet in risicomijdende *beleggingen* zoals geldmarktinstrumenten en Obligaties investment grade. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en een grote kans op vermogensverlies aan het einde van uw beleggingshorizon. U bent zich zeer bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn en heeft zeer veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen*.

Uw beleggingsprofiel

4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?

Wij komen met u een passend beleggingsprofiel overeen op basis van een zorgvuldige inventarisatie en analyse van uw financiële positie, uw doelstelling ten aanzien van inkomen en opnames, uw vermogensdoelstelling, uw bereidheid om risico's te accepteren en uw kennis van en ervaring met beleggen. Deze inventarisatie noemen wij de Intake Beleggen of ook wel de geschiktheidstoets. In deze toets geven wij u inzicht in rendement en risico. Dit kan u helpen bij het bepalen welk beleggingsprofiel het beste bij u past. Het gaat daarbij om een afweging tussen de beleggingsrisico's (koersdalingen op korte en lange termijn) en de haalbaarheid van uw financiële doelstellingen. Aan de hand van deze toets komen wij samen met u tot het overeengekomen beleggingsprofiel. Houdt u voor verschillende doeleinden portefeuilles aan? Dan komen wij voor iedere portefeuille een passend beleggingsprofiel met u overeen.

Soms lukt het niet om een beleggingsprofiel met u overeen te komen. Bijvoorbeeld omdat wij over onvoldoende gegevens van u beschikken. Als dit voor u het geval is, dan kunt u ons alsnog van de benodigde informatie voorzien. Zonder een overeengekomen beleggingsprofiel kunnen wij uw *vermogen* niet voor u *beheren*. U kunt dan wel kiezen voor Zelf Beleggen. Daarbij belegt u volledig zelfstandig en krijgt u van ons geen beleggingsadvies.

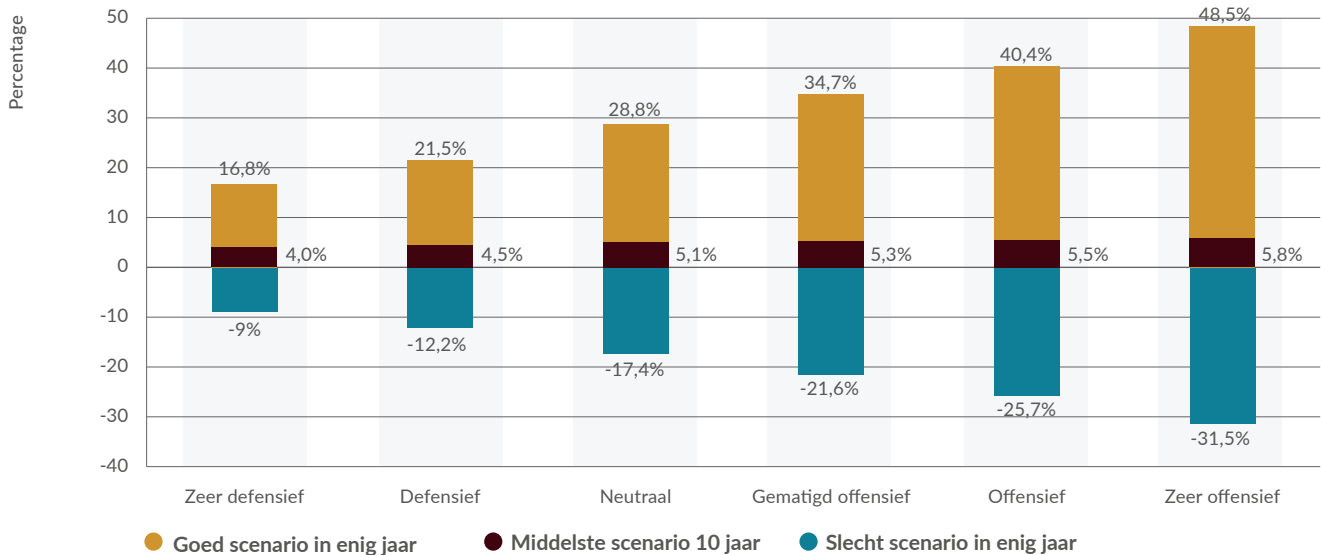
Uw duurzaamheidsvoorkeuren zijn geen onderdeel van dit beleggingsprofiel. Hiervoor geldt een ander profiel namelijk uw duurzaamheidsprofiel. Meer informatie over uw duurzaamheidsprofiel kunt u vinden in hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden*.

Houdt u verschillende portefeuilles aan? Dan komen wij voor iedere portefeuille (effectenrekening) een passend beleggingsprofiel met u overeen. U kunt dit profiel altijd weer aanpassen. Neemt u in dat geval contact op met uw beleggingsspecialist.

5. Met welke rendementen en risico's kan ik rekening houden?

Rendementen en risicoverhoudingen zijn voortdurend aan wijzigingen onderhevig. Om u een zo goed mogelijk inzicht te geven in rendement en risico maken wij gebruik van scenarioanalyse. Hierbij wordt een groot aantal economische scenario's gesimuleerd. In de grafiek hierna staan de resultaten van een scenarioanalyse waarmee u een beeld kunt vormen hoe de waarde van uw *beleggingen* zich in enig jaar kan ontwikkelen. De waardeontwikkeling is weergegeven in percentages van uw *belegbare vermogen*.

Rendementsverwachtingen per beleggingsprofiel

Bron: Ortec Finance, mei 2023

De rendementen in de grafiek zijn prognoses. Prognoses vormen geen betrouwbare indicator voor toekomstige resultaten. De waarde van uw *beleggingen* kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten en scenarioanalyse bieden geen garantie voor de toekomst. U ziet in de grafiek dat er op korte termijn grote verschillen kunnen ontstaan tussen goede en slechte scenario's.

De grafieken geven de bandbreedtes weer van de rendementen zoals deze zich in het eerste jaar voor kunnen doen op basis van 95% waarschijnlijkheid. Dit wil zeggen dat onder normale omstandigheden 95% van de scenario's na het eerste jaar binnen de vermelde bandbreedtes uitkomt. Er kunnen zich dus nog slechtere of betere scenario's voordoen. In 5% van de scenario's komt de vermogensontwikkeling na het eerste jaar buiten de vermelde bandbreedte uit (ofwel 50 van de 1.000 scenario's).

De bandbreedtes zijn gebaseerd op de scenario's voor het gehele eerste jaar. Van kortere perioden kan niet gezegd worden dat de bandbreedtes proportioneel kleiner zijn.

Het rendement in het middelste scenario neemt toe naarmate het een profiel met meer risico (lees meer aandelen) betreft. Naarmate een beleggingsprofiel meer naar rechts staat neemt ook het verschil tussen goede en slechte economische scenario's toe. Er zijn 1.000 verschillende economische scenario's doorgerekend. Deze scenario's zijn vooral gebaseerd op historische data. Daarnaast is er rekening gehouden met economische trends op lange termijn, het beleid van centrale banken en de vooruitzichten voor inflatie. De resultaten van een scenarioanalyse worden behalve door de scenario's ook bepaald door de samenstelling van een portefeuille.

De getoonde rendementen zijn bruto rendementen. Dit betekent dat er geen rekening is gehouden met kosten van beleggen. De werkelijke kosten van beleggen zijn vooraf niet precies vast te stellen. Als wij voor u een scenario-analyse maken, houden we wel rekening met beleggingskosten. Deze kosten zijn dan een aanname voor de optelsom van kosten die wij in rekening brengen en de kosten van de *beleggingen* in de portefeuille. Uit voorzichtigheid houden we er rekening mee dat niet alle kosten worden goedge maakt met extra rendement.

Bij scenarioanalyse gaan wij ervan uit dat portefeuilles goed gespreid zijn, zoals behorend bij het beleggingsprofiel. Als uw eigen portefeuille niet volgens die verdeling gespreid is, kunnen de resultaten aanzienlijk afwijken.

6. Hoe berekenen wij de rendementen en risico's?

Voor scenarioanalyse maken wij gebruik van de simulatiemodellen van OPAL Wealth Planner van Ortec Finance. In dit systeem worden onze modelportefeuilles doorgerekend met de scenario's van Ortec. Deze worden maandelijks door Ortec aangepast aan de laatste economische cijfers. Dit betekent dat de percentages van maand tot maand anders kunnen zijn. De resultaten helpen ons om u inzicht te geven in de verhoudingen tussen rendement en risico bij beleggen en sparen. Meer informatie over Ortec vindt u op www.ortec-finance.com/nl-nl.

7. Welke gevolgen heeft het opnemen van geld uit uw belegde vermogen?

Als u regelmatig geld opneemt uit uw belegde *vermogen*, heeft dit grote invloed op de kans op het behalen van uw doelstellingen. Vaak wordt de invloed van deze opnames onderschat. De invloed van de opnames verschilt per beleggingsprofiel. Bent u van plan om periodiek bedragen op te nemen uit uw belegde *vermogen*? Bespreekt u dit dan met uw banker, zodat u samen de juiste keuze voor uw beleggingsprofiel kunt maken. Met Opal Wealth Planner®, zoals toegelicht bij punt 6, houden wij rekening met de invloed op de haalbaarheid van uw doelstellingen van vooraf besproken opnames van geld uit uw belegde *vermogen*.

Gebruik van uw beleggingsprofiel

8. Uw beleggingsprofiel als basis voor het beheer van uw vermogen

Voor een optimale invulling van uw portefeuille zijn expertise en maatwerk essentieel. Op basis van uw beleggingsprofiel en uw beleggingsconcept verdelen wij uw *vermogen* over de verschillende vermogenscategorieën en *beleggingen*. Wij houden hierbij rekening met minimum- en maximumgrenzen die we hebben vastgesteld. Deze zogenoemde bandbreedtes geven ons voldoende ruimte om in te spelen op gewijzigde omstandigheden op de financiële markten. Tegelijkertijd zorgen zij ervoor dat wij niet meer risico nemen, dan past bij uw beleggingsprofiel. Welke bandbreedtes we voor u gebruiken is afhankelijk van het beleggingsconcept dat u hebt gekozen.

Actief, Index en Duurzaam

Bij de invulling van de portefeuilles Actief, Index en Duurzaam houden we rekening met zogenoemde kapitaalbandbreedtes. Kapitaalbandbreedtes zijn de minimum- en maximumgrenzen die we per vermogenscategorie hebben vastgesteld.

Bandbreedtes per vermogenscategorie per beleggingsprofiel

	Ze er defensief	Defensief	Neutraal	Gematigd offensief	Offensief	Ze er offensief
Geldmarkt	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Obligaties investment grade	60%-100%	40%-80%	25%-65%	10%-40%	0%-25%	0%-20%
Obligaties high yield	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Obligaties opkomende landen	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-20%
Aandelen	0%-30%	10%-45%	20%-65%	30%-80%	40%-95%	70%-100%
Onroerend goed	0%-5%	0%-10%	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-20%
Grondstoffen	0%-5%	0%-10%	0%-10%	0%-15%	0%-15%	0%-15%
Alternatieve beleggingen (optioneel)	0%-15%	0%-20%	0%-20%	0%-25%	0%-25%	0%-15%

Smart

Bij het beleggingsconcept Smart verdelen we uw *vermogen* zó over de vermogenscategorieën en *beleggingen* dat de door ons verwachte langjarige volatiliteit van uw portefeuille past bij uw beleggingsprofiel. Deze langjarige volatiliteit is een maatstaf voor de beweeglijkheid van de rendementen van uw *beleggingen* over de langere termijn. We berekenen deze op basis van de volatiliteit van de vermogens(sub)categorieën en de samenhang daartussen over minimaal de afgelopen 15 jaar (historische gegevens op maandbasis).

Per beleggingsprofiel hebben we voor de langjarige volatiliteit minimum- en maximumgrenzen vastgesteld, de zogenoemde volatiliteitsbandbreedtes. In de tabel ziet u de volatiliteitsbandbreedtes die we per beleggingsprofiel aanhouden. We kunnen niet garanderen dat de gerealiseerde korte termijn volatiliteit van uw beleggingsportefeuille zich ook daadwerkelijk binnen de bandbreedtes voor de langjarige volatiliteit zal bewegen. Dit betekent dat de gerealiseerde korte termijn volatiliteit van uw portefeuille kan afwijken van de langjarige volatiliteit.

Volatiliteitsbandbreedtes per beleggingsprofiel

Beleggingsprofiel	Bandbreedte
Zeer defensief	1%-6%
Defensief	4%-8%
Neutraal	6%-10%
Gematigd offensief	8%-13%
Offensief	11%-16%
Zeer offensief	15%-20%

9. Hoe gebruiken wij uw beleggingsprofiel voor de bewaking van uw portefeuille?

De samenstelling en de waarden van de *beleggingen* in uw portefeuille kunnen wijzigen. Dit kan gebeuren doordat wij voor u transacties hebben gedaan. Maar ook omdat de financiële markten voortdurend in beweging zijn en koersen schommelen. Deze wijzigingen zijn van invloed op het beleggingsprofiel van uw portefeuille. Wij controleren daarom voortdurend of de samenstelling van uw portefeuille nog aansluit bij uw beleggingsprofiel.

Actief, Index en Duurzaam

Bij de beleggingsconcepten Actief, Index en Duurzaam zorgen wij ervoor dat de waarde van uw *beleggingen* tussen de vastgestelde bandbreedtes blijft, zodat de samenstelling van uw portefeuille blijft aansluiten bij uw beleggingsprofiel. Valt de waarde daarbuiten, dan passen wij zo spoedig mogelijk de samenstelling van uw portefeuille aan. Op deze wijze past uw portefeuille altijd zo goed mogelijk bij de mate waarin u risico kunt en wilt nemen.

Smart

Bij Smart controleren we voortdurend of de langjarige volatiliteit van uw portefeuille binnen de volatiliteitsbandbreedte blijft die we met u zijn overeengekomen. Daarbij monitoren wij ook periodiek op afwijkingen in de samenstelling van uw portefeuille, zoals overtollig geld op uw *vermogensbeheerrekening* of afwijkende *beleggingen*. Daar waar nodig passen we de *beleggingen* in uw portefeuille aan.

Let op! We bewaken daarbij alleen of de langjarige volatiliteit van uw portefeuille nog klopt met de afgesproken volatiliteitsbandbreedte. We bewaken niet of de actuele volatiliteit van uw portefeuille op enig moment afwijkt van deze bandbreedte. Het kan daarom voorkomen dat het rendement van uw portefeuille in een bepaalde periode heftiger of minder heftig beweegt dan de langjarige volatiliteit waar we op sturen.

10. Waar ziet u de actuele verdeling van uw vermogen?

Via Online Bankieren en de Beleggen app kunt u dagelijks de actuele verdeling zien van uw *vermogen* over de verschillende vermogenscategorieën. Ook ziet u de actuele vermogensverdeling in de portefeuillerrapportage die u elk kwartaal van ons ontvangt.

Voor alle beleggingsconcepten kunt u gebruik maken van de Beleggen App. De Beleggen App kunt u downloaden via de App Store of Google Play Store. Nadat u de app hebt gedownload, koppelt u uw portefeuille hieraan. De instructie en de downloadlink vindt u op vanlanschotkempen.com/app.

11. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Verandert er iets in uw financiële, persoonlijke situatie of in uw duurzaamheidsvoorkeuren? Dan moet u dit meteen doorgeven aan uw banker. Periodiek vragen wij u of er wijzigingen zijn geweest in uw persoonlijke situatie. Wij verwachten dat u ons de gevraagde informatie verstrekt om indien nodig de geschiktheid van het beleggingsprofiel en dienstverlening opnieuw te kunnen beoordelen, anders kunnen wij onze dienstverlening aan u niet continueren. Een verandering in uw situatie kan invloed hebben op de manier waarop u wilt dat wij voor u beleggen of op het doel waarmee u belegt. U kunt bij een verandering denken aan bijvoorbeeld een echtscheiding, ontslag of verhuizing. Ook uw duurzaamheidsvoorkeuren kunnen wijzigen. Wijzigingen in uw persoonlijke situatie of duurzaamheidsvoorkeuren hebben vaak gevolgen voor uw doelstellingen en daardoor ook voor uw gekozen beleggingsprofiel. Als u ons niets laat weten over een verandering in uw situatie, dan kan het zijn dat wij uw *vermogen beheren* op een manier die niet meer bij u past.

Zolang u ons geen informatie geeft over een verandering in uw situatie en deze informatie ook niet doorgeeft in het periodieke gesprek, gaan wij ervan uit dat de manier waarop u wilt dat wij voor u beleggen en het doel waarmee u belegt nog steeds onveranderd zijn.

4. Duurzaamheid binnen Vermogensbeheer

Inleiding

Algemene uitleg duurzaamheid

1. Wat is duurzaam beleggen in het algemeen?
2. Wat is een ESG-belegging, een duurzame belegging en een EU Taxonomie belegging?
3. Welke Europese duurzaamheidsregelgeving is van toepassing?
4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er in de SFDR?

Duurzaamheid bij Van Lanschot Kempen

5. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder duurzaamheid?
6. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?
7. Met welke duurzaamheidsrisico's houdt Van Lanschot Kempen rekening?
8. Hoe integreert Van Lanschot Kempen duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen?
9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?
10. Wat zijn de belangrijkste negatieve effecten op de duurzaamheidsfactoren?
11. Welke duurzaamheidsclassificaties heeft Vermogensbeheer?

Uw duurzaamheidsvoorkeuren

12. Waarom vragen wij u naar uw duurzaamheidsvoorkeuren?
13. Hoe komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen?
14. Welke duurzaamheidsprofielen hanteren wij?
15. Wijzigen van uw duurzaamheidsprofiel

Informatie over duurzaamheid

16. Welke informatie ontvangt u van ons over duurzaamheid voorafgaand aan de dienstverlening?
17. Welke informatie over duurzaamheid ontvangt u van ons tijdens de dienstverlening?

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen wij u uit wat wij als Van Lanschot Kempen verstaan onder duurzaamheid en hoe wij omgaan met duurzaamheid binnen Vermogensbeheer. Ook leggen wij u uit waarom wij uw duurzaamheidsvoorkeuren uitvragen en welke informatie u van ons ontvangt over duurzaamheid.

Algemene uitleg duurzaamheid

1. Wat is duurzaam beleggen in het algemeen?

Bij duurzaam beleggen speelt naast het financiële rendement ook de invloed van *beleggingen* op 'ESG', een belangrijke rol. ESG staat voor Environmental (milieu), Social (maatschappij) en Governance (goed bestuur). Dit betekent dat naast financiële criteria ook ESG kansen en risico's meewegen bij het selecteren van *beleggingen*. Dat kan bijvoorbeeld door bepaalde bedrijven of sectoren waarin wij niet willen beleggen uit te sluiten. Een ander voorbeeld is om in dialoog te gaan met bedrijven of beheerders van beleggingsfondsen om hen te stimuleren tot verbetering van hun duurzaamheidsprestaties of door *beleggingen* te selecteren die naast een financieel rendement ook tot doel hebben om een positieve impact op de samenleving te realiseren.

2. Wat is een ESG-belegging, een duurzame belegging en een EU Taxonomie belegging?

ESG Belegging

ESG-beleggingen voldoen aan een aantal duurzaamheidscriteria, maar niet aan alle criteria waar duurzame beleggingen aan moeten voldoen. ESG-beleggingen houden rekening met nadelige gevolgen voor bepaalde duurzaamheidsfactoren, ook wel 'Principle Adverse Impacts' of 'PAI's' genoemd. Duurzaamheidsfactoren hebben betrekking op ecologische, sociale of maatschappelijke aspecten. Bij nadelige gevolgen kunt u denken aan de uitstoot van broeikasgassen, maar ook aan schending van mensenrechten. Een opsomming van de nadelige gevolgen waar wij rekening mee houden kunt u lezen onder '7. Hoe integreren wij duurzaamheid inclusief de kansen en risico's die hier mee samenhangen in ons beleggingsproces?'

Duurzame belegging

In het verleden hanteerde iedere partij een eigen definitie voor een duurzame belegging. Door nieuwe Europese regelgeving, genaamd de Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (ook wel bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation, ofwel de SFDR), is er nu een uniforme definitie van een duurzame beleggingen. Deze definitie is: een duurzame belegging is een belegging in een activiteit van een onderneming die een bijdrage levert aan een milieu- en/of sociale doelstelling, die geen schade toebrengt aan andere milieu- en/of sociale doelstellingen en waarbij de onderneming waarin wordt belegd voldoet aan minimale standaarden voor verantwoord bestuur. Deze definitie is erg breed en daarom moet in de komende jaren duidelijk worden wat hieronder kan worden begrepen.

EU Taxonomie belegging

Om investeringen in duurzame activiteiten te bevorderen heeft de Europese Commissie de EU Taxonomie opgesteld. Dit is een handboek dat diverse criteria bevat waar economische activiteiten aan moeten voldoen om als ecologisch duurzaam geclassificeerd te worden. In de EU Taxonomie is een classificatiesysteem per sector vastgesteld op basis waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen welke investeringen wel en niet duurzaam zijn en op welke milieudoelen deze impact hebben. Als een activiteit voldoet aan de criteria van de EU Taxonomieverordening dan noemen we dit een EU Taxonomie belegging.

Beleggingen die voldoen aan de EU Taxonomie en toepasselijke selectiecriteria zijn beleggingen die:

- een substantiële bijdrage leveren aan een of meer van onderstaande zes milieudoelstellingen, en;
- geen significante schade toebrengen aan de resterende milieudoelstellingen, en;
- kunnen aantonen dat ze voldoen aan minimale sociale standaarden.

De zes milieudoelstellingen

1. Bestrijding van de klimaatverandering (klimaatmitigatie);
2. Aanpassing aan de klimaatverandering (klimaatadaptatie);
3. Duurzaam gebruik en de bescherming van water en marine hulpbronnen;
4. Overgang naar een circulaire economie;
5. Preventie en bestrijding van verontreiniging;
6. Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

Om te bepalen of een belegging een EU Taxonomie belegging is, zijn wij en andere partijen afhankelijk van informatie die beursgenoteerde ondernemingen rapporteren. Deze ondernemingen zullen naar verwachting vanaf 2023 hun rapportage publiceren over de EU Taxonomie. Hierdoor is het nu nog niet mogelijk om voor de meeste beleggingen vast te stellen of de beleggingen in lijn zijn met de EU Taxonomie. Het gevolg hiervan is dat wij hier nog geen rekening mee kunnen houden bij het toetsen van uw duurzaamheidsvoorkeuren. Meer informatie hierover kunt u lezen onder 6 van dit hoofdstuk 'Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?'

3. Welke Europese duurzaamheidsregelgeving is van toepassing?

Om de Europese duurzaamheidsambities te bevorderen heeft de EU een pakket aan wettelijke maatregelen ontplooid. Naast de 'EU Taxonomie' is er ook wetgeving voor informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector in werking getreden, de SFDR. De SFDR is bedoeld om meer transparantie te verschaffen over duurzaamheidsrisico's, ongunstige effecten op de duurzaamheid en stelt overige duurzaamheid gerelateerde informatie verplicht. Zo moeten wij u precontractueel en periodiek informatie verstrekken over de mate van duurzaamheid van het beleggingsconcept waarin u belegd bent en de beleggingen die wij voor u hebben geselecteerd. Meer informatie hierover kunt u lezen onder 'Informatie over duurzaamheid' in dit hoofdstuk.

4. Welke duurzaamheidsclassificaties zijn er in de SFDR?

Op basis van de SFDR kunnen beleggingsfondsen op basis van duurzame criteria worden ingedeeld in drie categorieën.

1. Artikel 6 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft geen of beperkt duurzaamheidsbeleid. Artikel 6 fondsen kunnen vervolgens weer worden onderscheiden in:
  - 6(a) Het beleggingsfonds houdt geen rekening met duurzaamheidsrisico's
  - 6(b) Het beleggingsfonds houdt wel rekening met duurzaamheidsrisico's
2. Artikel 8 beleggingsfonds: beleggingsfonds promoot ecologische, of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken, waarbij ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur volgen. Om als artikel 8 te worden geclassificeerd dient het beleggingsfonds een duurzaamheidsbeleid te hebben waarin minimaal beleid met betrekking tot uitsluitingen, ESG integratie en actief aandeelhouderschap is opgenomen.

Een artikel 8 beleggingsfonds is niet verplicht om duurzame beleggingen op te nemen. In het informatiedocument dat het fonds opstelt is terug te vinden of het fonds duurzame beleggingen opneemt.

3. Artikel 9 beleggingsfonds: beleggingsfonds heeft duurzame beleggingen tot doel. Om als artikel 9 beleggingsfonds te classificeren moeten de beleggingen van het fonds investeren in economische activiteiten die bijdragen aan het behalen van een milieudoelstelling of sociale doelstelling. Daarnaast mag de belegging geen afbreuk doen aan één van de bovengenoemde doelstellingen uit de Taxonomie. Net als een artikel 8 fonds moet het fonds rekening houden met de praktijken van goed bestuur. Verder dient het fonds een index als referentiebenchmark aan te wijzen.

Voor informatie over de duurzaamheidsclassificatie van beleggingsfondsen maken we gebruik van derde partijen, zoals gerenommeerde ESG-data providers. Een voorbeeld hiervan is MSCI ESG Research. Wie kiezen deze derden altijd zorgvuldig uit. Wij zijn echter niet verantwoordelijk als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

Duurzaamheid bij Van Lanschot Kempen

5. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder duurzaamheid?

Duurzaamheid betekent voor Van Lanschot Kempen langetermijnwaardecreatie voor alle stakeholders. Deze waardecreatie betreft zowel financiële als niet-financiële waarde.

Van Lanschot Kempen richt zich op behoud en opbouw van *vermogen*, op duurzame wijze, zowel voor onze klanten als voor de samenleving waarvan we deel uitmaken. We houden ons daarbij aan de volgende uitgangspunten.

- Een duurzame samenleving is noodzakelijk voor de realisatie van onze missie om op de lange termijn *vermogen* te behouden en op te bouwen.
- Door het behoud en de opbouw van *vermogen* op duurzame wijze dragen we bij aan de ontwikkeling en het behoud van een dergelijke duurzame samenleving.
- Duurzaamheid is ook relevant voor onze klanten: het *vermogen* dat we nu voor hen behouden of opbouwen, houdt alleen zijn echte waarde in een duurzame wereld en in een duurzame toekomst.

Om deze drie redenen verankeren wij als duurzame wealth manager duurzaamheidsrisico's en -kansen zoveel mogelijk in alles wat we doen.

6. Wat verstaan wij bij Van Lanschot Kempen onder een duurzame belegging?

Een duurzame belegging volgens de SFDR is een belegging die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen nadelige gevolgen heeft voor andere milieudoelstellingen of sociale doelstellingen. Daarnaast moet de onderneming waarin wordt belegd goed bestuur hebben.

De huidige definitie van een duurzame belegging in de SFDR is erg breed. Van Lanschot Kempen hanteert daarom de volgende criteria om beleggingen te kwalificeren als een duurzame belegging. Als duurzame belegging classificeren wij aandelen en obligaties, direct of via beleggingsfondsen van Van Lanschot Kempen, die aan de volgende criteria voldoen:

- **Duurzame (beursgenoteerde) aandelen en bedrijfsobligaties:** Aandelen en bedrijfsobligaties van (beursgenoteerde) bedrijven die
  - a tenminste 20% van hun omzet genereren uit activiteiten die bijdragen aan een beter milieu of sociale doelen,
  - b en/of een deel van hun omzet genereren via activiteiten waarmee het bedrijf een netto bijdrage realiseert aan de VN Duurzame ontwikkelingsdoelen,
  - c en/of een deel van de uitgaven of investeringen van het onderliggende bedrijf voldoet aan de EU Taxonomie-verordening en/of een deel van de omzet van het onderliggend bedrijf wordt gegeneerd uit activiteiten die voldoen aan de EU Taxonomieverordening.
- **Staatsobligaties:** Staatsobligaties van landen die goed scoren op criteria ten aanzien van milieubeleid en de mate waarin zij erin slagen om in fundamentele behoeften te voorzien (o.a. huisvesting, schoon drinkwater en veiligheid).
- **Groene-, sociale-, impact- en/of duurzaamheidsgerelateerde obligaties:** Obligaties waarvan de opbrengst specifiek gebruikt wordt om projecten te financieren die positieve milieu- en/of sociale voordelen hebben.

Daarnaast toetsen wij of deze beleggingen niet ongewild ook nadelige gevolgen hebben voor andere milieudoelstellingen of sociale doelstellingen. Tot slot moeten de bedrijven ook ons beleid voor goed bestuur volgen. Daarnaast voldoen zij aan onze strengste uitsluitingscriteria voor bedrijven en enkele aanvullende vereisten. Deze vereisten hebben betrekking op: de uitstoot van broeikasgassen (bijv. niet 10% bedrijven met hoogste broeikasgasintensiteit), impact op biodiversiteit, en governance (bijv. minimaal één vrouw in het bestuur).

Om vast te stellen of een belegging in aandelen en bedrijfsobligaties aan deze criteria voldoet maken we gebruik van MSCI ESG of andere vergelijkbare data-analysebedrijven op gebied van ESG. Verschillende data-analysebedrijven meten voor ons de blootstelling aan milieuactiviteiten gericht op het tegengaan van klimaatverandering en energie-efficiëntie, het voorkomen van vervuiling en het minimaliseren van afval, duurzaam beheer van water, bosbouw en landgebruik. Daarnaast wordt de bijdrage gemeten aan sociale activiteiten. Deze sociale indicatoren omvatten toegang tot basisbehoeften, zoals gezondheidszorg, huisvesting, en voeding, het verstrekken van MKB- en persoonlijke leningen, onderwijsdiensten en het overbruggen van de digitale kloof in de minst ontwikkelde landen. De mate waarin wordt belegd in duurzame economische activiteiten wordt gemeten aan de hand van de omzet. Data-analysebedrijven gebruiken hiervoor een combinatie van feitelijke gegevens en eigen schattingen van bedrijven waarin wordt belegd.

Om vast te stellen of een belegging in staatsobligaties aan deze definitie voldoet maken wij gebruik van informatie uit de Global Sustainable Competitiveness Index van SolAbility en de Social Progress Index. Deze indices scoren landen op criteria ten aanzien van milieubeleid en sociale factoren. Wij merken staatsobligaties van de landen die het best scoren op een van deze twee of beide indexen aan als duurzame beleggingen.

Groene-, sociale-, duurzaamheidsgerelateerde- en andere vormen van obligaties, kwalificeren wij als duurzaam wanneer zij voldoen aan relevante standaarden op dit gebied (zoals de ICMA Green bonds standard van het Climate Bonds Initiative) op basis van gegevens uit Bloomberg.

Deze criteria passen wij nu alleen toe op de selectie van individuele aandelen, bedrijfsobligaties, staatsobligaties, gestructureerde producten en Van Lanschot Kempen fondsen. Voor beleggingsfondsen van derden hanteren wij de definitie van duurzame beleggingen van deze partijen zelf. Deze kan afwijken van onze definitie.

7. Met welke duurzaamheidsrisico's houdt Van Lanschot Kempen rekening?

Van Lanschot Kempen integreert duurzaamheidsrisico's bij het nemen van beleggingsbeslissingen in het kader van het beheer van uw vermogen. Duurzaamheidsrisico's worden gedefinieerd als ecologische, sociale of governance (ESG) factoren die, als ze zich voordoen, een daadwerkelijke of potentiële materiële negatieve invloed kunnen hebben op de waarde van een belegging en daarmee op het rendement van de belegging.

Duurzaamheidsrisico's kunnen op zichzelf een risico vormen of indirect een negatieve invloed hebben op het algehele risico van uw portefeuille, waaronder marktrisico's, liquiditeitsrisico's, kredietrisico's of operationele risico's. De volgende soorten duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op het rendement:

- a. **Milieu risico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, het *vermogen* van bedrijven waarin wordt belegd om klimaatverandering tegen te gaan en zich eraan aan te passen, het potentieel voor koolstofprijsstijgingen, de afhankelijkheid van en impact op biodiversiteit en ecosystemen, blootstelling aan toenemende waterschaarste gebieden en waterprijstoesname, natuurlijke hulpbronnen crises en uitdagingen op het gebied van afvalbeheer, gevaarlijke stoffen en circulariteit.

- b. **Sociale risico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, mensen- en arbeidsrechten en -omstandigheden, gezondheid en veiligheid op het werk, eerlijke werkomstandigheden, diversiteit, menselijk kapitaal, productveiligheid, normen voor het beheer van de toeleveringsketen, zorgen over privacy en gegevensbeveiliging en relaties met de gemeenschap.
- c. **Governance risico's:** deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot, eigendomsstructuren, samenstelling en effectiviteit van het bestuur, stimulansen voor het management, managementkwaliteit, stakeholdermanagement, auditkwaliteit, fiscale transparantie, bedrijfsethiek en politieke instabiliteit.

De invloed van deze risico's op het rendement omschrijven we onder '9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?'

8. Hoe integreert Van Lanschot Kempen duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen?

Van Lanschot Kempen weegt naast financiële ook duurzame (oftewel niet-financiële) criteria mee in haar beleggingsproces. Dit houdt in dat als onderdeel van het duurzaamheidsbeleid criteria op het gebied van Environment (E), Social (S) en Governance (G); oftewel, milieu, mens en goed bestuur worden meegenomen. Dit betekent het volgende.

- ESG-Criteria worden meegenomen bij het beoordelen van verschillende markten waarbij de beheerder op verzoek van Van Lanschot Kempen in het bijzonder let op klimaatverandering.
- Wij uw *vermogen* spreiden over verschillende markten, sectoren en landen en daarbij bepaalde beleggingen uitsluiten op grond van bedrijfsactiviteit of ondernemingsgedrag. Wij verwachten dat het risico verwaarloosbaar is dat deze uitsluitingen gevolgen hebben voor het gewogen rendement. Dit komt doordat de omvang van de beleggingen die wij uitsluiten beperkt is en als we een belegging moeten vervangen, wij dan kiezen voor een belegging uit dezelfde vermogenscategorie. Dit geldt ook voor het beleggingsconcept Duurzaam. Echter kan er voor korte periodes wel een verschil optreden.
- De beheerders van geselecteerde fondsen ESG-informatie grondig analyseren en materiële ESG-risico's en kansen meewegen in het beleggingsbeleid. Daarnaast worden ESG criteria ook gebruikt bij de selectie en monitoring van de te selecteren beleggingsfondsen. Het uitgangspunt is dat door de opgenomen beleggingsfondsen goed bestuur, ecologische en sociale risico's en kansen worden geïntegreerd in het beleggingsproces en er dialoog door de fondsbeheerders wordt gevoerd met bedrijven waar ruimte is voor verbetering.
- De beheerders van fondsen die wij voor u selecteren hebben ook de United Nations Principles for Responsible Investing (UNPRI of PRI) ondertekend. Dat is een in 2006 door de Verenigde Naties opgestelde gedragscode voor duurzaam beleggen door professionele beleggers zoals vermogensbeheerders en pensioenfondsen.

Dialogo (engagement)

In uw vermogensbeheerportefeuille worden ook beleggingsfondsen opgenomen die niet door Van Lanschot Kempen Investment Management beheerd worden. Deze beleggingsfondsen hebben een eigen duurzaamheidsbeleid en werken met verschillende data leveranciers voor duurzaamheidsinformatie. Verschillende data leveranciers kunnen in een aantal gevallen bedrijven een andere duurzaamheidsscore toekennen. Daarom toetst Van Lanschot Kempen Investment Management zowel het duurzaamheidsbeleid van de opgenomen fondsen alsook de onderliggende *beleggingen* zelf.

Voordat wij een beleggingsfonds opnemen, toetsen wij het duurzaamheidsbeleid van het fonds. Na opname vindt jaarlijks opnieuw toetsing plaats van het duurzaamheidsbeleid. De uitkomsten hiervan geeft ons de mogelijkheid verbeterpunten te signaleren in het duurzaamheidsbeleid van de fondsbeheerder van het betreffende fonds.

Elk kwartaal worden de onderliggende *beleggingen* van de vermogensbeheerportefeuille getoetst op duurzaamheidscriteria. Hierbij wordt zowel het gedrag van in de fondsen opgenomen bedrijven beoordeeld (omgang met milieu, arbeidsrechten, anti-corruptie en goed bestuur), als de betrokkenheid bij de productie, distributie en verkoop van controversiële producten.

Indien uit de toetsing naar voren komt dat er bedrijven door de beheerders van de fondsen zijn opgenomen die niet passen binnen onze bovengenoemde ESG-criteria, gaan we in dialoog met deze fondsbeheerders. Actief beheerde beleggingsfondsen zullen wij vragen om de *belegging* te verkopen. Passief beheerde beleggingsfondsen zullen wij vragen om hun methodologie aan te passen en in lijn te brengen met het beleid van Van Lanschot Kempen. Indien deze dialoog met de fondsbeheerder na verloop van tijd niet effectief is, kan dit resulteren in de verkoop van het fonds voor de verschillende beleggingsconcepten. Bij alternatieve beleggingsfondsen, beleggingsfondsen die onderliggend beleggen in niet-beursgenoteerde bedrijven en/of alternatieve beleggingsstrategieën houden we, gegeven het bijzondere karakter van deze beleggingsfondsen, enkele afwijken-de criteria aan. Voor een aantal zogenaamde 'beleggingspools' houden we een drempelwaarde aan van maximaal 1% van de beleggingen in een dergelijke 'pool' dat niet in lijn hoeft zijn met onze duurzaamheidscriteria.

Actief stembeleid

Wij vinden het belangrijk dat de beheerders van beleggingsfondsen die wij voor u selecteren beschikken over een stembeleid voor aandeelhoudersvergaderingen en een strategie hebben van actief aandeelhouderschap (engagement ofwel in dialoog gaan met bedrijven) om een verbetering op gebied van ESG te realiseren.

Hieronder leggen wij dit duurzaamheidsbeleid verder uit per soort *belegging*.

Duurzaamheidsbeleid met betrekking tot geselecteerde aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen

De aandelen- en bedrijfsobligatiebeleggingsfondsen die wij voor u selecteren moeten ten minste aan minimale duurzaamheidscriteria voldoen. Onderstaand treft u een nadere uitwerking hiervan aan.

1. Uitsluiten van controversiële wapens

In een aantal bedrijven en sectoren waarvan het product of de dienst schadelijk is voor mensen en/of het milieu willen we per definitie niet beleggen. Alle door de beheerder uitgekozen actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen sluiten controversiële wapens uit. Onder controversiële wapens worden kern-, chemische en biologische wapens, clusterbommen en anti-persoonsmijnen verstaan. Voor de door de beheerder uitgekozen passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen spant de beheerder zich in om een passief fonds op te nemen wat controversiële wapens ook uitsluit.

2. Uitsluitingsbeleid voor bedrijven met een rode vlag van MSCI

Bedrijven krijgen een rode vlag van MSCI als er sprake is van het toebrengen van zeer ernstige schade aan mens, milieu en maatschappij door acties van het bedrijf rechtstreeks of via zijn producten, diensten of wijze van werken.

Actief beheerde fondsen die wij voor u selecteren mijden de slechtste ondernemingen op ESG gebied. Hieronder vallen bedrijven met een 'falen' classificatie van de Global Compact van de Verenigde Naties. Dit betekent dat deze bedrijven betrokken zijn bij controversiële zaken, zoals het schenden van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu of corruptie. Daarnaast sluiten de door de beheerder uitgekozen actief beheerde fondsen ook bedrijven uit die binnen hun sector de laagste mogelijke ESG-score ontvangen. Deze ESG-score wordt toegekend door externe partijen die speciaal voor dit doel dergelijke scores bijhouden. Voor de door de beheerder uitgekozen passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen spant de beheerder zich in om een passief fonds op te nemen wat alle slechtste ondernemingen op ESG-gebied uitsluit.

3. Uitsluitingsbeleid voor tabak

Daarnaast willen we niet beleggen in producenten van tabak. Verkopers van tabak zoals supermarkten zijn wel toegestaan mits maximaal 20% van de omzet uit de verkoop van tabak komt. Van Lanschot Kempen houdt een specifieke uitsluitingslijst bij van bedrijven die deze grens overschrijden. Alle voor u opgenomen actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen sluiten tabak uit. Voor passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen spannen wij ons in om een passief fonds op te nemen wat tabak ook uitsluit.

4. Uitsluitingsbeleid voor fossiele brandstoffen

Het beleggingsfonds belegt niet in bedrijven die meer dan 20% van hun omzet halen uit het opwekken van stroom in kolencentrales, uit het delven van kolen of het raffineren van kolen voor energieopwekking. Alle voor u opgenomen actieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen beleggen niet in bedrijven die meer dan 20% van hun omzet halen uit het winnen van olie uit teer- en oliezanden.

Additionele criteria voor het beleggingsconcept Duurzaam

Het beleggingsconcept Duurzaam kent een aantal aanvullende duurzaamheidscriteria voor de geselecteerde aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen.

1. Uitsluiting van conventionele wapens

- a. Alle bedrijven die > 5% van hun omzet behalen met productie van conventionele wapens of > 15% van hun omzet behalen met de productie van wapensystemen, onderdelen en ondersteunende systemen en diensten worden uitgesloten.
- b. Civiele wapens productie: alle bedrijven die > 5% van hun omzet halen uit de productie van vuurwapens en munitie of uit de verkoop van automatische vuurwapens voor civiele markten worden ook uitgesloten.

2. Additionele uitsluitingen

Er kunnen zowel beleggingsfondsen met een 'actief' als een 'passief' mandaat worden geselecteerd. Een 'actief' beleid houdt in dat de beheerder van het beleggingsfonds bewust afwijkt van de marktindex van de betreffende markt. Een 'passief' beleid houdt in dat dit beleggingsfonds een bepaalde marktindex volgen. Passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen kennen een aantal aanvullende productuitsluitingen.

- Omzet uit tabak (productie > 5%, verkoop > 20%)
- Omzet uit pornografie (productie en diensten > 15%)
- Omzet uit alcohol (productie > 5%, verkoop > 15%)
- Omzet uit gokken (productie en diensten > 15%)
- Genetisch gemodificeerde gewassen (productie > 5%)
- Omzet uit kernenergie (productie > 5%, verkoop > 15%)
- Omzet uit thermische kolen (opwekken van energie > 5%)

3. Best in class benadering

Bij het selecteren van beleggingsfondsen met een actief beleggingsbeleid hebben beleggingsfondsen met een best-in-class benadering de voorkeur. Deze aanpak houdt in dat het beleggingsfonds actief bedrijven selecteert die het best scoren op duurzaamheidscriteria en de minst duurzame bedrijven uitsluit. Bij het selecteren van passief beheerde beleggingsfondsen hebben fondsen de voorkeur die beleggen in bedrijven uitsluiten die tot het minst duurzame gedeelte in een sector behoren. Dit zijn bedrijven met een CCC, B of BB duurzaamheidsscore van MSCI ESG of een vergelijkbare score van een andere ESG data leverancier.

Duurzaamheidsbeleid met betrekking tot staatsobligatiefondsen

Ons duurzaamheidsbeleid voor staatsobligatiefondsen bestaat uit een combinatie van uitsluiting, 'engagement' en positieve screening.

1 Uitsluiting en indien noodzakelijk engagement

De beheerder van een geselecteerd staatsobligatiefonds sluit obligaties uit die zijn uitgegeven door landen die:

- het Akkoord van Parijs niet hebben geratificeerd;
- betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten of geweld tegen de eigen bevolking gebruiken;
- onderdrukkende regimes of landen waartegen de EU of VN wapensancties heeft ingesteld.

Hierbij maakt de beheerder gebruik van een gerenommeerde ESG-dataprovider zoals MSCI ESG Research. Enkel in uitzonderingsgevallen kan hiervan af worden geweken. Hiervoor is dan akkoord nodig van het VLK Sustainability Investment Council. Dit is een ESG-beleidsorgaan binnen Van Lanschot Kempen. Wij gaan dan in gesprek met de fondsbeheerder (engagement), om te kijken of ze de betreffende obligaties willen verwijderen.

Duurzaamheidsbeleid met betrekking tot overige vermogenscategorieën

Voor sommige vermogenscategorieën zoals Derivaten hanteren wij geen minimale duurzaamheidscriteria. Door de combinatie van een grote diversiteit van de onderliggende strategieën en beperkt beschikbare data is een gestandaardiseerd duurzaamheidsbeleid nog niet mogelijk.

9. Wat is de invloed van de duurzaamheidsrisico's op het rendement?

De waarschijnlijke invloed van de eerder genoemde duurzaamheidsrisico's op het rendement van uw *vermogen* is afhankelijk van het type beleggingen waar de fondsen in beleggen. Per categorie schatten wij de invloed als volgt in:

- Aandelen en aan aandelen gerelateerde beleggingen:** duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op de prijs van een aandeel, ze kunnen van invloed zijn op het vermogen van het bedrijf waarin wordt belegd om een dividend uit te keren of resulteren in de noodzaak om kapitaal aan te trekken. Zo zou het kunnen dat een bedrijf (tijdelijk) minder of geen dividend kan uitkeren omdat er extra investeringen nodig zijn om het productieproces energiezuiniger te maken. Tegelijk kan het juist ook betekenen dat er voorkomen wordt dat dit aandeel door veel beleggers verkocht wordt omdat het bedrijf de milieunormen niet respecteert.
- Vastrentende beleggingen:** duurzaamheidsrisico's kunnen van invloed zijn op de kasstromen van de leners, op hun vermogen om aan hun schuldverplichtingen te voldoen en kunnen ook van invloed zijn op de kredietkwaliteit of de prijsstelling van bedrijfsemitenten, overheden en andere overheid gerelateerde emittenten. Het niet beheersen van duurzaamheidsrisico's kan leiden tot een verslechtering van de kredietwaardigheid of prijsstelling.

- c. **Andere beleggingen/blootstellingen zoals contanten, geldmarktinstrumenten, wisselkoersen, rentetarieven en derivaten:** duurzaamheidsrisico's die van invloed zijn op overheden en andere aan de overheid gerelateerde emittenten, en zakelijke emittenten van geldmarktinstrumenten en nabije contanten zijn vergelijkbaar met de risico's die van invloed zijn op vaste inkomenseffecten in termen van kredietkwaliteit, prijsstelling en/of de waarde van valuta's. Houdbaarheidsrisico's zijn van invloed op overheden of kunnen ook van invloed zijn op wisselkoersen en rentetarieven voor valuta's die aan dergelijke overheden zijn gekoppeld. Voor derivaten kunnen de hierboven beschreven factoren ook van invloed zijn op de prestaties van een derivaat via de impact op de onderliggende blootstelling.

De gecombineerde beoordeling van de bovengenoemde soorten duurzaamheidsrisico's - op het rendement van uw *vermogen* leidt tot onze classificatie 'Laag' voor het duurzaamheidsrisico.

10. Wat zijn de belangrijkste negatieve effecten op de duurzaamheidsfactoren?

Wij nemen de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Dit betreft de mogelijke negatieve effecten van de *beleggingen* op ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en van omkoping.

De belangrijkste mogelijke negatieve effecten op ecologisch vlak zijn broeikasgasemissies van onze beleggingen, activiteiten in de sector fossiele brandstoffen, niet-hernieuwbare energie, energieverbruik, activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden, emissies in water en het aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval van onze beleggingen. De belangrijkste mogelijke negatieve effecten op sociaal vlak zijn mogelijke schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en het mogelijk ontbreken van procedures, afspraken en systemen voor het bewaken van de naleving hiervan, de loonkloof tussen mannen en vrouwen, genderdiversiteit, mogelijke blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunition, chemische wapens en biologische wapens) en mogelijke beleggingen in landen met schendingen van sociale rechten. Meer informatie over deze negatieve effecten kunt u nalezen in het informatie document van uw beleggingsconcept op onze website vanlanschotkempen.com/private-banking/beleggen/duurzaamheidsinformatie.

11. Welke duurzaamheidsclassificaties heeft Vermogensbeheer?

De SFDR verplicht niet alleen beleggingsfondsen, maar ook beleggingsconcepten die wij aanbieden binnen vermogensbeheer tot een classificatie.

In de beleggingsconcepten Smart, Index, Duurzaam en Actief worden alle type beleggingsfondsen die classificeren als artikel 6 (a), 6 (b), 8 als 9 opgenomen. Van Lanschot Kempens zorgt ervoor dat de minimale duurzaamheidscriteria van de beleggingsconcepten Smart, Index, Duurzaam en Actief aansluiten bij de criteria van artikel 8 SFDR.

De manier waarop de genoemde beleggingsconcepten voldoen aan artikel 8 SFDR kunnen u nalezen onder 'Informatie over duurzaamheid' in dit hoofdstuk.

Uw duurzaamheidsvoorkeuren

12. Waarom vragen wij u naar uw duurzaamheidsvoorkeuren?

Wij houden graag rekening met uw duurzaamheidsvoorkeuren. Op deze manier kunnen wij u beleggingsconcepten aanbieden die aansluiten bij uw duurzaamheidsvoorkeuren. Wij vragen u daarom tijdens de intake beleggen naar uw duurzaamheidsvoorkeuren. Meer informatie over de Intake Beleggen kunt u lezen in hoofdstuk 3, onder '4. Hoe komen wij met u een passend beleggingsprofiel overeen?'

13. Hoe komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen?

Wij vragen u of u duurzaamheid wilt meenemen in de keuze voor uw *beleggingen* binnen vermogensbeheer. Wij vragen naar uw duurzaamheidsvoorkeuren ten aanzien van de volgende drie categorieën. Op basis hiervan komen wij met u een duurzaamheidsprofiel overeen.

- Categorie Nadelige gevolgen (PAI): hierbij wordt rekening gehouden met nadelige effecten op mens en milieu.
- Categorie Duurzame Beleggingen: producten met beleggingen in economische activiteiten die bijdragen aan ESG-doelen.
- Categorie EU Taxonomie-beleggingen: beleggingsproducten die in een bepaalde mate voldoen aan de Europese Taxonomie.

In onze duurzaamheidsprofielen houden wij nog geen rekening met EU Taxonomie beleggingen omdat er nog onvoldoende betrouwbare data beschikbaar is. Dit komt doordat beursgenoteerde bedrijven hier pas over moeten rapporteren in het jaarverslag uitgebracht na 1 januari 2023. Wij vragen uw voorkeuren desondanks nu uit, zodat wij hier rekening mee kunnen houden wanneer deze informatie voor veel beleggingen beschikbaar is. Op het moment dat wij denken voldoende informatie te hebben informeren wij u daarover.

Uw duurzaamheidsvoorkeuren zijn geen onderdeel van uw beleggingsprofiel. Houdt u voor verschillende doeleinden portefeuilles aan? Dan komen wij voor iedere portefeuille een passend duurzaamheidsprofiel met u overeen.

14. Welke duurzaamheidsprofielen hanteren wij?

Wij hanteren drie duurzaamheidsprofielen, Neutraal, Betrokken en Sterk Betrokken. Als u duurzaamheid niet wilt meenemen in de keuze voor uw *beleggingen*, dan leidt dat tot duurzaamheidsprofiel Neutraal. In dat geval mogen wij zowel duurzame beleggingen als niet duurzame beleggingen opnemen. Vindt u duurzaamheid wel belangrijk? Dan leidt dat, afhankelijk van uw duurzaamheidsvoorkeuren, tot duurzaamheidsprofiel Betrokken of Sterk Betrokken. Dat betekent dat wij alleen beleggingsconcepten aanbieden die hierop aansluiten. Indien u duurzaamheidsprofiel Betrokken heeft, dan kunt u beleggen in de beleggingsconcepten Smart, Index, Actief en Duurzaam. Indien u duurzaamheidsprofiel Sterk Betrokken heeft, dan kunt u alleen het beleggingsconcept Duurzaam beleggen. Hoe wij voor u beleggen binnen de verschillende beleggingsconcepten kunt u lezen in hoofdstuk 2 van deze *voorwaarden*.

Een omschrijving van de duurzaamheidsprofielen kunt u terugvinden in de brochure 'Duurzaamheid en beleggen'. Deze brochure kunt u vinden op vanlanschotkempens.com/private-banking/beleggen/duurzaamheidsinformatie.

De komende jaren breiden we vragen om uw duurzaamheidsvoorkeuren vast te stellen steeds verder uit. Er komen dan mogelijk meer duurzaamheidsprofielen. Deze gefaseerde invoering is noodzakelijk omdat de wetgeving nog in ontwikkeling is.

15. Wijzigen van uw duurzaamheidsprofiel

U kunt altijd uw duurzaamheidsvoorkeuren aanpassen. Neemt u daarvoor contact op met uw private banker.

Informatie over duurzaamheid

16. Welke informatie ontvangt u van ons over duurzaamheid voorafgaand aan de dienstverlening?

Bij de beleggingsconcepten Actief, Index, Smart en Duurzaam hanteren wij een duurzaamheidsbeleid. U ontvangt daarom als bijlage bij de *overeenkomst* een document waarin wij uitleggen welke mate van duurzaamheid wordt nagestreefd met het gekozen concept. Dit document heet 'Informatie over hoe het vermogensbelegconcept ecologische of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken promoot'. Dit is een door Europese wetgever voorgeschreven standaard document. Wij gebruiken hiervoor de informatie zoals deze ook geldt voor het betreffende beleggingsconcept bij Vermogensbeheer Collectief. De gehanteerde duurzaamheidscriteria komen namelijk overeen. Mocht u vragen hebben hierover dan kunt u ook nog uitgebreide informatie terugvinden in de webrubriek 'Duurzaamheidsinformatie' voor ieder beleggingsconcept dat dient te voldoen aan de vereisten van artikel 8 SFDR.

17. Welke informatie over duurzaamheid ontvangt u van ons tijdens de dienstverlening?

Via de duurzaamheidsrapportage maken we inzichtelijk hoe uw *beleggingen* hebben gepresteerd op het gebied van duurzaamheid. In deze periodieke duurzaamheidsrapportage beschrijven wij de mate waarin aan de ecologische of sociale kenmerken is voldaan. Dit is een door Europa voorgeschreven standaard document. Dit document kunt u ook terugvinden op vanlanschotkempens.com/duurzaamheid.

5. Kosten voor vermogensbeheer

Inleiding

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Vermogensbeheer?

Kosten dienstverlening (lopende en eenmalig kosten)

2. Welke beheervergoeding betaalt u voor Vermogensbeheer?
3. Hoe berekenen wij de beheervergoeding die u moet betalen?
4. Waar ziet u welke beheervergoeding u moet betalen?
5. Welke kosten zijn onderdeel van de beheervergoeding?
6. Wat moet u nog betalen als het beheer van uw vermogen stopt?

Interne transactiekosten

7. Hoe rekenen wij orders in buitenlandse valuta af?

Externe transactiekosten

8. Welke externe transactiekosten moet u ons betalen?
9. Wat zijn belastinggerelateerde kosten?
10. Wat zijn handelskosten?
11. Wat zijn market-spread kosten?
12. Wat is de swingfactor?

Kosten beleggingen

13. Welke kosten berekent de productontwikkelaar van een belegging?

Overig

14. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?
15. Wat gebeurt er als wij de kosten aanpassen?
16. Welke kosten betaalt u voor het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u alles over de kosten die u moet betalen als u kiest voor Vermogensbeheer. Kosten beïnvloeden het rendement van uw *beleggingen*. Daarom is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in die kosten.

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Vermogensbeheer?

Voor het *beheren* van uw *vermogen* en de beleggingsdiensten die daarbij zijn inbegrepen betaalt u ons een beheervergoeding. Daarnaast kan het voorkomen dat u nog interne of externe transactiekosten moet betalen. Onder 'interne transactiekosten' en 'externe transactiekosten' leest u welke kosten dat zijn. De beheervergoeding en de eventuele andere kosten per transactie zijn kosten van de dienstverlening en betaalt u aan ons.

Naast de kosten van de dienstverlening zijn er ook kosten van de *beleggingen*. Dit zijn de kosten die de productontwikkelaar van een *belegging* in rekening brengt. Kosten van de *beleggingen* betaalt u niet rechtstreeks, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. Onder 'Kosten beleggingen' leest u welke kosten dat zijn.

Voordat u start met vermogensbeheer is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in de totale kosten die u kunt verwachten. Daarom ontvangt u daarvan een overzicht in uw rapport Beleggingsprofiel met voorbeelden van de invloed van deze kosten op het rendement. Het overzicht baseren wij op uw keuzes en onze relevante modelportefeuille.

In de portefeuillerapportages die u van ons ontvangt, vindt u een overzicht met zowel de door u betaalde kosten voor onze dienstverlening als een inschatting van de kosten van de *beleggingen*. Ook vindt u daarin een verdere uitsplitsing van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement. Heeft u vragen over de kosten of wenst u een verdere uitsplitsing van de kosten? Dit kunt u altijd bij ons opvragen.

Kosten dienstverlening (lopende en eenmalig kosten)

2. Welke beheervergoeding betaalt u voor Vermogensbeheer?

Voor het *beheren* van uw *vermogen* en de beleggingsdiensten die daarbij zijn inbegrepen betaalt u ons een beheervergoeding. De hoogte van deze beheervergoeding is afhankelijk van uw beleggingsprofiel en uw beleggingsconcept. In de tabel vindt u per beleggingsprofiel de kosten die wij hanteren voor Vermogensbeheer. De beheervergoeding is volledig belast met 21% btw. Soms geldt hiervoor een vrijstelling. In punt 13 van dit hoofdstuk leest u daar meer over.

Beheervergoeding op jaarbasis

Beleggingsprofiel	Index		Actief, Duurzaam, Smart	
	Kosten (excl. btw)	Kosten (incl. 21% btw)	Kosten (excl. btw)	Kosten (incl. 21% btw)
Zeer defensief	0,55%	0,67%	0,65%	0,79%
Defensief	0,72%	0,87%	0,85%	1,03%
Neutraal	0,89%	1,08%	1,05%	1,27%
Gematigd offensief	0,98%	1,19%	1,15%	1,39%
Offensief	1,06%	1,29%	1,25%	1,51%
Zeer offensief	1,06%	1,29%	1,25%	1,51%

3. Hoe berekenen wij de beheervergoeding die u moet betalen?

Voor de berekening van de beheervergoeding gaan we uit van uw gemiddelde *vermogen* in een kalenderkwartaal. Uw gemiddelde *vermogen* berekenen wij door de waarde van uw *vermogen* (inclusief opgelopen rente) per het einde van vier maanden bij elkaar te tellen en te delen door vier. De slotwaarde van het vorige kwartaal geldt daarbij als beginwaarde voor het lopende kwartaal. Voorbeeld: voor de berekening van de beheervergoeding over het derde kwartaal gaan wij uit van het gemiddelde van de waarden per 30 juni, 31 juli, 31 augustus en 30 september. Wij hanteren voor de beheervergoeding geen minimumbedrag. De beheervergoeding is volledig belast voor btw (hoog tarief).

Wij brengen de beheervergoeding per kwartaal achteraf bij u in rekening. Verandert u uw beleggingsprofiel? Of kiest u voor een ander beleggingsconcept, waardoor uw kosten wijzigen? Dan betaalt u voor het lopende kwartaal nog de kosten die gelden voor uw eerder overeengekomen beleggingsprofiel en beleggingsconcept. De nieuwe kosten gaan in vanaf het volgende kwartaal.

4. Waar ziet u welke beheervergoeding u moet betalen?

Aan het begin van elk kwartaal ontvangt u een beheernota over het vorige kwartaal. Wij streven ernaar om deze nota binnen drie weken na het einde van een kwartaal aan u te verstrekken. U kunt de nota inzien in uw digitale dossier binnen Online Bankieren. Op uw verzoek sturen we de nota ook op papier naar u toe. Op deze nota kunt u zien hoe wij de beheervergoeding hebben berekend. Daarnaast ziet u op de nota het bedrag dat u moet betalen. Dit bedrag schrijven wij automatisch af van uw *vermogensbeheerrekening*. De afschrijving ziet u terug in uw portefeuillerapportage. Ontvangt u rekeningafschriften van uw *vermogensbeheerrekening*? Dan ziet u de afschrijving daar ook op terug. De beheervergoeding nemen wij mee bij de berekening van het nettorendement van uw portefeuille.

5. Welke kosten zijn onderdeel van de beheervergoeding?

In de beheervergoeding zijn de volgende kosten inbegrepen.

- Vergoeding voor het *beheren* van uw *vermogen*
- Kosten voor aan- en verkopen (transactiekosten en brokerkosten) die wij namens u doen
- Kosten voor het administreren en bewaren van uw *beleggingen*
- Kosten voor het incasseren van coupons en dividenden
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van coupons en dividenden
- Kosten bij het aflossen van betaalbaar gestelde obligaties door een debiteur
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van betaalbaar gestelde obligaties
- Kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014. Wel vragen wij u een aanvullende volmacht in te vullen en te ondertekenen. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting leest u in hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*.
- Kosten voor een opgave van de successiewaarde van een portefeuille. U of uw erfgenamen kunnen bij ons een opgave voor een portefeuille opvragen waarbij wij de successiewaarden aangeven. Deze hebt u nodig voor uw aangifte.
- Broker- en verwerkingskosten. Brokerkosten zijn de kosten die wij aan een broker moeten betalen om uw transactie uit te laten voeren. Verwerkingskosten zijn de overige kosten die wij moeten betalen aan derden of intern om uw transacties te laten uitvoeren.
- Kosten voor corporate actions. Voor de administratieve afhandeling van corporate actions berekenen wij geen aanvullende kosten.

6. Wat moet u nog betalen als het beheer van uw vermogen stopt?

Zijn wij gestopt met het *beheren* van uw *vermogen*? Dan moet u nog rekening houden met de volgende kosten.

Beheervergoeding

Als het *beheer* is gestopt, moet u over het lopende kwartaal nog beheervergoeding betalen. Wij berekenen de beheervergoeding over het aantal dagen vanaf het begin van het lopende kwartaal tot en met de datum waarop wij het *beheer* hebben stopgezet.

Kosten per transactie

Hebben wij vóórdat het *beheer* is stopgezet nog aan- of verkoopopdrachten voor uw *beleggingen* gegeven? Dan betaalt u hiervoor alleen de eventuele andere kosten per transactie die u ook bij *beheer* zou moeten betalen. Zie voor deze andere kosten punt 7 van dit hoofdstuk.

Hebt u ons bij opzegging van de *overeenkomst* opdracht gegeven om (een deel van) uw *beleggingen* te verkopen? Dan berekenen wij bij de uitvoering van deze orders 0,30% per transactie. Deze zogenoemde transactiekosten zijn vrijgesteld van btw.

Kosten voor het wegboeken van uw portefeuille

Wilt u uw portefeuille na opzegging van de *overeenkomst* overboeken naar een andere bank? Dan betaalt u voor de girale leveringen van *beleggingen* van uw beleggingsdepot bij ons naar een beleggingsdepot bij een andere bank. Deze kosten berekenen wij per *belegging* (titel). Het maakt daarbij niet uit of de levering naar een bank binnen of buiten Europa plaatsvindt.

De kosten bedragen:

- € 18,15 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* binnen Europa genoteerd is,
- € 24,20 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* buiten Europa genoteerd is,
- € 60,50 (incl. btw) voor een *belegging* die niet-beursgenoteerd is.

Voor een overboeking van uw beleggingsdepot naar een ander beleggingsdepot bij Van Lanschot Kempen of haar dochterondernemingen betaalt u geen kosten.

Interne transactiekosten

7. Hoe rekenen wij orders in buitenlandse valuta af?

Kopen of verkopen wij voor u een *belegging* die een andere valuta heeft dan de euro? Dan rekenen wij de order om naar euro's. De valutakoers die we gebruiken bij de afrekening van uw koop- of verkooptransactie wordt een aantal keer per dag vastgesteld en is de actuele koers die in het systeem op dat moment beschikbaar is, plus of min een aantal pips.

Pip is de afkorting van 'percentage in point'. De meeste valutakoersen noteren in vier cijfers achter de komma. De kleinst mogelijke verandering van een valutakoers is de verandering van één punt van het laatste cijfer achter de komma. Die verandering wordt pip genoemd. Een verandering van de USD koers van 1.0641 naar 1.0640 is bijvoorbeeld 1 pip. Een verandering in de SEK koers van 9.4260 naar 9.4270 is 10 pips. Bij een kooporder trekken wij het aantal pips van de koers af. Bij een verkooporder tellen wij het aantal pips bij de koers op. Het aantal pips dat wij aftrekken of optellen is een vergoeding voor het risico dat wij lopen bij de valutatransactie, de kosten en het onderhoud van het systeem dat we gebruiken en een winstopslag.

In de tabel ziet u per buitenlandse valuta hoeveel pips we bij de koers aftrekken of optellen. Dit zijn de valuta die we op dit moment het meest gebruiken.

Aantal pips per buitenlandse valuta

Valuta	Aantal pips
CAD	15
CHF	10
DKK	75
GBP	9
NOK	110
SEK	120
USD	10

Bij een valutatransactie lopen wij risico, omdat we achteraf de buitenlandse valuta zelf nog moeten kopen of verkopen. De koers die we daarbij krijgen, wijkt vaak af van de koers waartegen wij voor u de koop of verkoop hebben afgerekend. De valutakosten die wij in rekening brengen ziet u terug op uw (digitale) transactienota. Ook ziet u de valutakosten in uw portefeuillerapportage.

Externe transactiekosten

8. Welke externe transactiekosten moet u ons betalen?

Naast de interne transactiekosten moet u soms nog een aantal externe transactiekosten betalen. Deze kosten zijn vrijgesteld van btw. Het gaat hierbij om:

- belastinggerelateerde kosten,
- kosten die wij apart aan productontwikkelaars van *beleggingen* moeten betalen, zoals handelskosten,
- market-spread kosten, als bij transacties op het moment van handel de bied- en laatkoers op de markt van elkaar verschillen,
- swing factor kosten.

In de punten hieronder lichten we de belastinggerelateerde kosten, handelskosten, market-spread kosten en swing factor verder toe.

9. Wat zijn belastinggerelateerde kosten?

Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende belastingen en belastinggerelateerde kosten van een aantal landen. Belastinggerelateerde kosten zijn vrijgesteld van btw. Bij transacties in sommige buitenlandse *beleggingen* wordt transactiebelasting gerekend. Dit wordt ook wel Financial Transaction Tax (FTT) of Stamp duty genoemd.

Btw

De beheervergoeding is belast met btw. U betaalt over de beheervergoeding het hoge btw-tarief van 21%. Meer informatie over de btw-regels die gelden voor beleggingsdienstverlening leest u bij punt 14 in dit overzicht.

Stamp duty

Stamp duty is een belasting die onder meer Engeland, Hong Kong en Ierland heffen bij transacties in *beleggingen*. Hierop hebben wij geen invloed. De ingehouden stamp duty moet u aan ons betalen.

- Engeland: 0,5% over het gehele aankoopbedrag
- Ierland: 1,0% over het gehele aankoopbedrag
- Hong Kong: 0,1% over het gehele verkoopbedrag voor *beleggingen* genoteerd aan HK Stock Connect (China A shares); 0,13% over het gehele aan- of verkoopbedrag voor *financiële instrumenten* lokaal genoteerd in Hong Kong

Financiële transactiebelasting (FTT)

Financiële transactiebelasting geldt momenteel voor onderstaande landen. Het kan zijn dat deze belastingen worden aangepast of dat meer landen deze belasting invoeren. Uiteraard informeren wij u hierover en passen deze *voorwaarden* zo snel mogelijk (daarna) aan.

Frankrijk

Bij aankoop van *beleggingen* van Franse bedrijven met een hoofdkantoor in Frankrijk en een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,3% over de aankoopwaarde.

Spanje

Bij aankoop van *beleggingen* op de Spaanse beurs van bedrijven met een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,2% over de aankoopwaarde.

Italië

Bij aankopen op een *beurs* van aandelen of op aandelen lijkende *beleggingen* moet u 0,12% betalen over het gehele aankoopbedrag. Doet u een aankoop buiten een *beurs* om? Dan betaalt u kosten van 0,22% over het gehele aankoopbedrag. In ons Orderuitvoeringsbeleid staat dat wij aandelen via een *beurs* kopen. Deze hogere kosten zijn daardoor niet op uw transacties van toepassing. De *beleggingen* waar deze belasting over wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Italië hebben en een marktwaarde van meer dan 500 miljoen euro (gemeten op 1 december in het voorgaande jaar); en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Voor derivaten moeten u en uw tegenpartij kosten betalen. Daarnaast wordt in het geval u een optie uitoefent, de verkrijging van de *beleggingen* ook belast voor 0,12% over het gehele verkrijgingsbedrag (aantal *beleggingen* x beurskoers).

10. Wat zijn handelskosten?

Handelskosten zijn kosten (waaronder toe- en uittreedkosten) die wij moeten betalen aan productontwikkelaars van *beleggingen*, zoals bijvoorbeeld beleggingsfondsen. Deze kosten zijn opgenomen in de prospectus van het beleggingsfonds. Meestal zijn deze kosten verwerkt in de aan- of verkoopkoers van de *belegging*. Brengt de productontwikkelaar deze kosten apart in rekening? Dan berekenen wij deze afzonderlijk aan u door.

11. Wat zijn market-spread kosten?

Als wij een transactie voor u doen is de koers die u betaalt de koers die wij voor u op de markt hebben gerealiseerd. Echter, bij transacties kunnen op het moment van handel de bied- en de laatkoers op de markt van elkaar verschillen. Er kan dan sprake zijn van impliciete transactiekosten. Dit is niet hetzelfde als de valutakosten beschreven onder punt 6. van dit hoofdstuk. Of er sprake is van impliciete transactiekosten is afhankelijk van onder andere de markt, de verhouding tussen vraag en aanbod en de relatieve omvang van de transactie. Wij verantwoorden deze kosten onder market-spreadkosten.

12. Wat is de swingfactor?

Bij in- en uittreding in een beleggingsfonds worden onder andere transactie- en brokerkosten gemaakt door het fonds. Deze kosten noemen wij externe transactiekosten en worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht maar worden verwerkt in de koers van het fonds. Deze koers bestaat uit de *intrinsieke waarde* plus een zogenaamde 'swing factor' indien er sprake is van een instroom in het fonds. Bij een uitstroom uit het fonds bestaat de koers uit de *intrinsieke waarde* minus de swing factor. Of de swing factor positief of negatief is, kunnen wij vooraf niet zien omdat de swingfactor besloten zit in de transactieprijs. Wij kunnen deze kosten daarom niet laten zien. De manier waarop de swing factor door een beleggingsfonds wordt toegepast wordt vaak gepubliceerd in het prospectus van een beleggingsfonds.

Kosten beleggingen

13. Welke kosten berekent de productontwikkelaar van een belegging?

De makers of productontwikkelaars van *beleggingen* berekenen ook kosten. Het gaat hier vooral om beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. De lopende kosten bij *beleggingen* bestaan onder meer uit managementfee, administratiekosten, accountantskosten, vergunningen en bewaarvergoeding. De lopende kosten van een beleggingsfonds, kunt u zien in een *Eid*. Daarnaast zijn er transactiekosten. Dit zijn de transactiekosten die beleggingsfondsen maken voor de aan- en verkoop van de *beleggingen* in het fonds.

Productontwikkelaars zijn verplicht om alle kosten van een *belegging* te tonen in een officieel document of een *Eid*. In het *Eid* kunt u de totale kosten zien die gedurende de looptijd van de *belegging* in rekening worden gebracht. U ziet de kosten uitgedrukt in een geldbedrag en in procenten.

Wij tonen deze kosten van de *beleggingen* in uw portefeuillerapportage. Ook laten wij de invloed zien van de kosten op het rendement van uw portefeuille. De procentuele kosten op jaarbasis van iedere *belegging* kunt u zien in uw positieoverzicht. Met behulp van deze kosten per *belegging* berekenen we ook de kosten van de *beleggingen* over de gehele portefeuille op jaarbasis. Voor die berekening hanteren we de aanname dat de samenstelling van de portefeuille vanaf rapportagedatum het hele jaar ongewijzigd blijft. Daarom blijft de opgave van de kosten van de *beleggingen* altijd een schatting. Een verdere toelichting vindt u in de portefeuillerapportage zelf.

Overig

14. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?

Over diensten die een bank levert in Nederland is in principe btw verschuldigd. Uitzondering hierop zijn de diensten die zijn vrijgesteld van btw, zoals bepaalde diensten met betrekking tot *beleggingen*, collectieve fondsen, kredietverlening en betalingsverkeer. Als in deze *voorwaarden* achter een kostenpost staat dat het inclusief btw is, dan zijn de kosten in beginsel belast met 21% btw en is de btw bij de prijs inbegrepen.

Nederlandse btw is in beginsel alleen verschuldigd als de dienst in Nederland plaatsvindt. In bepaalde gevallen is de dienst ook belast als deze binnen de EU wordt verricht aan een particulier. In geval van internationale dienstverlening moet daarom voor de toepassing van de btw-wetgeving nader worden beoordeeld waar de dienst plaatsvindt. Om te bepalen of een dienst volgens de btw-wetgeving in Nederland plaatsvindt (en een bank dus btw in rekening moet brengen), gelden de volgende hoofdregels.

Diensten business-to-business

Als een bank de dienst verleent aan een ondernemer met een btw-identificatienummer, dan is de plaats van dienst het land waar deze ondernemer is gevestigd. De btw-wetgeving van dat land is dan van toepassing. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een ondernemer in Engeland. Dan is de btw-wetgeving van Engeland van toepassing. Op de factuur staat dan 'reverse charge'. Dit betekent dat door de ondernemer in Engeland, Engelse btw moet worden afgedragen.

Diensten business-to-consumer

Verleent een bank een dienst aan een particuliere klant of vennootschap die voor de btw niet als ondernemer kwalificeert (geen btw-identificatienummer)? Dan is de plaats van dienst het land waar de dienstverlener is gevestigd van toepassing. In

dit geval vindt de dienst plaats in Nederland en brengen wij Nederlandse btw in rekening. Deze regel geldt alleen als de (particuliere) afnemer van de dienst in de Europese Unie woont of is gevestigd. Woont de afnemer niet in de Europese Unie? Dan is er geen Nederlandse btw verschuldigd. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Frankrijk woont. Dan is de plaats van dienst Nederland en wordt Nederlandse btw in rekening gebracht.

15. Wat gebeurt er als wij de kosten aanpassen?

Wij mogen de kosten voor Vermogensbeheer op elk moment aanpassen. Ook kunnen wij de manier waarop wij de beheervergoeding berekenen aanpassen. Wij laten u dat minimaal 30 dagen voordat de aanpassing ingaat, weten. Bent u het niet eens met een aanpassing? Dan kunt u de *overeenkomst* opzeggen door ons een ondertekende brief te sturen.

16. Welke kosten betaalt u voor het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting?

De kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014, zijn inbegrepen in de beheervergoeding. Voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting, betaalbaar gesteld vóór 1 januari 2014 moet u wel kosten betalen. Deze kosten zijn dan 5% over het terug te vorderen bedrag, met een minimum van € 20 per regel. Voor extra activiteiten berekenen wij een uurtarief van € 150. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting leest u in hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*.

6. Overige voorwaarden

Inleiding

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

Bewaring en administratie

2. De bewaring en administratie van uw beleggingen
3. Waardering van uw beleggingen
4. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?
5. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.
6. Wat is een class action?

Geven en uitvoeren van opdrachten

7. Hoe geeft u ons een opdracht?
8. Welke opdrachten voeren wij niet uit?
9. Hoe voeren wij opdrachten voor u uit?
10. Hoe verwerken wij de uitgevoerde opdrachten voor u?
11. Welke informatie krijgt u van ons over de uitgevoerde opdrachten?

Overige informatie

12. Wie is er verantwoordelijk?
13. Wat houdt ons pandrecht in?
14. Informatie over beurskoersen
15. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?
16. Kunt u bij ons beleggen als u een 'US-person' bent?

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke afspraken wij nog meer met elkaar maken. Deze gaan onder meer over het soort belegger dat u bent en wat u moet doen als er iets verandert in uw persoonlijke situatie. Verder kunt u lezen hoe wij uw *beleggingen* administreren en bewaren. Ook spreken wij af hoe wij contact hebben met elkaar.

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

In de *wet* staan verschillende soorten beleggers genoemd. Per soort is voorgeschreven welk niveau van bescherming de belegger moet krijgen. Deze bescherming houdt niet in dat de belegger wordt beschermd tegen koersverlies. De *wet* gaat vooral over de hoeveelheid en inhoud van de informatie die wij moeten geven aan de belegger. Volgens de *wet* definiëren wij de volgende soorten beleggers:

- niet-professioneel,
- professioneel,
- in aanmerking komende tegenpartij, zoals sommige verzekeraars, beleggingsfondsen of banken.

Wij classificeren u binnen onze dienstverlening Vermogensbeheer als 'niet-professionele belegger'. Daarmee valt u in de categorie die de hoogste bescherming krijgt.

Wij vragen u om informatie om te beoordelen of de dienstverlening Vermogensbeheer passend voor u is en om uw *vermogen* goed te *beheren*. Zo vragen we hoeveel u weet van beleggen, hoeveel ervaring u hebt met beleggen, hoeveel risico u kunt en wilt nemen, wat uw financiële positie is, naar uw duurzaamheidsvoorkeuren en wat u met uw *beleggingen* wilt bereiken (uw doelstelling). Het is uw verantwoordelijkheid om ons de juiste informatie te geven. Wij hoeven niet te controleren of alle informatie die u ons geeft klopt. Geeft u ons niet alle relevante informatie die wij nodig hebben, of is de informatie die u ons geeft niet juist? Dan kan het zijn dat wij uw *vermogen* niet kunnen *beheren* of op een manier *beheren* die niet bij u past.

Bewaring en administratie

2. De bewaring en administratie van uw beleggingen

Wanneer u een *vermogensbeheerrekening* opent, geeft u ons de opdracht om:

- uw *beleggingen* voor u te bewaren,
- administratieve en overige beheerhandelingen te verrichten die met uw *beleggingen* te maken hebben,
- uw *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* te administreren.

Er zijn verschillende administratieve beheerhandelingen (wij noemen dit 'corporate actions') die met uw *beleggingen* te maken hebben.

- Het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden.
- Het uitoefenen en verkopen van claimrechten (ook wel claims genoemd) in het geval van een claimemissie.
- Het verrichten van conversiehandelingen; dit zijn handelingen die wij voor u kunnen uitvoeren in bepaalde situaties, bijvoorbeeld bij het ingaan op een openbaar bod, het omwisselen van warrants of converteerbare obligaties in aandelen, het laten uitkeren van keuzedividend in aandelen of in geld en dergelijke.
- Het administratief verwerken van de gevolgen van een overname of fusie van de uitgever van uw *belegging*.
- Het registreren van uw *belegging*, waardoor u bijvoorbeeld kunt deelnemen aan een aandeelhoudersvergadering. U behoudt zelf het stemrecht over uw *beleggingen*. Wij stemmen niet namens u.

Indien u met ons aparte vermogensbeheerafspraken bent overeengekomen waarbij wij voor u beleggen in individuele *beleggingen*, is onderstaande van toepassing voor u.

Aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions

Wij maken onderscheid tussen aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions. Bij eenvoudige corporate actions vindt er alleen een afwikkeling van de corporate action plaats, bijvoorbeeld uitkering van dividend, naamswijziging of aflossing van een obligatie. Bij ingewikkelde corporate actions biedt de onderneming de mogelijkheid om een keuze te maken, bijvoorbeeld een openbaar bod, claimemissie of een overname of fusie met een keuzemogelijkheid.

Informatievoorziening omtrent aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen

In onze informatievoorziening maken wij onderscheid tussen aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige *beleggingen*. Onder overige *beleggingen* vallen bijvoorbeeld aandelen van vennootschappen van buiten de Europese Unie, obligaties en beleggingsfondsen.

Wij informeren u actief over aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions met betrekking tot aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen, zoals voortvloeit uit Europese regelgeving inzake aandeelhoudersrechten. Wij informeren u, voor alle Europese beursgenoteerde vennootschappen waar u direct aandeelhouder van bent, zo snel als mogelijk nadat wij informatie over de corporate action ontvangen. Wij informeren u via een notificatie per email met een verwijzing naar Online Bankieren voor meer informatie. Wilt u deze notificaties liever niet ontvangen? U kunt de berichtgeving hiervoor uitzetten in Online Bankieren. Er wordt dan ook geen informatie opgeslagen in Online Bankieren. Beschikt u nog niet over Online Bankieren en wenst u de notificaties en bijbehorende berichten wel te ontvangen? Dan dient u Online Bankieren aan te vragen. Als u dat niet doet dan gaan wij ervan uit dat u deze berichten niet wenst te ontvangen.

Bewaring

Wij mogen voor uw rekening en risico derden inschakelen bij de bewaring van uw *beleggingen*, zoals een (buitenlandse) bank of centrale bewaarinstelling. Wij kiezen die derden zorgvuldig. Als die keuze zorgvuldig is gedaan en u lijdt toch schade, dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk. Natuurlijk helpen wij u de schade zoveel mogelijk te beperken. Wilt u beleggen in een land waar we geen buitenlandse bank als partner hebben? En worden we door uw keuze voor een *belegging* gedwongen tot het aangaan van een relatie met een niet door ons geselecteerde derde? Dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk.

3. Waardering van uw beleggingen

Wij gebruiken bij de waardering van de *beleggingen* in uw portefeuille, als deze beschikbaar is, de slotkoers van de laatste handelsdag op de *beurs* waar het product officieel genoteerd staat. Als deze slotkoers niet beschikbaar is, maken we gebruik van de biedkoers van dezelfde beursplaats. Is ook de biedkoers niet bekend? Dan raadplegen wij alternatieve bronnen, zoals andere beurzen of de uitgevende instelling. De bron is niet zichtbaar op uw positieoverzichten.

4. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?

Bij bewaring van uw *beleggingen* door een derde worden die *beleggingen* voor uw rekening en risico bewaard in een algemeen effectendepot op onze naam. Deze derde doet ook voor uw rekening en risico de administratie van uw *beleggingen*. Ook die derde is niet verplicht de nummers van uw *beleggingen* te administreren. Rente en uitkeringen over uw *beleggingen* die wij van de derde ontvangen, geven we aan u.

5. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.

Wij mogen weigeren om bepaalde *beleggingen* voor u te bewaren. Wij hoeven hier geen reden voor te geven. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als u uw *beleggingen* van een andere bank wilt overboeken naar ons. Niet alle *beleggingen* passen binnen ons beleggingsbeleid. Heeft die andere bank uw *beleggingen* naar ons overgeboekt om deze voor u te bewaren en hebt u op dat moment nog geen *overeenkomst* getekend? Dan retourneren we al uw *beleggingen* na vijf werkdagen aan de leverende bank. Tenzij u binnen die termijn alsnog een *overeenkomst* hebt ondertekend.

6. Wat is een class action?

Een class action is een juridische procedure die gevoerd wordt door een groep beleggers die belegd hebben in een bepaalde *belegging*. Meestal wordt een class action gevoerd tegen de uitgevende instelling van die *belegging*. Is er een class action of een (juridische) procedure die vergelijkbaar is met een *belegging* die u hebt? Dan hoeven wij u dit niet te laten weten. Wij bepalen zelf wanneer we deze informatie wel aan u doorgeven. We zijn niet aansprakelijk voor schade die hierdoor ontstaat, behalve als we zelf een grote fout hebben gemaakt of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Geven en uitvoeren van opdrachten

7. Hoe geeft u ons een opdracht?

Beheer van uw vermogen

Door akkoord te gaan met de *overeenkomst* geeft u ons opdracht om uw *vermogen* voor u te *beheren*. U neemt zelf geen aan- of verkoopbeslissingen. Voor uw rekening en risico nemen wij deze beslissingen voor u. Wij starten met het *beheren* van uw *vermogen* binnen vijf werkdagen nadat de afgesproken aanvangswaarde op uw *vermogensbeheerrekening* is bijgeschreven.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Wilt u geld overschrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*? Indien dit een betaalrekening bij ons betreft zorgt u dan voor voldoende saldo op uw *tegenrekening*. Daarna geeft u uw banker opdracht het gewenste bedrag over te schrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*. Indien dit een betaalrekening bij een andere bank in Nederland betreft, kunt u zelf de overschrijving verzorgen naar uw *vermogensbeheerrekening*. U dient er dan wel rekening mee te houden dat alles wat u overboekt binnen vijf werkdagen belegd wordt.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Als u geld wilt opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*, dan geeft u dit door aan uw banker. U kunt zelf geen geld overschrijven van uw *vermogensbeheerrekening*. Het minimale bedrag dat u kunt opnemen is € 10.000. Het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* moet na de opname nog minimaal de restwaarde bedragen, die geldt voor het door u gekozen beleggingsconcept. Voor Smart geldt een minimale restwaarde van € 40.000. Voor de overige beleggingsconcepten is dit € 80.000.

Is het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* na opname minder dan de minimale restwaarde? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening en/of beleggingsconcept niet voort zetten. Wij nemen dan contact met u op om na te gaan wat uw bedoeling is.

Geeft u uw opdracht door per e-mail? Dan neemt u de risico's voor uw rekening die verbonden zijn aan het doorgeven van opdrachten op deze manier. U kunt hierbij denken aan het risico dat wij uw opdracht niet tijdig opmerken, waardoor u mogelijk niet op tijd over uw geld beschikt.

8. Welke opdrachten voeren wij niet uit?

Uitvoeren van orders

Zolang wij uw *vermogen* voor u *beheren*, mag u ons geen opdracht geven om bepaalde *beleggingen* aan te kopen of te verkopen of om deze over te boeken naar een andere rekening. Deze opdrachten nemen wij niet in behandeling.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Staat er onvoldoende geld op uw *tegenrekening* om uw opdracht uit te voeren? Dan voeren wij de opdracht pas uit als het saldo toereikend is. Wij nemen daarover contact met u op.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Geeft u ons opdracht om minder dan € 10.000 van uw *vermogensbeheerrekening* over te maken naar uw *tegenrekening*? Dan voeren wij uw opdracht niet uit. Het kan ook zijn dat de opdracht om een andere reden niet acceptabel is, bijvoorbeeld omdat deze onvolledig of onduidelijk is. Ook in dat geval voeren wij uw opdracht niet uit. Wij nemen in deze gevallen contact met u op.

9. Hoe voeren wij opdrachten voor u uit?

Beheer van uw vermogen

Wij willen voor onze klanten het best mogelijke resultaat bereiken als wij voor hen een bepaalde *belegging* aan- of verkopen. Hiervoor hebben wij een beleid opgesteld. Wij noemen dit het Orderuitvoeringsbeleid. U kunt dit beleid lezen in hoofdstuk 8 van deze *voorwaarden*.

Aan- en verkopen die wij voor u doen, mogen wij combineren met onze opdrachten voor andere klanten. Wij doen dit alleen als het niet nadelig is voor u, maar dit kunnen we niet garanderen. Wij houden hierbij onder meer rekening met de waarschijnlijkheid van uitvoering van de gecombineerde opdracht en de omvang ervan.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Schrijft u een bedrag van € 10.000 of meer over naar de *vermogensbeheerrekening*? Dan beleggen wij dit geld binnen vijf werkdagen voor u. Wij verdelen en beleggen dit geld in lijn met de beleggingsafspraken die wij met u hebben gemaakt. Zolang nog niet alle aankopen zijn verwerkt, kan de vermogensverdeling afwijken van onze beleggingsafspraken. In de beleggingsafspraken hebben wij ook vastgelegd hoeveel geld wij op uw *vermogensbeheerrekening* mogen aanhouden. Dit betekent dat niet altijd het hele overgeschreven bedrag zal worden belegd.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Wilt u geld opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*? Dan verkopen wij voor uw rekening en risico de *beleggingen* die nodig zijn voor het bedrag dat u wilt opnemen. Hierbij zorgen wij ervoor dat de verdeling van uw *vermogen* in lijn blijft met de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt. Door de opname kan de vermogensverdeling tijdelijk afwijken van de beleggingsafspraken. Vinden we uw opdracht niet duidelijk genoeg? Dan vragen we om meer informatie. We mogen intussen wachten met het uitvoeren van uw opdracht, totdat we de gevraagde informatie hebben gekregen. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan.

Wij nemen uw opdracht zo spoedig mogelijk in behandeling. De verwerkingstijd is afhankelijk van de *beleggingen* die voor uw opname moeten worden verkocht. In de meeste gevallen is uw geld binnen twee weken beschikbaar. Moeten er echter ook *beleggingen* worden verkocht die beperkt verhandelbaar zijn, de zogenoemde alternatieve *beleggingen*? Dan kan het een aantal maanden duren voordat het hele opnamebedrag beschikbaar is. Zodra het opnamebedrag beschikbaar is, schrijven wij dit over van uw *vermogensbeheerrekening* naar uw *tegenrekening*.

Overig

Wij houden bij welke opdrachten u ons hebt gegeven. Dat doen we schriftelijk, digitaal of allebei. Merken of vermoeden wij dat u bij het geven van uw opdracht gebruik hebt gemaakt van voorkennis? Of vermoeden wij dat u op een andere manier handelt in strijd met de regelgeving voor marktmisbruik? Dan zijn wij verplicht dit door te geven aan de Autoriteit Financiële Markten. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan. Wij stellen u van dergelijke meldingen niet op de hoogte.

10. Hoe verwerken wij de uitgevoerde opdrachten voor u?

Uw geld en uw *beleggingen* staan geadmistreerd op uw *vermogensbeheerrekening*. Voor uw rekening en risico kopen of verkopen wij *beleggingen*. Als wij *beleggingen* voor u aankopen dan schrijven wij deze bij op uw *vermogensbeheerrekening*. Tegelijkertijd schrijven wij het bedrag dat u moet betalen van de *vermogensbeheerrekening* af. Verkopen wij *beleggingen* voor u? Dan schrijven wij deze af van uw *vermogensbeheerrekening*. Het bedrag waar u recht op hebt, schrijven wij bij op uw *vermogensbeheerrekening*.

U geeft ons toestemming om van uw *vermogensbeheerrekening* af te schrijven:

- alle kosten die u moet betalen en
- alle *beleggingen* die u moet leveren als een opdracht tot verkoop van *beleggingen* wordt uitgevoerd.

Wij zorgen ervoor dat er altijd genoeg geld op uw *vermogensbeheerrekening* staat om de aankoopopdrachten te kunnen uitvoeren of om andere werkzaamheden uit te voeren die horen bij uw *beleggingen*.

11. Welke informatie krijgt u van ons over de uitgevoerde opdrachten?

U ontvangt elk kwartaal een uitgebreide rapportage met onder meer de wijzigingen op uw *vermogensbeheerrekening*. Ook kunt u dagelijks de wijzigingen op uw *vermogensbeheerrekening* bekijken via Online Bankieren of de Beleggen App. U ontvangt geen papieren rekeningafschriften en transactienota's van uw *vermogensbeheerrekening*, behalve als wij dit apart met u afspreken.

Denkt u dat er iets niet klopt? Bijvoorbeeld als u ziet dat wij een alternatieve *belegging* voor u hebben gekocht, terwijl wij hebben afgesproken geen alternatieve *beleggingen* in uw portefeuille op te nemen? Dan moet u ons dit meteen laten weten. Wij kunnen u vragen om een schriftelijke bevestiging hiervan. U moet dit doen binnen twee maanden nadat u onze rapportage hebt ontvangen. Daarna gaan we ervan uit dat u het eens bent met ons bericht.

Overige informatie

12. Wie is er verantwoordelijk?

De werkzaamheden die wij verrichten in verband met de beleggingsdiensten die wij aan u verlenen, zijn voor uw risico en komen voor uw rekening. Dat geldt niet als we iets anders met u hebben afgesproken. Wij zijn verplicht ons best te doen om aan alle verplichtingen te voldoen die staan beschreven in deze *voorwaarden* en de overeenkomsten die daarmee te maken hebben.

Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die u lijdt doordat u belegt, zoals waardedaling van uw *beleggingen* of winst die u misloopt. Behalve als vast komt te staan dat wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als u schade hebt door een fout waarvoor wij verantwoordelijk zijn (toerekenbare tekortkoming). Is er een andere partij aan wie wij schade moeten vergoeden die zij geleden heeft als gevolg van beleggingsdiensten die we aan u hebben verleend? Dan moet u ons die schade betalen. Dat geldt alleen als juridisch komt vast te staan dat wij die schade aan een derde moeten vergoeden.

Soms kunnen we uw opdracht niet meteen uitvoeren, bijvoorbeeld als het ordersysteem het niet doet of als het druk is op de *beurs*. Wij zijn dan niet aansprakelijk voor schade die daardoor ontstaat, behalve als wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als de schade ontstaat door een grote fout van ons.

13. Wat houdt ons pandrecht in?

U geeft ons de zekerheid dat u ons alles betaalt wat u aan ons verschuldigd bent. Dat doet u door middel van het vestigen van een pandrecht op bepaalde goederen. U geeft ons dat pandrecht voor alle schulden die u aan ons nu hebt en in de toekomst zult hebben. Als u akkoord gaat met deze *voorwaarden*, wordt het pandrecht automatisch gevestigd. U hoeft daarvoor niet steeds een aparte akte te tekenen. Leest u ook artikel 24 van de Algemene Voorwaarden Van Lanschot Kempen.

U vestigt een pandrecht op de volgende goederen.

- Alle *beleggingen* die wij voor u bewaren of in de toekomst gaan bewaren.
- Alle vorderingen uit hoofde van *beleggingen* die u hebt op de *vermogensbeheerrekening*.
- Al het geld op uw *vermogensbeheerrekening*, op andere rekeningen en al het andere dat u nog van ons krijgt of zult krijgen.

Onder het pandrecht vallen ook alle goederen die in de plaats komen van en de vorderingen die u krijgt in verband met de *beleggingen* die hierboven zijn genoemd. Bijvoorbeeld nieuwe aandelen na een splitsing, dividenden of claimrechten. Door het toevoegen van die goederen aan uw *beleggingen* wordt het pandrecht gevestigd. Ook wordt daarmee mededeling van het pandrecht gedaan aan ons.

Niet onder het pandrecht vallen de *beleggingen* die u bij ons alleen voor bepaalde bijzondere doelen in bewaring hebt gegeven. Bijvoorbeeld voor:

- het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden,
- het krijgen van nieuwe couponbladen of dividendbladen,
- het doen van conversiehandelingen,
- het bijwonen van vergaderingen, zoals een jaarvergadering.

U geeft hierbij een volmacht aan ons om alle handelingen uit te voeren die nodig of wenselijk zijn om het pandrecht te vestigen. Deze volmacht geeft u zonder voorwaarden en kunt u niet intrekken. Daarnaast verleent u uw medewerking om het hierboven beschreven pandrecht te vestigen als wij die medewerking van u nodig hebben en u daarom vragen.

14. Informatie over beurskoersen

Wij kunnen u informatie geven over beurskoersen, maar zijn niet verplicht om dat te doen. Krijgt u van ons informatie over beurskoersen en lijdt u of iemand anders daardoor schade? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor deze schade.

15. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?

U kunt ons machtigen om voor bepaalde landen bronbelasting terug te vorderen.

Bronbelasting wordt geheven op dividend en couponinkomsten in het land waarin de uitgevende instelling gevestigd is. Deze bronbelasting wordt direct bij uitbetaling afgedragen aan de belastingdienst in het land van de uitgevende instelling. Ter voorkoming van dubbele belastingheffing heeft Nederland met diverse landen belastingverdragen afgesloten. Als een dergelijk belastingverdrag hierin voorziet kan het tarief van de geheven bronbelasting verminderd worden.

In de praktijk komt het nogal eens voor dat in het buitenland meer belasting wordt ingehouden dan op basis van het verdrag tussen Nederland en het desbetreffende land is toegestaan. Afsproken is bijvoorbeeld dat het desbetreffende land de dividenden voor 15% mag belasten. Dit land houdt echter geen rekening met het verdrag en houdt 30% dividendbelasting in. Hiervan kan 15% verrekend worden zoals afgesproken in het verdrag. Het overige percentage kunt u, of wij namens u, terugvragen bij de belastingautoriteiten van het desbetreffende land.

Er zijn verschillende vormen van belastingvermindering:

- a. Volledige of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron van belasting op dividend- en couponuitkeringen.
- b. Terugvorderen van bronbelasting voor zover het betaalde bedrag aan bronbelasting hoger is dan het verdragspercentage.

U kunt ons machtigen om jaarlijks de belasting voor u terug te vorderen. Waar mogelijk realiseren wij vrijstelling of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron. Indien dit niet mogelijk is dan proberen wij voor u de belasting terug te vorderen die boven het verdragstarief is ingehouden. De machtiging komt te vervallen bij het beëindigen van de *overeenkomst*. Wij vorderen na het beëindigen van de *overeenkomst* nog 1 keer de bronbelasting voor u terug. Daarna verrichten wij geen verdere werkzaamheden meer voor u. Wel storten wij de eerder teruggevorderde bronbelasting die wij nog ontvangen aan u door, als uw *tegenrekening* nog bij ons bekend is.

Wij vorderen pas geld terug als u minimaal EUR 100,- (na aftrek van externe kosten) per dividend of couponbetaling kan vorderen.

Per land gelden er specifieke regels en/of uitzonderingen. Deze wijzigen ook regelmatig vandaar dat wij hiervoor een aparte TaxServicesWijzer voor u hebben gemaakt. Deze kunt u vinden op onze [website vanlanschotkempen.com/private-banking](http://vanlanschotkempen.com/private-banking) onder voorwaarden.

Het terugvorderen van bronbelasting kan vaak moeizaam verlopen. Soms vraagt de buitenlandse fiscale autoriteit aanvullende informatie of verzwaart zij condities. Al wij de terugvordering opstarten, dan kunnen wij geen garantie geven voor het slagen ervan. Terugvordering is slechts mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

Vrijstelling aan de bron

Voor de Verenigde Staten en Canada hebben wij vrijstelling aan de bron verkregen (zie ook bij punt 16 in dit hoofdstuk). Dat betekent dat u op het dividend voor deze landen minder of geen belasting hoeft af te dragen. Dit is afhankelijk van onder andere het belastingverdrag, uw (fiscale) status en ingezetenschap. Voor andere landen kennen wij geen vrijstelling. Voor Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, België en Spanje geldt dat wij bronbelasting uitsluitend kunnen terugvorderen op basis van het belastingverdrag.

16. Kunt u bij ons beleggen als u een 'US-person' bent?

Indien u classificeert als US-person kunt u geen gebruikmaken van onze dienstverlening Vermogensbeheer. Vraag uw banker of Beleggingsadvies of Zelf Beleggen een passende mogelijkheid voor u is.

7. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen

Inleiding

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?
3. Wat zijn risico's van geldmarkt?
4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?
6. Wat zijn risico's van obligaties?
7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?
8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?
9. Complexe en niet-complexe obligaties

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?
11. Wat zijn risico's van aandelen?
12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?
13. Complexe en niet-complexe aandelen

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?
15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?
16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?
17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Overig

18. Alternatieve beleggingen
19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Inleiding

Bij Vermogensbeheer nemen wij de beleggingsbeslissingen voor u. Dit doen we voor uw rekening en risico. Daarom is het belangrijk dat u de risico's van de verschillende *beleggingen* begrijpt. Om de kenmerken en risico's van de verschillende *beleggingen* te begrijpen kunt u het beste de specifieke informatie lezen van de *belegging* waarin wij voor u beleggen, zoals het prospectus, het *Eid* en de brochure.

In Vermogensbeheer kunt u kiezen uit de beleggingsconcepten Actief, Index, Smart en Duurzaam. Bij elk beleggingsconcept verdelen wij uw *vermogen* over andere *beleggingen*. Bij de keuze van uw beleggingsconcept moet u een goede afweging maken welke *beleggingen* het beste bij u passen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. U moet alleen uw *vermogen* in risicovolle *beleggingen* laten beleggen, als u het (eventuele) verlies kunt en wilt dragen en u zich echt goed bewust bent van de risico's. Als u de risico's van beleggen niet begrijpt, moet u uw *vermogen* niet laten beleggen. U vindt hier een beschrijving van de algemene risico's van beleggen. Verder vindt u uitleg over de belangrijkste kenmerken en

risico's van bepaalde soorten *beleggingen*. Deze *beleggingen* nemen wij meestal niet rechtstreeks op in de portefeuilles, maar via beleggingsfondsen kunnen wij hierin wel indirect beleggen. Alle risico's van de *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Hieronder leest u wat de algemene risico's van beleggen zijn.

Koersrisico

Koersrisico is het risico dat een *belegging* minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per *belegging*. De volgende zaken hebben invloed op dit risico.

- De resultaten van de *belegging* (onderliggende waarde of onderneming) zelf
- Vraag naar en aanbod van de *belegging*
- Het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief)
- Macro-economische factoren

Over het algemeen geldt dat hoe beter u uw *beleggingen* spreidt, hoe minder afhankelijk u bent van het koersrisico van een specifieke *belegging*.

Debiteuren- of kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of overheid waarin u belegt niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen of zelfs failliet gaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de debiteur of uitgevende instelling van uw obligatie de rente niet kan betalen of het geld aan het eind van de looptijd niet kan terugbetalen. Voor aandelen kan dit betekenen dat er geen dividend kan worden betaald of dat uw aandelen niets meer waard zijn. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming financieel gezond is.

Verwant aan het kredietrisico is de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit meestal een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die uitgevende instelling. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal tot een koersstijging.

Valutarisico

Is een *belegging* in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een valutarisico. De andere valuta kan meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Als uw *belegging* in een andere valuta dan de euro is genoteerd en de koers van die andere valuta daalt in vergelijking met de euro, dan heeft dit een negatieve invloed op de waarde van uw *belegging* in die andere valuta.

Ook kan er valutarisico bestaan voor landen in de eurozone. Dit risico zit vaak verborgen in de koers van een aandeel. Dit is afhankelijk van:

- hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone of
- hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone. Het kan zijn dat de onderneming dit risico zelf afdekt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat *beleggingen* minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische situatie. Een verslechtering van de economische groei kan bijvoorbeeld een negatief effect hebben op de waarde van een onderneming. Het gevolg kan zijn dat de aandelen van een onderneming minder waard worden. Is de stemming op de markt positief? Dan kunnen de koersen van uw *beleggingen* stijgen. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen. De beweeglijkheid van de effectenbeurzen als gevolg van wisselende stemmingen op de markt noemen we ook wel de volatiliteit van de markt.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van *beleggingen* daalt als de rente op de kapitaalmarkt stijgt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Een stijgende rente kan tot minder consumptie leiden en hogere rentelasten bij een onderneming. Dit kan de winst van de onderneming onder druk zetten. Een renteverhoging kan daarom een negatieve invloed hebben op de waarde van aandelen en obligaties.

Overige algemene risico's van beleggen

Er kunnen ook andere risico's zijn voor uw *beleggingen*.

- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat *beleggingen* niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de *beurs* of daarbuiten, omdat er geen of weinig vraag naar is. De *beleggingen* zijn dan niet 'liquide'. Hierdoor kunt u uw *beleggingen* (tijdelijk) niet verkopen. U kunt dus niet vrij over uw inleg beschikken of u krijgt een slechtere prijs voor uw *beleggingen* als u deze verkoopt.
- **Politieke risico's.** Het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- **Inflatierisico.** Het risico dat de koopkracht van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- **Herbeleggingsrisico.** Het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw *belegging* afloopt en u het geld dat u terugkrijgt weer wilt beleggen.
- **Onvoorziene situaties.** Hierbij kunt u denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties hebben bijna altijd grote invloed op het rendement van uw *beleggingen*.

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?

Bij Van Lanschot Kempen definiëren wij geldmarkt als een aparte vermogenscategorie. Deze vermogenscategorie wordt binnen de beleggingsportefeuille gebruikt om het risico van uw portefeuille te beperken en/of voor de tijdelijke stalling van liquiditeiten.

Wat valt bij Van Lanschot Kempen onder geldmarkt?

Onder geldmarkt valt liquiditeiten, geldmarktfondsen en spaardeposito's. Geldmarktfondsen beleggen in het algemeen in kortlopende, zeer liquide leningen aan financiële instellingen en/of (semi) overheden die snel en tegen lage kosten zijn om te zetten in geld. Deze fondsen kunnen in diverse valuta luiden. De maximale looptijd bij geldmarkt bedraagt twee jaar, waarbij vaak de portefeuille van een dergelijk geldmarktfonds aanzienlijk korter is.

3. Wat zijn risico's van geldmarkt?

De risico's van een *belegging* in geldmarkt zijn in het algemeen beperkter dan voor andere beleggingscategorieën.

Debiteurenrisico

Bij geldmarktbeleggingen loopt u ook debiteurenrisico. Zo krijgt u bij het stallen van liquiditeiten op een beleggings- of spaarrekening een vordering op de desbetreffende financiële instelling. U loopt hiermee het risico dat u bij faillissement van deze instelling uw gestalde *vermogen* in liquiditeiten deels of geheel kunt verliezen. Het depositogarantiestelsel kan dit laatsgenoemde risico mogelijk deels of geheel wegnemen.

Valutarisico

Bij het aanhouden van geldmarktfondsen, spaarrekeningen of liquiditeiten in andere valuta loopt u wisselkoersrisico. Dit kan het rendement en de waarde van uw *vermogen* zowel positief als negatief beïnvloeden.

4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

U kunt op diverse manieren beleggen in de geldmarkt. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke wensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

- Aanhouden van saldo op een beleggingsrekening of een spaardeposito
- *Beleggingen* via actief of passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?

Een obligatie is een verhandelbaar schuldbewijs uitgegeven door een overheid of onderneming. Deze noemen we ook wel de uitgevende instelling of debiteur. De uitgevende instelling leent in feite geld van de belegger. Obligaties worden verhandeld op de kapitaalmarkt. Beleggers kunnen obligaties op de kapitaalmarkt kopen en weer doorverkopen. Een niet-complexe

obligatie heeft een vaste looptijd en een vaste rentebetaling (de coupon). De uitgevende instelling betaalt (meestal eens per jaar) de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. Als de uitgevende instelling daartoe in staat is, wordt de hoofdsom aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Aanvullende voorwaarden

Bij een obligatielening kan de uitgevende instelling bepaalde aanvullende condities of rechten afspreken. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijkheid tot vervroegde aflossing, caps en floors.

- **Vervroegde aflossing.** Bij de mogelijkheid tot vervroegde aflossing kan de uitgevende instelling na een bepaalde datum de lening vervroegd aflossen. Hierbij wordt vaak een 5-jaarsperiode genomen waarin aflossing niet mogelijk is. Daarna kan aflossing mogelijk per kwartaal of per jaar plaatsvinden. De uitgevende instelling zal in de praktijk tot aflossing overgaan bij goedkopere herfinancieringsmogelijkheden.
- **Caps en floors.** Andere voorkomende optiewaarden zijn caps en floors. Dit zijn vooraf afgesproken renteplafonds en -bodems. Bij een lening met een variabele rente kan vooraf bepaald worden wat de maximale couponcap en de minimale couponfloor is.

Rendement op een obligatielening

Bij het tot stand komen van het totale rendement op een obligatielening spelen de volgende componenten een rol.

- **Het couponrendement.** De rentevergoeding op een obligatie uitgedrukt in de koers van de obligatie.
- **Het aflossingsrendement.** Het verschil tussen de aankoop- en de aflossingskoers. De laatste is doorgaans 100% (nominale waarde ofwel 'pari'). Als de lening boven de 100% (boven pari) is aangekocht, betekent dit een aflossingsverlies. Bij aankoop onder de 100% (beneden pari) ontstaat er een aflossingswinst.

Deze twee componenten vormen gezamenlijk het effectieve rendement, de yield. Hiermee wordt het rendement bedoeld dat de belegger behaalt als de obligatie wordt aangehouden tot het moment van aflossing. Wordt de obligatielening tussentijds verkocht? Dan kan het werkelijk behaalde rendement afwijken van het effectieve rendement bij aflossing.

6. Wat zijn risico's van obligaties?

Hieronder volgt een overzicht van de risico's die de koers of het uiteindelijke rendement van een obligatie kunnen beïnvloeden. De mate waarin deze risico's gelden voor uw *belegging* hangt af van de kenmerken van de obligatie.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal stijgen. Als u tijdens de looptijd van de obligatie een vaste couponrente krijgt, hebt u geen nadeel van een rentedaling.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen is bij obligaties met een vaste couponrente. U kunt dan namelijk geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U hebt met uw obligatie recht op een vaste maar minder aantrekkelijke rente.

Het renterisico bij obligaties kan ook een herbeleggingsrisico zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u met het geld dat u terugkrijgt van uw aflopende *belegging*, niet kunt beleggen in een vergelijkbare *belegging* tegen hetzelfde rendement.

Duration

Een stijgende markttrente heeft als negatief effect dat de koers van de obligatie daalt. De mate waarin, hangt voornamelijk af van de looptijd van de obligatie. Duration of 'gewogen gemiddelde looptijd' van een obligatie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid.

Voorbeeld

Een normale 10-jaarsobligatie heeft een duration van circa negen. Dit betekent dat de koers van een 10-jaarsobligatie naar schatting 9% daalt als de geldende markttrente met 1% stijgt. Een eeuwigdurende, ofwel perpetuele obligatie daalt naar schatting 17% als de markttrente met 1% stijgt. Daardoor laten eeuwigdurende obligaties grotere koersschommelingen zien dan gewone 10-jaarsobligaties.

Debiteurenrisico/kredietrisico

Het kredietrisico wil zeggen dat de kans bestaat dat de uitgevende onderneming of instantie in de problemen raakt en uw lening en rente niet kan (terug)betalen. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming of instantie financieel gezond is.

- **Gevolgen van een positieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in goede financiële gezondheid? Dan is de kans groot dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente kan (terug)betalen.
- **Gevolgen van een negatieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in slechte financiële gezondheid? Dan is de kans aanwezig dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente niet kan (terug)betalen.

Ratingrisico

Verwant aan het kredietrisico is het ratingrisico, waarbij de kredietstatus (de rating) van de uitgevende instelling belangrijk is. Hierover kunt u meer lezen bij 'Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?'

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Als een van de vooraanstaande ratingbureaus (Moody's, Fitch of Standard & Poor's) de rating van een lening verhoogt, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico kleiner wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een lagere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Als de rating van een lening wordt verlaagd, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico groter wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een hogere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan dalen.

Bail-in seniorbankobligaties

Op Europese Banken is de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) van toepassing. Een belangrijk onderdeel van de BRRD is het zogenaamde bail-inprincipe. Dit bail-inprincipe betekent dat als de financiële gezondheid van een bank verslechtert of als de toezichthouder hierom verzoekt, kapitaalverschaffers gevraagd kunnen worden een financiële bijdrage te leveren om de positie van de bank te verbeteren en/of om de impact van het falen tot een minimum te beperken. Deze bijdrage vindt plaats door afschrijving van de hoofdsom of omzetting naar aandelen en wordt niet alleen van aandeelhouders verlangd, maar ook van seniorobligatiehouders. Dit betekent een nieuwe situatie. Voorheen liep deze belegger alleen het risico een deel van zijn inleg kwijt te raken in geval van faillissement van een bank. Nu kan hij al in een eerder stadium te maken krijgen met een verlies. Wel blijft de oorspronkelijke waternival van kracht. Dit betekent dat verschaffers van aandelenkapitaal en (additional) Tier 1-en Tier 2-vermogen de eerste verliezen dragen.

Couponrisico

Een normale obligatie heeft een vaste rente, ofwel coupon, gedurende de gehele looptijd. Daarnaast kan een obligatie ook een variabele coupon hebben. Deze wordt op van te voren vastgestelde herzieningsmomenten aangepast. Met deze obligaties hebt u een nauwe aansluiting bij de actuele markttrente.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt stijgt, zal de variabele coupon meestijgen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus hoger zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt daalt, zal de variabele coupon meedalen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus lager zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

Liquiditeitsrisico

De stelregel is: hoe complexer een obligatie, des te minder liquide deze is. De professionele markt vindt hele complexe obligaties moeilijk te waarderen. Particuliere beleggers bepalen dan ook grotendeels de vraag en het aanbod. Zij vertonen een veel grilliger handelsgedrag dan professionele beleggers. In extreme marktomstandigheden kan het voorkomen dat er (tijdelijk) zelfs geen handel mogelijk is. De kans op een mindere verhandelbaarheid omschrijven wij als het liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is ook afhankelijk van de omvang van een obligatielening en doet zich eerder voor bij relatief kleine leningen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aankoopt of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt.

Overige risico's

De aanschaf van obligaties met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Wel loopt u het risico dat uw hele *belegging* verloren gaat.

7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden.

- Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele obligaties
- Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen
- Obligatiebeleggingen via indextrackers

Verdere informatie over beleggingsfondsen en indextrackers vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?

Bij debiteuren- en kredietrisico spreekt men vaak over rating. Dit is een inschatting van de kredietwaardigheid van een debiteur door een kredietbeoordelaar en geeft een inschatting van de financiële gezondheid van een onderneming. Hoe hoger de rating, des te lager het kredietrisico en dus de te betalen rente. De koers van een lopende obligatie wordt mede beïnvloed door (verwachte) wijzigingen in de rating. Bij een (verwachte) neerwaartse bijstelling van de kredietwaardigheid gaat de koers dalen. Verder is het van belang in welke sector een onderneming actief is. Een A-rating van een bank kan een heel andere rentevergoeding hebben dan een voedingsbedrijf met dezelfde rating. De inschatting hoeft niet overeen te stemmen met onze visie of die van andere instanties. Daarnaast is een rating een momentopname, die geen garanties geeft voor het rendement en de koersontwikkeling.

Obligaties die worden uitgegeven door debiteuren van wie de kwaliteit door de ratingbureaus als goed wordt beoordeeld, hebben een rating gelijk of hoger dan Baa3/BBB-. Deze obligaties worden investment grade obligaties genoemd. Obligaties met een lagere rating (Ba1/BB+ t/m D) kunnen worden aangemerkt als speculatief. Deze obligaties noemen we ook wel high-yieldobligaties of junkbonds.

Om het verschil in risico duidelijk te maken splitsen wij de vermogenscategorie obligaties in een risicomijdend en een risicodragend deel. Het risicomijdende deel noemen we obligaties investment grade (IG). Hierin nemen we obligaties op met een investment grade-rating.

Het risicodragende deel noemen we obligaties high yield. Door een veranderende rating van de debiteur kunnen obligaties in een andere risicocategorie gaan vallen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het totale beleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille. Binnen het obligatie-universum volgen wij alleen individuele obligaties met een investment grade-rating.

9. Complexe en niet-complexe obligaties

Van Lanschot Kempen maakt onderscheid tussen complexe en niet-complexe obligaties. Steeds meer obligaties hebben een meer complexe structuur dan 'normale' obligaties. Ze reageren meestal anders op veranderende marktomstandigheden. Deze complexe obligaties bieden beleggers de mogelijkheid om actiever met obligatiebeleggingen om te gaan.

Niet-complexe obligaties

Normaal/vast

Kenmerken

Een normale obligatie heeft een vaste (eindige) looptijd en een vaste rentebetaling, de coupon. De uitgevende instelling betaalt, meestal eens per jaar, de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. De hoofdsom wordt, als de uitgevende instelling daartoe in staat is aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Risico's

Voor een normale vastrentende lening geldt dat hoe langer de resterende looptijd van de obligatielening hoe hoger het renterisico. Het kredietrisico is groter als de uitgevende instelling financieel minder gezond is. Kredietbeoordelaars geven een inschatting van het kredietrisico door middel van een rating.

Covered bonds (gedekte obligaties)

Kenmerken

Covered bonds zijn obligaties uitgegeven door een bank die een extra zekerheid heeft in de vorm van een bepaald onderpand. Dit onderpand bestaat vaak uit (eersteklas) hypotheekleningen of publieke leningen. Deze zijn toegewezen aan de coverpool. Dankzij het onderpand, naast de zekerheid van de debiteur, hebben de meeste covered bonds een hogere kredietstatus/rating dan de bank zelf.

Risico's

- Hoe langer de resterende looptijd van de lening hoe hoger het renterisico.
- Het kredietrisico voor een covered bond is meestal lager dan van een normale vastrentende lening uitgegeven door dezelfde bank, omdat het extra zekerheid geeft in de vorm van een bepaald onderpand.

Floating rate notes

Kenmerken

Een floating rate note (FRN) is een obligatie waarbij de coupon afhankelijk is van de korte interbancaire rente, meestal 3-maands of 6-maands Euribor. De coupon wordt iedere drie of zes maanden opnieuw vastgesteld op basis van de dan geldende korte rente.

Risico's

- Het renterisico van een FRN blijft beperkt tot deze korte periode. Immers de rente wordt per periode aangepast.
- Het kredietrisico is net zo groot als bij een normale obligatie met dezelfde looptijd en van dezelfde debiteur.
- Het liquiditeitsrisico van een FRN kan groter zijn dan een normale obligatie.
- Een FRN heeft een duidelijk couponrisico. De invloed merkt u vooral op de inkomsten en daarmee op het uiteindelijke rendement. Door de daling of stijging van de rente in de loop der tijd kan de coupon significant gaan afwijken van het niveau bij opname.

Complex of niet-complex?

Voldoet de floating rate note aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die floating rate note niet-complex. De floating rate note obligatie heeft:

- een vaste renteformule (bijv. 3-maands Euribor),
- een vaste opslag,
- een eindige looptijd,
- geen achterstelling.

Voldoet de floating rate note niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende floating rate note complex.

Inflatiegerelateerde obligaties

Kenmerken

Bij inflatiegerelateerde obligaties (ILO) zijn de couponbetalingen en de hoofdsom gerelateerd aan de ontwikkeling van een bepaalde consumentenprijsindex. Bij de meest voorkomende vorm van inflatiegerelateerde obligaties is het rentepercentage laag in vergelijking met gewone obligaties. Maar de belegger krijgt gedurende de looptijd een compensatie uitgekeerd voor de inflatie tijdens de looptijd.

Cijfervoorbeeld

Stel de couponvergoeding van een ILO bedraagt 2,25% per jaar. U koopt de lening uit emissie op 100%. De inflatie bedraagt in jaar 1: 3%, in jaar 2: 4%. In jaar 3 is sprake van deflatie: -1%. In jaar 4 bedraagt de inflatie 2% en in jaar 5: 5%. De hoofdsom wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie (indexatie). De cumulatieve inflatie gedurende de looptijd van de lening wordt weergegeven in de indexratio. De belegger ontvangt 2,25% couponvergoeding over de hoofdsom en de hoofdsom wordt jaarlijks vermeerderd met de inflatie. Daardoor neemt ook de jaarlijkse couponvergoeding toe. Zo bedraagt in jaar 4 de coupon niet € 2,25, maar € 2,43. Aan het einde van de looptijd wordt de lening op 113,58% afgelost. Het jaarlijkse rendement bedraagt 4,9%. Dit is lager bij een lagere inflatie. In geval van deflatie kent de hoofdsom van Europese ILO's een garantie op 100%.

Risico's

- Het renterisico van een ILO is minder duidelijk dan bij een normale obligatie. Als de nominale rente stijgt door een hogere inflatieverwachting, dan houdt een ILO haar waarde. Maar stijgt de nominale rente om een andere reden (vraag/aanbod), dan daalt de koers van een ILO, net als bij een normale obligatie.
- In de markt voor ILO's die zijn uitgegeven door overheden is over het algemeen voldoende vraag en aanbod. Het liquiditeitsrisico is dus beperkt, maar wel groter dan voor 'normale' obligaties uitgegeven door hetzelfde land.

Complex of niet-complex?

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die inflatiegerelateerde obligatie niet-complex. De inflatiegerelateerde obligatie heeft:

- Een eindige looptijd
- Geen achterstelling
- Een normale coupon (vaste rentecoupon en opslag voor inflatie)

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende inflatiegerelateerde obligatie complex.

Complexe Obligaties

Voorbeelden van complexe obligaties zijn High-yield obligaties, vreemde valuta obligaties en converteerbare obligaties. Een omschrijving van complexe obligaties leest u in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze op vanlanschotkempens.com/wijzers.

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?

Een aandeel (A) is een eigendomstitel van een bedrijf. De aandeelhouders zijn dus gezamenlijk eigenaar van een bedrijf. Een aandeel kent geen einddatum. De aandeelhouder kan zijn aandelen verkopen. De aandelen kunnen aan een *beurs* genoteerd zijn, maar dit hoeft niet. Als een aandeel niet beursgenoteerd is, gaat het om een complex aandeel. U hebt met een aandeel meestal het recht om:

- dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat de onderneming aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt en
- te stemmen op de vergadering van aandeelhouders.

Het koersverloop van een aandeel is afhankelijk van:

- de gang van zaken bij en de toekomstverwachtingen voor het bedrijf,
- de economische en monetaire ontwikkelingen in de voor het bedrijf relevante regio's,
- het beursklimaat op de beurzen waar het aandeel genoteerd staat.

Deze factoren zijn ook van invloed op de beweeglijkheid van de koers van een aandeel. De koers van een aandeel is niet constant, maar kan in de loop van de tijd scherp bewegen. Het eventuele rendement op aandelen bestaat uit twee onderdelen: de waardeinstijging en het dividend. De aanschaf van aandelen met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee.

Dividend

Aandeelhouders kunnen dividend uitgekeerd krijgen. Dit is een deel van de winst. Als u dividend ontvangt, dan moet u daarover in principe dividendbelasting betalen. De hoogte van het dividend wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van het dividend is in de regel stabiel, maar niet gegarandeerd. Als een bedrijf in het afgelopen jaar onvoldoende winst heeft gemaakt, dan wordt de hoogte van het dividend hierop aangepast. Het kan voorkomen dat een bedrijf dividend niet in contanten maar in de vorm van aandelen uitkeert. Dit noemen we stockdividend (STDV). Met stockdividend krijgt u nieuwe aandelen. Veel bedrijven bieden een keuzedividend aan. Voor deze gevallen geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend).

Het kan voorkomen dat een bedrijf bij ons aankondigt dat zij op korte termijn dividend gaat uitkeren. Wij verwerken dit dan door alvast het aangekondigde dividendbedrag te boeken op uw *effectenrekening*. Mocht door welke omstandigheden dan ook blijken dat het bedrijf toch geen dividend heeft uitgekeerd, dan hebben wij het recht om dit bedrag weer te debiteren van uw rekening.

11. Wat zijn risico's van aandelen?

Aandelen hebben verschillende risico's. De koers van een aandeel reageert daardoor verschillend bij positieve of negatieve ontwikkelingen. Ook loopt u het risico dat uw gehele *belegging* verloren gaat.

Koersrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het goed, dan kan uw aandeel meer geld waard worden door een mogelijke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden omdat de koers waarschijnlijk daalt. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard als het bedrijf failliet gaat. Of u dividend ontvangt, hangt onder andere af van de vraag of de onderneming het goed doet. Maakt de onderneming geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft de onderneming dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, daalt de koers meestal met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers *ex-dividend* (de koers zonder dividend).

Marktrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij positieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij negatieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te dalen. Deze berichten kunnen gaan over de onderneming zelf of over algemene marktomstandigheden.

Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per onderneming. Diverse specifieke kenmerken zijn belangrijk voor het presteren van de onderneming onder bepaalde marktomstandigheden en beïnvloeden daarmee de beweeglijkheid van de koers. Hieronder bespreken we enkele van deze kenmerken:

- **Sector.** Sectoren bestaan uit vergelijkbare bedrijven op het gebied van producten en/of diensten. Voorbeelden van sectoren zijn energie, nuts en infrastructuur. Bepaalde ontwikkelingen in de markt kunnen grote impact hebben op de ene sector terwijl dezelfde marktontwikkeling een kleine impact kan hebben op de andere.
- **Cyclisch/niet cyclisch.** Cyclische bedrijven zijn sterk verbonden aan de conjunctuur terwijl niet-cyclische bedrijven meer onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Dit betekent dat cyclische bedrijven sterker reageren op veranderingen in de conjunctuur ten opzichte van niet-cyclische bedrijven, die stabiel blijven tijdens veranderingen in conjunctuur.
- **Regio.** De locatie van de bedrijfsactiviteiten kan grote invloed hebben op de bedrijfsprestaties. Enkele regionale factoren die bedrijfsprestaties kunnen beïnvloeden zijn bijvoorbeeld economie, demografie, politiek, cultuur en klimaat.
- **Individuele kenmerken.** Specifieke bedrijfskenmerken kunnen prestaties beïnvloeden. Een voorbeeld is de verhouding tussen vreemd *vermogen* en eigen *vermogen* (leverage of hefboom). Wanneer een bedrijf gebruik maakt van vreemd *vermogen* creëert het bedrijf een interne hefboom. Hoe groter het gedeelte aan vreemd *vermogen* ten opzichte van het totale *vermogen*, hoe groter de hefboom. Onder goede marktomstandigheden kan het bedrijf profiteren van de hefboom terwijl dit averechts werkt onder slechte marktomstandigheden. Het kan zelfs tot problemen leiden als de opbrengsten onvoldoende zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van vreemd *vermogen*.

Liquiditeitsrisico

Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incurante aandelen. Ook op beurzen kunnen incurante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het moeilijker om deze aandelen te kopen of te verkopen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs. Koopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aan- of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt. Verkoopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke daling van de koers.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van aandelen. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal dalen. Het dividendrendement wordt dan minder aantrekkelijk ten opzichte van de rente. Het kan ook zijn dat bedrijven meer rente moeten betalen op hun leningen.

Dividendrisico

Bedrijven maken winst en keren dat uit in de vorm van dividend aan de aandeelhouders. Het gevoerde dividendbeleid kan aandelenkoersen beïnvloeden.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Een hoger dividend betekent veelal dat er meer beschikbare winst is voor uitkering bij de onderneming. Een stabiel tot licht hoger dividendbeleid stelt vertrouwen richting de toekomst. Dat pakt meestal positief uit voor de aandelenkoers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Een dividendverlaging kan betekenen dat een onderneming minder vertrouwen heeft richting de toekomst en/of er minder financiële ruimte is voor het doen van uitkeringen of simpelweg het bedrijf andere keuzes maakt (overnames of schuldafbouw). Bij bedrijven waar beleggers rekenen op een stabiel tot groeiend dividend kan een neerwaartse aanpassing een flinke negatieve reactie veroorzaken.

12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

- Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele aandelen
- Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen
- Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

13. Complexe en niet-complexe aandelen

Niet-complexe aandelen

Reguliere beursgenoteerde aandelen zijn niet-complex.

Complexe aandelen

Naast gewone reguliere aandelen zijn er ook complexe aandelen zoals preferente aandelen en aandelen die worden verhandeld op alternatieve handelsplatformen. Een omschrijving van deze *beleggingen* leest u in de Complexe Beleggingen-Wijzer. Deze vindt u op [vanlanschotkempen.com/wijzers](https://www.vanlanschotkempen.com/wijzers).

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?

Een beleggingsfonds brengt beleggers samen. Een beleggingsfonds verzamelt middelen van individuen om deze vervolgens namens de groep te beleggen in een portefeuille van verschillende *beleggingen*, zoals aandelen of obligaties. Een belegger in een beleggingsfonds krijgt als het ware een gedeelte van de portefeuille. Wij selecteren beleggingsfondsen op basis van een uitgebreide analyse.

Verschillen tussen beleggingsfondsen en individuele beleggingen

- De meeste beleggingsfondsen hebben specifieke richtlijnen ten aanzien van hun beleggingsbeleid.
- Een beleggingsfonds wordt beheerd door een professionele partij. Het biedt u de mogelijkheid om uw inleg te spreiden. Door spreiding kunt u risico's reduceren.
- Een beleggingsfonds biedt de mogelijkheid om ook in minder toegankelijke markten te beleggen.

Aandelenklassen

Fondsbeheerders bieden soms meer varianten van een beleggingsfonds aan. Ze doen dit in de vorm van verschillende aandelenklassen. Ze doen dit om tegemoet te komen aan verschillende voorkeuren van beleggers. Zo kan er een aandelenklasse zijn die in dollars noteert en een andere in euro's. Of een aandelenklasse waarop dividend automatisch wordt herbelegd in het fonds en een andere waar het dividend in geld aan u wordt uitgekeerd. Aandelenklassen kunnen ook zijn afgestemd op verschillende doelgroepen, zoals particuliere of institutionele beleggers. Beleggingsinhoudelijk kennen de aandelenklassen geen verschillen. Het verschil zit in de kenmerken, zoals de valuta, de vorm van dividenduitkering, de managementfee of de minimaal vereiste inleg.

Voor particuliere klanten stellen wij doorgaans de particuliere aandelenklasse beschikbaar. Maar er zijn uitzonderingen. Soms is er een institutionele aandelenklasse die voordelen biedt ten opzichte van de particuliere. Als de fondsbeheerder toestaat dat particuliere klanten in deze institutionele aandelenklasse mogen beleggen, stellen wij deze voor onze particuliere klanten beschikbaar. Aan het type aandelenklasse kunnen onze klanten geen rechten ontleen. Het kan voorkomen dat u alleen via ons in een bepaalde institutionele aandelenklasse kunt beleggen. Daardoor kan het voorkomen dat deze aandelenklasse niet kan worden overgeboekt wanneer u uw portefeuille wilt overboeken naar een andere bank.

De handel in beleggingsfondsen

Fondsen kunt u niet allemaal op dezelfde manier aan- en verkopen. Sommige fondsen werken met een veilingsysteem. Dat betekent dat alle orders in een bepaald fonds die bijvoorbeeld voor 15.55 uur worden ingelegd, de volgende dag worden verhandeld om 10.00 uur (veilingmoment). Participaties worden dan verhandeld tegen één transactieprijs, de *intrinsieke waarde*. Dit kan inclusief een kleine op- of afslag zijn, ook wel handelskosten genoemd. Deze handelskosten zijn ter compensatie van transactiekosten binnen het fonds in verband met de aan- of verkoop. Het kan soms ook voorkomen dat handelskosten niet in de vorm van een op- of afslag worden berekend, maar apart in rekening worden gebracht. De *intrinsieke waarde* wordt voorafgaand aan het veilingmoment berekend op basis van slotkoersen en dagelijks gepubliceerd op de *website* van de betreffende fondsbeheerder. De hoogte van de handelskosten staat vermeld in het prospectus en de *EBI* of het *Eid* van het betreffende beleggingsfonds. Bij sommige beleggingsfondsen kan het voorkomen dat de handel niet dagelijks plaatsvindt, maar bijvoorbeeld maandelijks of zelfs jaarlijks. De beleggingsfondsen die niet via een veilingsysteem worden verhandeld, worden via de *beurs* verhandeld zoals bepaald in ons Orderuitvoeringsbeleid. Over dit beleid leest u meer in hoofdstuk 8 van deze *voorwaarden*.

Dividend

Er zijn beleggingsfondsen die als rechtsvorm een Naamloze Vennootschap (NV) of Besloten Vennootschap (BV) hebben. Dit type beleggingsfonds kan u de mogelijkheid bieden om uw ontvangen dividend weer om te zetten in nieuwe aandelen. U krijgt dan eerst het dividend en daarna belasten wij uw rekening voor de verkregen aandelen. Dat noemen we herbelegging. Voor keuzedividend geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend). Voor herbelegging geeft u ons de standaardinstructie dat u het ontvangen dividend wilt herbeleggen in nieuwe aandelen van het beleggingsfonds.

Soorten beleggingsfondsen

- **Open-end en closed-end beleggingsfondsen.** Bij closed-end beleggingsfondsen is (in tegenstelling tot open-end beleggingsfondsen) wettelijk vastgelegd dat zij na introductie géén extra participaties mogen uitgeven. De participaties van closed-end beleggingsfondsen worden verhandeld op de secundaire markt en de koers wordt mede door vraag en aanbod bepaald. Open-end beleggingsfondsen zijn echter wettelijk verplicht om participaties te verkopen en in te kopen tegen hun *intrinsieke waarde* per aandeel. De meeste open-end beleggingsfondsen worden via een veilingstelsel verhandeld. Dat wil zeggen dat er slechts één keer per dag handel plaatsvindt. De tijd waarop deze handel plaatsvindt, verschilt per fonds.
- **Fund of funds.** Een fund of funds is een beleggingsfonds dat belegt in beleggingsfondsen. Koopt u een fund of funds? Dan houden zowel de beheerder van het fund of funds als de beheerders van de onderliggende fondsen een managementfee in. Door deze structuur is er een stapeling van fondskosten waardoor de totale kosten hoger uit kunnen komen dan bij een regulier beleggingsfonds.
- **Actieve en passieve beleggingsfondsen.** Beleggingsfondsen kunnen ook worden onderverdeeld naar passieve en actieve beleggingsfondsen. Een actief beleggingsfonds wijkt bewust af van de voor het fonds relevante marktindex. Op die manier probeert het fonds een beter rendement te realiseren dan de index. Deze afwijking is doorgaans gebaseerd op een visie of strategie. Om deze visie te ontwikkelen, is analyse nodig. Dit zorgt voor hogere beheerkosten. Een passief beleggingsfonds heeft als doel om zoveel mogelijk het rendement na te bootsen van de marktindex die voor het fonds relevant is. De term passief heeft betrekking op het zoveel mogelijk volgen van de samenstelling van de index.
- **Indexfondsen en exchange traded funds (ETF's)** zijn voorbeelden van passieve beleggingsfondsen. Bij zogenoemde indexfondsen en ETF's is de Lopende Kosten Maatstaf (LKM) meestal juist lager. Dit komt doordat indexfondsen een index volgen. Het *beheer* hiervan is eenvoudiger dan van een actief beheerd fonds. De beheerders van indexfondsen ontvangen daardoor een lagere managementfee. Dit resulteert in een lagere LKM. Bij exchange traded funds kan gedurende de hele handelsdag worden gehandeld. Voor meer uitgebreide informatie over de verschillen tussen indexfondsen en ETF's kunt u het hoofdstuk Indexfondsen uit de Complexe BeleggingenWijzer lezen. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?

Alle risico's van *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Omdat het *vermogen* binnen een beleggingsfonds is gespreid over verschillende *beleggingen*, is de beweeglijkheid van de koers van een beleggingsfonds over het algemeen lager dan van individuele aandelen of obligaties. De risico's van beleggingsfondsen worden bepaald door de onderliggende waarden en de gehanteerde beleggingsstrategie van het fonds. Dit betekent bijvoorbeeld dat de waarde van een beleggingsfonds met een relatief grote positie in een bepaalde regio of sector gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde sector of regio.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
Heeft het fonds een relatief grote positie in een bepaalde regio dan betekent dit dat de waarde van het beleggingsfonds gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde regio.
- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.

Er is een risico dat u uw gehele inleg in het beleggingsfonds kwijtraakt, bijvoorbeeld in geval van wanbeleid door de fondsbeheerder.

16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?

U kunt op diverse manieren beleggen in beleggingsfondsen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in aandelen. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van regio, sector, actief of passief. Hierbij beleggen zij in diverse aandelen die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Passief beheerde beleggingsfondsen worden ook wel 'indexfondsen' genoemd. Het doel is het volgen van een index (mandje *beleggingen*) en het genereren van hetzelfde rendement als deze index. Aanpassingen in de index worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van het indexfonds. Hieronder vindt u nog enige aanvullende informatie over indexfondsen.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indexfondsen bestaan uit een portefeuille van aandelen. Deze kunnen een specifiek deel van de aandelenmarkt bestrijken. Bijvoorbeeld fondsen die beleggen in een specifieke sector of binnen een specifieke regio.
- **Beheerkosten en rendement.** De beheerkosten van een indexfonds zijn doorgaans lager dan bij een beleggingsfonds. Daar staat tegenover dat u bij een indexfonds alléén het rendement van de index mag verwachten. Bij een beleggingsfonds wordt, door de expertise van de fondsbeheerder, geprobeerd een extra rendement te behalen ten opzichte van een index van de benchmark door bewust af te wijken. Voor een beschrijving van de werking van indexfondsen verwijzen we u naar het hoofdstuk Indexfondsen in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze op vanlanschotkempen.com/wijzers.

Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in obligaties. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van kredietkwaliteit, obligatiesoorten, looptijden en valuta's. Hierbij wordt belegd in diverse obligaties die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Obligatiebeleggingen via indextrackers

Indextrackers hebben als doel het volgen van een bepaalde graadmeter (index) en het genereren van hetzelfde rendement als deze graadmeter. Aanpassingen in de graadmeter worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van een indextracker.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indextrackers bestaan uit een portefeuille van obligatieleningen. Deze kunnen een heel specifiek deel van de obligatiemarkt bestrijken. Bijvoorbeeld trackers die in Europese bedrijfsobligaties beleggen met uitsluiting van de financiële sector. Of die beleggen in een mandje eurostaatsleningen met een zeer specifieke looptijd.

17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Niet-complexe beleggingsfondsen

Open-end beleggingsfondsen (UCITS), ETF's en indexfondsen met een 'recht toe recht aan' beleggingsbeleid zijn niet-complex.

Complexe beleggingsfondsen

Naast gewone reguliere beleggingsfondsen zijn er ook Complexe beleggingsfondsen zoals beursgenoteerde private equity-, hedge-, infrastructuur- en vastgoedfondsen. Een omschrijving van deze *beleggingen* vindt u in de Complexe BeleggingenWijzer.

Hefboom

De aanschaf van participaties in een beleggingsfonds met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Let wel, een beleggingsfonds kan soms met geleend geld beleggen. In dat geval is er binnen het fonds wel sprake van een *hefboomwerking*. Voor niet-complexe beleggingsfondsen kan dit bijvoorbeeld zijn vanuit portefeuille efficiency overwegingen. Indien het beleggen met geleend geld onderdeel is van de fondsstrategie gaat het om complexe beleggingsfondsen. Voor de specifieke risico's en overige informatie van beleggingsfondsen verwijzen wij naar de *EBi*, *Eid* en het prospectus van het desbetreffende beleggingsfonds.

Overig

18. Alternatieve beleggingen

Tot de categorie 'Alternatieve *beleggingen*' rekenen wij onder meer hedgefondsen, private equity en gestructureerde producten. In de Complexe BeleggingenWijzer leggen we u de kenmerken en risico's van deze *beleggingen* uit. U vindt deze wijzer op vanlanschotkempen.com/wijzers. Alternatieve *beleggingen* onderscheiden zich onder meer van de andere vermogenscategorieën door de beperkte mate van verhandelbaarheid op de korte termijn. Zo kan het bij het verkopen van hedgefondsen een aantal maanden duren voordat de opbrengsten voor u beschikbaar komen. Tussen het geven van de verkoopopdracht en het bepalen van de verkoopopbrengst blijft u onverminderd de risico's lopen die bij het fonds horen. Bij private equity kan het geïnvesteerde *vermogen* zelfs een aantal jaren geblokkeerd zijn. Alternatieve *beleggingen* zijn daardoor per definitie niet geschikt voor beleggers die op elk gewenst moment hun *belegging* moeten of willen verkopen. Als de beperkte verhandelbaarheid geen probleem is, biedt het opnemen van Alternatieve *beleggingen* in de portefeuille een gewenste aanvulling. Doordat de koersontwikkeling van deze categorie in grote mate onafhankelijk is van de andere vermogenscategorieën, vergroot u hiermee de spreiding binnen uw portefeuille.

Over het algemeen en over een langere termijn zien wij dat Alternatieve *beleggingen* het rendement van portefeuilles kunnen verhogen en risico's van portefeuilles als geheel kunnen verlagen. Maar omdat Alternatieve *beleggingen* complexe *beleggingen* zijn, is het belangrijk dat u, voordat u hiervoor kiest, weet wat de kenmerken en de verwachte risico's zijn. Bij de berekening van het verwachte rendement en de verwachte waardeontwikkeling van uw beleggingsprofiel hebben wij geen rekening gehouden met de risico's die Alternatieve *beleggingen* met zich mee kunnen brengen. Er bestaan veel verschillende Alternatieve *beleggingen*. Er zijn Alternatieve *beleggingen* die zeer risicodragend zijn, maar er zijn er ook die zeer risicomijdend zijn. Wij voeren altijd een grondig onderzoek uit naar fondsen in de vermogenscategorie Alternatieve *beleggingen*. Alleen fondsen die onze toetsing doorstaan, nemen wij mee in onze portefeuilles. In Vermogensbeheer vullen wij deze categorie in met fondsen die beleggen in hedgefondsen (funds of hedge funds). Of het voor u wenselijk is om deze categorie in uw portefeuille op te nemen, kunt u bespreken met uw banker.

19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Naast de *beleggingen* die we in dit hoofdstuk hebben beschreven, zijn er nog veel meer soorten *beleggingen*. Ook voor deze *beleggingen* geldt dat u de kenmerken en risico's ervan moet begrijpen voordat u daarin laat beleggen. Voor de kenmerken en risico's van bijvoorbeeld complexe *beleggingen*, zoals high yield obligaties en grondstoffen, dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer en (indien aanwezig) het essentiële informatiedocument. Deze kunt u vinden op onze *website* of opvragen bij uw banker. Hebt u bij de intake beleggen aangegeven te willen beleggen in dergelijke complexe *beleggingen*? Dan hebben wij u de Complexe BeleggingenWijzer al verstrekt.

Om de kenmerken en risico's van de verschillende *beleggingen* te begrijpen, kunt u het beste ook de specifieke informatie lezen van de *belegging* waarin wij voor u beleggen, zoals het prospectus, het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure.

8. Beleidsstukken voor beleggen

Inleiding

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?
2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij orders voor u uit?
4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
5. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
6. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?
7. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)
8. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Belangenconflicten

9. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?
10. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?
11. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?
12. Ontstaat er een belangenconflict als wij voor u beleggen in huisfondsen?
13. Kunt u zelf ook een belangenconflict hebben?

Inleiding

In dit hoofdstuk kunt u lezen waarom wij beleidsstukken maken en waarom die belangrijk voor u zijn. U leest hier ons beleid over hoe wij orders uitvoeren. Daarna leggen wij uit hoe wij omgaan met belangenconflicten.

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?

Wij stellen beleidsstukken op om ervoor te zorgen dat wij uw belang altijd vooropstellen. Door ons Orderuitvoeringsbeleid zorgen wij ervoor dat we bij de uitvoering van uw order voor u het best mogelijke resultaat bereiken. Door ons beleid voor belangenconflicten zorgen wij ervoor dat we belangenconflicten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Wij gaan regelmatig na of onze beleidsstukken en andere procedures en instructies nog steeds aan onze eisen voldoen. Als wij dat nodig vinden, passen wij de beleidsstukken aan. Bij de beoordeling van ons Orderuitvoeringsbeleid stellen wij de volgende vragen.

1. Leiden de geselecteerde plaatsen van uitvoering en derde partijen nog steeds tot het best mogelijke resultaat voor u?
2. Zijn er gewijzigde marktomstandigheden, waardoor wij orders beter ergens anders kunnen laten uitvoeren?

In het geval dat er belangrijke aanpassingen zijn voor u, dan informeren wij u daarover. De geldende versie van dit document vindt u op onze *website* vanlanschotkempen.com/voorwaarden. Naast het actuele Orderuitvoeringsbeleid vindt u daar ook het actuele overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering en brokers. U kunt het ook opvragen bij uw banker of inzien op een van onze kantoren.

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij orders voor u uit?

U hebt ons opdracht gegeven uw *vermogen* voor u te *beheren*. Alle aan- en verkopen die wij voor u doen, voeren we uit zoals in dit Orderuitvoeringsbeleid is omschreven. Ons Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op orders die wij zelf uitvoeren bijvoorbeeld op een *beurs* of via een tegenpartij, maar ook op orders die wij ter uitvoering doorgeven aan een andere partij. Wij beoordelen het Orderuitvoeringsbeleid van de derde die wij selecteren voordat wij een order doorgeven ter uitvoering aan deze derde.

4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid geldt voor alle soorten orders die wij in uw portefeuille voor u uitvoeren.

5. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op alle orders in onderstaande *beleggingen*.

- Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, zoals claims, scrips, stockdividenden en beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen
- Niet beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen, waaronder fondsen beleggend in hedgefondsen en private equity
- Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten
- Gestructureerde producten, zoals garantie-, hefboom- en beschermingsproducten

6. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?

Om het best mogelijke resultaat voor onze klanten te bereiken, houden wij rekening met factoren zoals prijs, uitvoeringskosten, snelheid (van uitvoering), waarschijnlijkheid (van uitvoering en afwikkeling) en de omvang en aard van de order. In de tabellen hierna vindt u de relevante factoren per soort *belegging*. De volgorde van de factoren geeft de mate van belangrijkheid van de factor aan bij de orderuitvoering. Deze volgorde wordt vooral bepaald door de kenmerken van de order, de soort *belegging* en de plaats van uitvoering. Indien wij gebruik maken van derde partijen, dan vindt u op de website van de derde partijen (brokers) die namens ons uw orders uitvoeren per soort *belegging* een overzicht van de vijf meest gebruikte plaatsen van uitvoering. Zelf publiceren wij per soort *belegging* een top 5 meest gebruikte brokers en een top 5 plaatsen van uitvoering. Onderverdeeld in aandelen en certificaten, obligaties en overige schuldinstrumenten, derivaten, gestructureerde producten en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen. U kunt deze informatie vinden op [vanlanschotkempen.com/voorwaarden](https://www.vanlanschotkempen.com/voorwaarden) of opvragen bij uw banker.

7. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)

Beleggingen	Relevante factoren	Plaats van uitvoering rechtstreeks of via een derde	Voorbeelden plaatsen van uitvoering en derde partijen
Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Gereguleerde markt rechtstreeks Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde Pools via een derde 	Zie overzicht plaatsen van uitvoering onder 'Execution Venues' op vanlanschotkempen.com/private-banking/beleggen/voorwaarden-en-tarieven
Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Omvang en aard van de order Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering 	<ol style="list-style-type: none"> Gereguleerde markten rechtstreeks Multilaterale handelsplatform rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> Euronext Bloomberg Trading Facility
Derivaten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Gereguleerde markten rechtstreeks Gereguleerde markten via een derde Geselecteerde professionele tegenpartijen 	<ol style="list-style-type: none"> Euronext NatWest Markets NV
Gestructureerde producten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Gereguleerde markten rechtstreeks Gereguleerde markten via een derde Uitgevende instelling/aanbieder van het product rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> Euronext Goldman Sachs International ING Bank NV, BNP Paribas NV of Van Lanschot Kempens NV
Beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Gereguleerde markten rechtstreeks Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> Euronext
Niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Transfer Agents rechtstreeks Transfer Agents via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> Fundsettle, Clearstream Verschillende transfer agents bijvoorbeeld JP Morgan

8. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Wij hebben voor verschillende *beleggingen* zoals aandelen of derivaten brokers geselecteerd waar wij uw orders naar kunnen sturen. Wij publiceren jaarlijks een overzicht van top 5 brokers in termen van handelsvolume. Deze informatie is beschikbaar op onze [website vanlanschotkempen.com/voorwaarden](https://vanlanschotkempen.com/voorwaarden). Wij publiceren tevens een overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering per type *belegging*.

Op uw (digitale) transactie nota ziet u de plaats van uitvoering of 'Broker' staan. Als u precies wilt weten op welke plaatsen van uitvoering uw order is uitgevoerd, kunt u contact opnemen met uw banker. U kunt ook bellen met Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur.

Belangenconflicten

9. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?

Wij hebben een regeling die gericht is op de preventie van de volgende situaties.

- Vermenging van zakelijke en persoonlijke belangen
- Het door elkaar lopen van het eigen belang van de onderneming en dat van de klant
- Aanwezigheid van een financiële of andere drijfveer om het belang van de ene (groep) klanten te laten prevaleren boven het belang van de andere (groep) klanten
- Wij oefenen hetzelfde bedrijf uit als de klant waardoor een (potentieel) conflict ontstaat
- Wij ontvangen een provisie of vergoeding van een derde die niet gebruikelijk is

10. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?

De beheersing van belangenconflicten is een essentieel onderdeel van het streven naar het versterken van de integriteit en reputatie van Van Lanschot Kempen NV (hierna Van Lanschot Kempen) en alle met haar verbonden ondernemingen. Uitgangspunt is dat wij alle redelijke maatregelen nemen om mogelijke belangenconflicten binnen de organisatie te identificeren en indien mogelijk organisatorische, administratieve en fysieke maatregelen nemen om deze te voorkomen en te beheersen. Een zogenoemde 'Chinese Wall' tussen twee afdelingen kan zowel een fysieke maatregel zijn als een organisatorische. De plicht om een eventuele nevenfunctie vooraf te melden is een voorbeeld van een administratieve maatregel.

Binnen de organisatie zijn, onder andere, de volgende maatregelen genomen.

- Opstellen van een Algemene gedragscode en overige regelingen
- Opstellen van een belangenconflicten organisatieschema
- Inrichten van een belangenconflicten register
- Inrichten van organisatorische administratieve en fysieke maatregelen

Het beheersen van belangenconflicten speelt een belangrijke rol op de werkvloer. Alle medewerkers van Van Lanschot Kempen zijn alert op het herkennen van belangenconflicten.

Verder streeft Van Lanschot Kempen ernaar om belangenconflicten te beheersen door:

- het geven van het juiste voorbeeld door het management (bedrijfscultuur),
- opleiding en training van medewerkers om de awareness te vergroten.

11. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?

Daar waar het niet mogelijk is belangenconflicten te voorkomen of te beheersen, maakt Van Lanschot Kempen deze belangenconflicten aan u of potentiële klanten kenbaar.

12. Ontstaat er een belangenconflict als wij voor u beleggen in huisfondsen?

Door akkoord te gaan met van de *overeenkomst* geeft u ons toestemming om voor u te beleggen in fondsen van BestSelect Funds en huisfondsen. Om te voorkomen dat u nadeel ondervindt van mogelijke belangenconflicten hebben wij de volgende maatregelen getroffen.

- Een goed doordacht en uitgebreid selectie en deselectiebeleid. Dit beleid houdt onder andere in dat wij bij de selectie, deselectie, controle en bewaking van huisfondsen dezelfde criteria gebruiken als voor beleggingsfondsen van derden. Dit betekent dat wij huisfondsen alleen in uw portefeuille opnemen als deze gelijk of beter voldoen aan de gestelde criteria dan vergelijkbare beleggingsfondsen van derden. Ook halen wij huisfondsen uit uw portefeuille als deze niet meer voldoen aan de gestelde criteria.
- Wij maken met VLK Investment Management afspraken over het maximaal op te nemen percentage huisfondsen in uw portefeuille. Dit percentage bewaken wij vervolgens voortdurend. Hiermee zorgen wij ervoor dat we slechts beperkt voor u beleggen in huisfondsen.

13. Kunt u zelf ook een belangenconflict hebben?

In het kader van onze dienstverlening aan u kan het zijn dat wij van onder de toepasselijke wetgeving toelaatbare geringe niet-geldelijke voordelen aan u kunnen verstrekken. U kunt hierbij denken aan:

- giften en amusement tot een waarde die in het beleid van Van Lanschot Kempen wordt bepaald;
- reclamemateriaal in het kader van de normale bedrijfsuitoefening (met uitzondering van reclamemateriaal dat onderzoek vormt);
- conferenties, seminars en andere evenementen (georganiseerd door Van Lanschot Kempen of plaatsen voorzien op evenementen van derden);
- overige diensten en/of voordelen die op grond van de toepasselijke wetgeving van als geringe niet-geldelijke voordelen kunnen worden beschouwd.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrippen	Uitleg
Beheer/beheren	Het voor uw naam en risico nemen van beleggingsbeslissingen en het geven van aan- en verkoopopdrachten voor uw <i>beleggingen</i> . Het herbeleggen van de verkoopopbrengst van uw <i>belegging</i> . Verder het doen van alle handelingen die wij nodig of wenselijk vinden hiervoor
Belegging(en)	Alle <i>financiële instrumenten</i>
Beurs	Gereguleerde markt in de zin van de wet
Eid	Essentiële-informatiedocument. In het Eid kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de <i>belegging</i> in rekening worden gebracht.
Financiële instrumenten	De soorten instrumenten die worden genoemd in artikel 1:1 van de wet, zoals aandelen (of certificaten daarvan), obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en opties.
Hefboomwerking	<p>a. Beleggen met geleend geld of</p> <p>b. de eigenschap dat de koers van de <i>belegging</i> relatief hoger stijgt of lager daalt dan de onderliggende waarde, bijvoorbeeld bij een optie.</p> <p>In beide gevallen kan koersschommeling van de onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel) tot relatief grotere winsten of verliezen leiden bij een <i>belegging</i> in de optie dan bij een <i>belegging</i> rechtstreeks in de onderliggende waarde</p>
Intrinsieke waarde	Wordt bepaald door het eigen <i>vermogen</i> van een beleggingsfonds (aandelenkapitaal plus reserves) te delen door het aantal uitstaande participaties in dat beleggingsfonds
Overeenkomst	De Overeenkomst voor Vermogensbeheer waarbij deze <i>voorwaarden</i> van toepassing zijn verklaard.
Tegenrekening	Een door u opgegeven betaalrekening op uw naam bij een bank in Nederland. De tegenrekening staat genoemd in de <i>overeenkomst</i> .
Vermogen	Het geld en de <i>beleggingen</i> op uw <i>vermogensbeheerrekening</i>
Vermogensbeheerrekening	Uw rekening waarop wij het geld en de <i>beleggingen</i> administreren die wij voor u <i>beheren</i> . Het geld op deze rekening gebruiken wij voor aankoop van uw <i>beleggingen</i> en betaling van de kosten in verband met het <i>beheer</i> . Geld dat u ontvangt in verband met uw <i>beleggingen</i> schrijven wij op deze rekening bij.
Voorwaarden	Deze Voorwaarden voor Vermogensbeheer
Website	vanlanschotkempens.com/private-banking
Wet	De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Bijlage 2. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

Basisinformatie over de bescherming van tegoeden

Tegoeden aangehouden bij Van Lanschot Kempen worden beschermd door

Het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel, uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)¹

Limiet van de bescherming

De limiet is € 100.000 per rekeninghouder per bank². Uw bank maakt gebruik van de volgende merknamen: Van Lanschot Kempen en Evi (van Lanschot).

Indien u meer rekeningen heeft bij dezelfde bank

Al uw tegoeden bij dezelfde bank worden bij elkaar opgeteld. Op het totaal wordt de limiet van € 100.000 toegepast²

Indien u een gezamenlijke rekening heeft met een andere persoon/andere personen

De limiet van € 100.000 is op elke rekeninghouder afzonderlijk van toepassing³

Termijn voor terugbetaling indien een bank niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen

7 dagen⁴

Munteenheid van terugbetaling

Euro

Contact

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam (bezoekadres)
E-mail: info@dnb.nl
Meer informatie: www.dnb.nl onder 'Depositogarantiestelsel'

Telefoon

Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur
Vanuit Nederland: 0800 0201068
Vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11

Aanvullende belangrijke informatie

In het algemeen vallen alle particuliere rekeninghouders en bedrijven onder het Depositogarantiestelsel. Voor bepaalde tegoeden geldt een uitzondering. Deze worden op de website van het verantwoordelijke Depositogarantiestelsel vermeld. Ook zal uw bank u op verzoek meedelen of bepaalde producten al dan niet zijn gedekt. Als een rekening onder de dekking valt, zal de bank dit ook bevestigen op het rekeningafschrift.

's-Hertogenbosch, januari 2024

¹ Uw tegoeden zijn gedekt door het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel. Indien uw bank failliet gaat, worden uw tegoeden terugbetaald tot € 100.000.

² Algemene beschermingslimiet. Indien een tegoed niet beschikbaar is voor de rekeninghouder omdat een bank niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, worden de rekeninghouders terugbetaald door het Nederlandse Depositogarantiestelsel. De terugbetaling bedraagt ten hoogste € 100.000 per bank. Dit betekent dat alle tegoeden bij dezelfde bank bij elkaar worden opgeteld om te bepalen welk bedrag wordt gedekt. Als een rekeninghouder bijvoorbeeld een spaarrekening met € 90.000 en een betaalrekening met € 20.000 heeft, dan ontvangt hij of zij een terugbetaling van slechts € 100.000. Dit geldt ook als een bank onder verschillende merknamen actief is. Van Lanschot Kempen NV handelt onder de namen Van Lanschot Kempen en Evi (van Lanschot). Heeft u tegoeden onder deze merknamen, dan zijn deze tegoeden samen gedekt tot € 100.000.

³ Beschermingslimiet voor gezamenlijke rekeningen. Bij gezamenlijke rekeningen geldt de limiet van € 100.000 voor elke rekeninghouder afzonderlijk. In het geval dat op het moment van het faillissement van uw bank door u een tegoed wordt aangehouden dat direct verband houdt met de koop of verkoop van een particuliere eigen woning, is een dergelijk tegoed onder het Depositogarantiestelsel voor een periode van drie maanden na storting van het tegoed tot maximaal € 500.000 aanvullend beschermd. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

⁴ Terugbetaling. Het verantwoordelijke depositogarantiestelsel is het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel dat wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB); Postbus 98, 1000 AB Amsterdam; bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam; telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur) vanuit Nederland: 0800 0201068, vanuit het buitenland + 31 20 524 91 11; e-mail: info@dnb.nl; website: www.dnb.nl onder 'Depositogarantiestelsel'. Het zal uw deposito's (tot € 100.000) uiterlijk binnen 7 (zeven) werkdagen terugbetalen. Als u binnen deze termijn geen terugbetaling heeft ontvangen, moet u zelf contact opnemen met het Depositogarantiestelsel; het is namelijk mogelijk dat u uw geld niet meer kunt terugvragen na het verstrijken van een bepaalde termijn. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

Bijlage 3. Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen

Wij kunnen voor u in Nederland een of meer *effectenrekeningen* aanhouden. Uw *beleggingen* worden door ons of door een andere sub-custodian in bewaring gegeven aan centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSDs'). Wij zijn voor sommige *beleggingen*, zoals bepaalde obligaties, beurs- en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen zelf deelnemer bij CSDs. Wij hebben dan rekeningen geopend bij deze CSDs die de effectenposities weerspiegelen die u heeft bij ons.

Op grond van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie en betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSD-verordening') kunnen de door ons bij een CSD geopende rekening op twee manieren worden ingericht:

1. als een omnibus-effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin *beleggingen* worden aangehouden die toebehoren aan meerdere klanten van ons, aangeduid met de Engelse term 'omnibus segregated account' ('OSA'); of
2. als een individuele effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin alleen de *beleggingen* van één klant worden aangehouden, aangeduid met de Engelse term 'individual segregated account' ('ISA').

Wij zijn op grond van de CSD-verordening verplicht om u de keuze te bieden tussen deze twee opties (dat wil zeggen het aanhouden door ons van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA bij de CSD). De CSD bepaalt de precieze inrichting van OSAs en ISAs. Met deze verklaring willen wij u informeren over de twee mogelijkheden en u uitleggen welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn.

Beschermingsniveau bij OSAs en ISAs

Als wij failliet gaan, is Nederlands recht op de faillissementsprocedure van toepassing. In het faillissement zijn uw *beleggingen* beschermd. Deze bescherming geniet u op grond van de Wet giraal effectenverkeer (afgekort: 'Wge'). Meer informatie hierover kunt u vinden op onze [website vanlanschotkempen.com/private-banking](http://www.vanlanschotkempen.com/private-banking) onder wet giraal effectenverkeer. In het geval van een faillissement maakt het geen verschil of u heeft gekozen voor het aanhouden van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA op CSD-niveau. In beide gevallen geniet u namelijk de bescherming van de Wge. Dit geldt ook in geval van tekorten in een verzameldepot.

Vaststelling effectentegoed

Het aanhouden van *beleggingen* in een ISA op CSD-niveau zou wellicht kunnen meebrengen dat in het geval wij failliet gaan sneller kan worden vastgesteld aan wie bepaalde *beleggingen* toebehoren. Dit betekent echter niet dat een curator ook eerder tot vrijgave van de in een ISA geadministreerde *beleggingen* zal kunnen overgaan. De curator zal namelijk ook rekening moeten houden met de regeling voor tekorten in een verzameldepot en de belangen van andere effectenrekeninghouders.

Faillissement CSD en sub-custodians

Dit document gaat niet over de situatie dat een CSD en sub-custodians failliet gaat. De CSD en sub-custodians publiceren zelf een informatiedocument over de vraag welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn, wat er gebeurt wanneer bijvoorbeeld de CSD failliet gaat en of een OSA of een ISA voor u voordelen biedt in deze situatie.

Kosten

Wanneer u kiest voor een ISA, zijn hier voor u extra kosten aan verbonden ten opzichte van een OSA. Dat is het type rekening dat wij namelijk nu voor u aanhouden. Er zijn extra kosten aan verbonden omdat wij meer rekeningen moeten openen bij externe partijen en additionele administratieve handelingen moeten gaan verrichten. De extra kosten zijn in eerste instantie eenmalig en als volgt opgebouwd:

- een initiële setup fee voor iedere ISA die wordt geopend;
- migratie- en settlementkosten voor de migratie van uw bestaande posities van een OSA naar een ISA.

Voor een ISA geldt dat eventuele kosten die door een derde partij in rekening worden gebracht aan u worden doorberekend. Tevens worden doorlopende kosten in rekening gebracht als gevolg van toenemende complexiteit en extra kosten in de operationele verwerking. Als hier sprake van is, maken wij hierover met u extra afspraken.

PRIVATE BANKING

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch

T 0800 1737
vanlanschotkempen.com/private-banking